

ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

โดย
นางสาวณัฐนิช นัดกลิ่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE MANAGERIAL SKILLS AND LEARNING RESOURCES MANAGEMENT
OF SCHOOL UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9

By
MISS Nattanich NADGLIN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
โดย ณ์ภูธนิช นัดกลื่น
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

61252313 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ทักษะการบริหาร, การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

นางสาว ณีฎฐนิช นัตถ์กลิ่น: ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 9 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 9 2) การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 9 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 9 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 9 จำนวน 52 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ตามแนวคิดทักษะการบริหารของกริพินและการจัดการแหล่งเรียนรู้ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านโนภาพ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการบริหารเวลา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านการตัดสินใจและทักษะด้านการวินิจฉัย
2. การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น วัตถุประสงค์ตามสภาพจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพและสำรวจความต้องการ
3. ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 9 มีความสัมพันธ์กันในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

61252313 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : THE MANAGERIAL SKILLS/ LEARNING RESOURCES MANAGEMENT

MISS NATTANICH NADGLIN :

THE MANAGERIAL SKILLS AND LEARNING RESOURCES MANAGEMENT OF SCHOOL UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9 THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SANGAUN INRAK, Ph.D.

The purposes of this research were to determine 1) the managerial skills of school under secondary educational service area office 9, 2) leaning resources management of school under secondary educational service area office 9. 3) The managerial skills and leaning resources management of school under secondary educational service area office 9, The sample group consisted of 52 schools under secondary educational service area office 9. 2 The respondent from each school consisted of a school director and a teacher, with a total of 104 respondents. The research instrument was an opinionnaire based on Griffin's concept of managerial skills and learning resources management according to the concept of the Office of the Basic Education Commission (OBEC). The statistical analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The finding of this research were as follows:

1) The managerial skills of school under secondary educational service area office 9, overall and in each aspect were at a high level. Ranking by arithmetic mean from maximum to minimum were Technical skills, Conceptual Skills, Communication skills. Time management skills, Interpersonal skills, Decision-making skills, and Diagnostic skills.

2) Leaning resources management of school under secondary educational service area office 9, Overall and each aspect is at a high level. Ranking by arithmetic mean from maximum to minimum were Create an integrated learning unit at the grade level, Measure results Evaluate according to actual conditions, Organize learning activities to integrate, Learning management technology, Organize specialization activities, Develop competencies according to professional fields, and Explore needs.

3) The relationship between the managerial skills and leaning resources management of school under secondary educational service area office 9 was found at .01 level of statistical significance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาจไม่สำเร็จสมบูรณ์ขึ้นมาได้ หากปราศจากความเมตตา กรุณาจาก ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ทำให้ผู้เขียนได้หัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียน ได้ให้ข้อมูลและคำแนะนำต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียน ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึง ความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิระประภา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ กรรมการวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ท่านได้กรุณาชี้แนะแนวทางและคำแนะนำตลอดจนข้อสังเกตต่างๆ ทำให้ผู้เขียนได้พัฒนาแนวความคิดและไตร่ตรองปัญหาต่างๆ ได้อย่างรอบคอบมากยิ่งขึ้น จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ได้

ขอขอบพระคุณ ดร.ปภาดา เสนาะพิน ดร.ศศิธร ศรีพรหม ดร.รุ่งชีวา สุขศรี ดร.ฐิติพร หงส์โต และคุณครูสตรีรัตน์ พิริยะเกียรติ ที่ให้ความอนุเคราะห์กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารงาน และข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และคอยช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน อันผู้เขียนมิได้เอยนาม ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เขียน รวมทั้งได้แต่งตั้งทำให้ผู้เขียนได้ใช้ค้นคว้า อ้างอิง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้เขียนขอขอบคุณกัลยาณมิตรของผู้เขียนทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนตลอดมา

ขอขอบพระคุณแม่เต็มสิน น้ดกลีน คุณพ่ออดิชาติ น้ดกลีนและน้องชายนายณัฐชนน น้ดกลีน ที่คอยช่วยเหลือ เป็นแรงผลักดันที่ดี เป็นกำลังใจสำคัญ ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา บุรพคณาจารย์และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่านที่ให้ความรู้อบรมสั่งสอนด้วยความปรารถนาดี และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ณัฐฐนิช น้ดกลีน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	2
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ข้อคำถามของการวิจัย.....	9
สมมุติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	15
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	16
ทักษะการบริหาร.....	16
ความหมายของทักษะการบริหาร.....	16
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการบริหาร.....	18
การพัฒนาทักษะการบริหาร.....	34

การจัดการแหล่งเรียนรู้.....	36
ความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้.....	36
ประเภทของแหล่งเรียนรู้.....	40
บทบาทของผู้บริหารในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	41
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้	42
ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยต่างประเทศ.....	69
สรุป.....	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	77
ระเบียบวิธีวิจัย	78
แผนแบบการวิจัย.....	78
ประชากร	79
กลุ่มตัวอย่าง.....	79
ตัวแปรที่ศึกษา	80
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	83
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	84
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	85
สรุป.....	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9	90
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9	99
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9	107
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการวิจัย	111
ข้อเสนอแนะ	123
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	123
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	124
รายการอ้างอิง	125
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือ	133
ภาคผนวก ข	136
ผลการวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย	136
141	
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการ ทดลองเครื่องมือ	141
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย	144
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	147
และรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	147
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือของการวิจัย	151

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามจังหวัดโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9	79
ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	89
ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม (X_{tot})	91
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านเทคนิค	92
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	93
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านมโนภาพ	94
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการวินิจฉัย	95
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการสื่อสาร	96
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการตัดสินใจ	97
ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการบริหารเวลา	98
ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม(Y_{tot})	99
ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สสำรวจความต้องการ	100

ตารางที่ 13 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการ
ระดับชั้น..... 101

ตารางที่ 14 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ
..... 102

ตารางที่ 15 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ..... 103

ตารางที่ 16 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง
..... 104

ตารางที่ 17 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ
..... 105

ตารางที่ 18 คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้..... 106

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย	13
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตการวิจัย.....	14

บทที่ 1

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกภายใต้สังคมที่เป็นพลวัต ทำให้มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา รุนแรงและรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี ผลจากการเปลี่ยนแปลงที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนมากที่สุดมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความก้าวล้ำหน้าไปเป็นอย่างมาก มีส่งผลต่ออิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เศรษฐกิจ การเมืองของโลกทำให้ประเทศต่างๆ ที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการเชื่อมโยงระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น มีความรู้ใหม่ๆ มากมายเกิดขึ้นจากสิ่งที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ทุกภาคส่วนที่ต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อยุคสมัย ทั้งต่อกระบวนการจัดการศึกษาของสังคมไทยอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งการศึกษานั้นถือปัจจัยพื้นฐานการวิวัฒนาการของทุกสังคมมาอย่างช้านาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการ สร้างโอกาส สร้างความได้เปรียบให้ทุนทางปัญญาที่มีคุณภาพสูง เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิต คุณภาพการศึกษา การแข่งขัน การสร้างมูลค่าเพิ่มในสิ่งต่างๆ ล้วนแล้วแต่มีรากฐานมาจากการศึกษาทั้งสิ้น¹ ประเทศไทยจึงมีแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ที่ได้นำไปเป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยให้บรรลุผลตามเป้าหมาย การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน การศึกษา การศึกษาเพื่อการทำงานและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจ สังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความเป็นพลวัต ภายใต้สังคมแห่งปัญญา (Wisdom-Based Society) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Lifelong Learning Society) และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) ส่งผลให้ประชาชนสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต²

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ:), 1-2.

² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค), 3.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรคหนึ่งที่บัญญัติไว้ว่า “ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ” และในวรรคสองที่ว่า “ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดและสอดคล้อง ให้มีการสอดรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมสภาพแวดล้อม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า จึงเป็นปัญหาเป็นเร่งด่วนที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนในชาติให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างเท่าเทียม การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพและเติบโตตามมาตรฐานระดับสากล สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ใช้แนวคิดในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคมควบคู่กันอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาไปที่กลุ่มเด็กและเยาวชน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถที่เท่าเทียมระดับนานาชาติ มีศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม เป็นผู้มีวินัย เป็นผู้มีการงานและสืบทอดความเป็นชาติ ศาสนา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าเทียบเท่าอารยประเทศ ดังนั้นเด็กและเยาวชนควรได้รับการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ³

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ มีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้น การสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมโดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ คือพัฒนาคนในทุกมิติ ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพการปฏิรูปที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เป็นประเด็นหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญ มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา โดยการปรับเปลี่ยนยุคใหม่ เปลี่ยนแปลงจากบทบาทของผู้สอนมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้โดย

³ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ, (สุพรรณบุรี: สพม.9, 2563), 114-122.

การปฏิบัติจริง เรียนรู้ร่วมกัน เรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานได้ดำเนินยุทธศาสตร์ของการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถ
จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ TEPE online, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional
Learning Community: PLC) การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการปฏิรูปกระบวนการ
เรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ตระหนักและเห็นความจำเป็นในเรื่อง พัฒนาครูให้
จัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) ด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
(Professional Learning Community: PLC) เพื่อพัฒนาส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือครูในการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นคนดี คนเก่งและ
มีคุณภาพตามเป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์กล่าวไว้ในบทรำว่า ทรัพยากร
มนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับ การพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็น
ประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า จึงจำเป็นต้องมี
การวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการ
พัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่งและมีคุณภาพพร้อม
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา
พัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น
มีนิสัยรักต่ออม ออบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง
มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะสื่อสารและอนุรักษ์ความเป็นท้องถิ่น
มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอด มีทักษะที่เป็นเลิศ เป็นนักคิดนวัตกรรม
ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้มีนโยบายในการพัฒนางานแนะแนวในสถานศึกษา โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมแนะแนวตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสร้างความ
เข้มแข็งด้านงานแนะแนวในสถานศึกษา ซึ่งกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน
ให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม รู้รักชุมชนท้องถิ่น สามารถคิดตัดสินใจแก้ไขปัญหา กำหนดเป้าหมาย
วางแผนชีวิต ทั้งด้านการเรียนและด้านอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้
ครูเข้าใจและรู้จักผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วม
พัฒนาผู้เรียน ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว⁴

⁴ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ,
(สุพรรณบุรี: สพม.9, 2563), 136-137.

ปัญหาของการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายทางการศึกษา ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยการศึกษาแห่งชาติมีเจตนาและสาระที่เป็นมิติใหม่ในวงการศึกษาไทยหลายอย่างที่สำคัญ คือการเปิดทางสำหรับรูปแบบการศึกษาใหม่ๆ ตั้งแต่โรงเรียน บ้าน ศูนย์การเรียนในวัด ในโรงเรียน ในสถานประกอบการซึ่งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดความเท่าเทียมและทั่วถึง การมีส่วนร่วมของทุกคนในสังคม สาระที่สำคัญในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความหลากหลายของการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการศึกษาตลอดชีวิต ของการศึกษาตามอัธยาศัยกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและในมาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพเคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริม การดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ออมสิน สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีศูนย์กีฬาและนันทนาการแหล่งข้อมูล แหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (สพม.9) ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการ การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ได้นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรมทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กบกพร่อง เด็กพิการและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ อีกทั้งส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษา ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียน⁵ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นกรอบทิศทางเป้าหมายในการดำเนินงานขับเคลื่อนและพัฒนาการศึกษา มุ่งหวังเป็นองค์กรจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพและมีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์และสูงกว่าในระดับประเทศ จากผลการดำเนินงาน ความจำเป็น ต้องการความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม จึงได้มีการนำมาวิเคราะห์ถึงศักยภาพสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9(สพม.9) โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563-2565⁶ และได้นำข้อมูลการไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (สพม.9) มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผนงาน โดยปัญหาที่ได้มีดังนี้ ปัญหาทักษะทางด้านเทคนิค รูปแบบ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน แต่ละประเภทของสถานศึกษา ที่ยังไม่ครอบคลุมและสอดคล้องที่ตรงตาม บริบท สภาพแวดล้อมชุมชนท้องถิ่น และตามความสามารถ ศักยภาพของผู้เรียนหรือตามความสนใจของผู้เรียน การใช้เทคนิควิธีการ ส่งเสริมกิจกรรม โครงการต่างๆ ไม่ครอบคลุมศักยภาพที่มีในบางส่วน การให้แนวทางแนะนำและกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานที่เป็นภาระงานทำให้ประสิทธิภาพทางวิชาการลดลง⁷ ปัญหาทักษะด้าน มโนภาพ ในการสังเคราะห์สภาพแวดล้อม ที่ได้จากการวิเคราะห์ นำไปกำหนดวิสัยทัศน์ให้เหมาะสม กับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร รับผิดชอบ และเข้าใจในการบริหารและการปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษาให้มากขึ้นและกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การบริหารและการ พัฒนาให้มีอย่างต่อเนื่อง ปัญหาทักษะด้านการสื่อสารกับสิ่งที่จะกำลังเกิดขึ้น ให้มีความชัดเจนตาม สถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษากับบุคลากรในองค์กร รวมทั้งชุมชนรอบข้างและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง การบูรณาการร่วมกันกับเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งอุปกรณ์ ความรู้ สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เป็น ระบบ “Information and Communication Technology : ICT” มาใช้ในการจัดการข้อมูล สารสนเทศให้เป็นความปัจจุบัน เพื่อสอดคล้องกับแหล่งความรู้ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอก

⁵ สุพัตรา เพชรล้ำ, “รู้เรื่องเขต,” วารสารก้าวกับแก้ว 2, 2 (มีนาคม 2561): 11.

⁶ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563, (สุพรรณบุรี: สพม.9, 2563), 34-53.

⁷ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพฐ.), ข้อมูลการไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนของผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไตรมาสที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, (กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561), 2-5.

โรงเรียน สื่อสารความคิดของผู้บริหารสถานศึกษา ข้อมูลที่เชื่อมโยงโรงเรียนเข้ากับชุมชนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในปัญหาเรื่องพรมแดน สถานที่และเวลา ปัญหาทักษะทางด้านวินิจฉัย การศึกษา สภาพแวดล้อม พันธกิจและวัฒนธรรมของสถานศึกษาของผู้บริหาร การวิเคราะห์สภาพปัญหา ความไม่ต่อเนื่องในการจัดกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระ ให้ตรงจุดและตรงประเด็น ครอบคลุม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางการแก้ปัญหาให้ได้อย่างถูกต้อง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการพัฒนา ผู้เรียนมากขึ้น สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา และ ปัญหาทักษะด้านการตัดสินใจ เข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกมิติ จำกัดขอบเขตของปัญหาที่เกิดขึ้นใน สถานศึกษา ความถูกต้องและแม่นยำของผู้บริหารกับการตัดสินใจที่รวดเร็วที่ไม่เหมาะสมกับเวลา โอกาส รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่สถานการณ์ที่เกิดขึ้น แนวทางแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ชัดเจน อย่างเป็นขั้นตอน ทันท่วงทีกับความผิดพลาดจากการตัดสินใจที่เกิดขึ้นและเลือกวิธีการที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น⁸

จากข้อมูลการไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไตรมาสที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนะข้อปัญหาแหล่งเรียนที่พบไว้ในแต่ละด้านดังนี้ ปัญหาการใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัด ให้ครูมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและธุรกิจชุมชนให้มากขึ้น โดยแนวทางที่สามารถดำเนินการได้ อาทิ การเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชนกับการเรียนการสอน ปัญหาด้านวัฒนธรรมการจัดการ ความรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นการประเมินผลการใช้หลักสูตร การนิเทศ ภายในการวัดและประเมินผลการศึกษา การแนะแนวการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การ ส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนการจัดการหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนและท้องถิ่น ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป การพัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่ ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ที่มีความเหมาะสม มีสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กำหนดบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการความรู้ให้ชัดเจนได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ประชาชนชาวบ้านและ ผู้สนับสนุนต่างๆ ลดความสับสนในบทบาทของแต่ละฝ่าย ปัญหาด้านวัฒนธรรมการจัดการความรู้ โดยเฉพาะเรื่องการทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการจัดการความรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหาร

⁸ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพฐ.), ข้อมูลการไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนของผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไตรมาสที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, (กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561), 35-37.

ปราชญ์ชาวบ้านและส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย ครอบคลุมทุกแหล่งเรียนรู้⁹

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ด้วยเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหาร ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ล้วนแล้วแต่มีผลและส่งผลต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาทั้ง กระบวนการ จากข้อกำหนดและนโยบายทางการศึกษาของภาครัฐที่ให้มีการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมของชุมชน ที่มีปราชญ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย แหล่ง เรียนรู้ต่างๆ อยู่คู่กับวิถีความเป็นไทย เพื่อให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความก้าวหน้าเกิด ประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน บุคลากรทางการศึกษาและครูรวมทั้งสอดรับกับสภาวะการเปลี่ยนที่ เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้สถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

⁹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพฐ.), ข้อมูลการไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนของผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไตรมาสที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, (กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสทกรณการเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561), 2-37..

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อตรวจสอบสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความสำคัญของงานวิจัยที่กล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
2. เพื่อทราบการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อตรวจสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการหาคำตอบ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับใด
2. การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับใด
3. ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มีความสัมพันธ์หรือไม่

สมมุติฐานของการวิจัย

เพื่อตรวจสอบสอดคล้องกับข้อคำถามของงานวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมุติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง
2. การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง
3. ทักษะของการบริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเชิงระบบ (systems approach) ของลูเนนเบอร์ก และออน สไตน์(Lunenburg and Ornstein) ที่ได้กล่าวไว้ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Transformation Process) และผลผลิต (Outputs) เป็นการดำเนินงานแบบระบบ เปิด เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมิติของระบบการบริหาร การจัดการ การดำเนินงาน ขนาด ขอบเขต ของการดำเนินงาน แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ชัดเจนในองค์กร (Organization) ในขณะเดียวกันระบบ ต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ระบบดำเนินการขับเคลื่อนในระยะ ยาว นอกจากนี้ระบบยังมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) ระบบจะสร้างผลผลิตที่มี ประโยชน์เป็นอย่างมากให้กับสภาพแวดล้อมนั้นๆ

สำหรับในส่วนแรกเป็นกระบวนการของปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้กล่าวถึงปัจจัยนำเข้า ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การจัดการโดยปัจจัยเหล่านี้จะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการ (Transformation Process) ซึ่งได้แก่ การบริหาร โดยทักษะการบริหารในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีทักษะการบริหารของกริฟฟิน(Griffin) ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1)ทักษะด้านเทคนิค 2)ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3)ทักษะด้านมโนภาพ 4)ทักษะด้านการวินิจฉัย 5)ทักษะด้านการสื่อสาร 6)ทักษะด้านการตัดสินใจ 7)ทักษะด้านการบริหารเวลา¹⁰ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีทักษะการบริหารของบาร์ทอลและ มาติน(Bartol and Martin) กล่าวถึงทักษะการบริหาร ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย ทักษะ ด้านมโนภาพ¹¹ ดาฟต์(Daft) ทักษะความคิด ทักษะมนุษย ทักษะทางเทคนิค¹² ดูบริน(Dubrin) มีดังนี้ 1)ทักษะด้านเทคนิค 2)ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3)ทักษะด้านมโนภาพ 4)ทักษะด้าน การวินิจฉัย 5)ทักษะด้านนโยบาย¹³ ลูเซียร์และคิมเบล (Lussier and Kimball) มีดังนี้ 1)ทักษะทาง

¹⁰ Ricky W. Griffin, **Management Principles and Practices**, 11th ed. (Canada: Nelson Education Press, 2013), 13-15.

¹¹ Kathryn M. Bartol and David C. Martin, **Management**, 4th ed. (New York: Mcgraw-Hill Press, 2005), 16.

¹² Richard L. Daft, **Management**, 8rd ed. (Ohio: RR Donnelley & Sons Willard Press, 2010), 15-17.

¹³ Andrew J. Dubrin, **Essentials of Management**, 9th ed. (Mason: Cengage Learning Press, 2012), 17-19.

เทคนิค 2)ทักษะส่วนบุคคล 3)ทักษะการสื่อสาร 4)ทักษะแนวคิด 5)ทักษะการตัดสินใจ¹⁴ และเฮย์ตัน (Hayton) มีดังนี้ 1)ทักษะทางเทคนิค 2)ทักษะการวิเคราะห์ 3)ทักษะการตัดสินใจ 4)ทักษะทางด้านมนุษย 5)ทักษะการสื่อสาร 6)ทักษะมนุษยสัมพันธ์ 7)ทักษะความคิด 8)ทักษะการวินิจฉัย 9)ทักษะที่ยืดหยุ่น¹⁵ แอนโซ (Anso) มีดังนี้ 1)การพัฒนาความตระหนักในตนเอง 2)การจัดการความเครียดส่วนบุคคล 3)การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4)การสร้างการสื่อสารที่สนับสนุน 5)การได้รับพลังและอิทธิพล 6)การปรับปรุงประสิทธิภาพของพนักงานด้วยแรงจูงใจ 7)การมอบหมายความรับผิดชอบและการตัดสินใจ 8) การจัดการความขัดแย้ง 9) การประชุมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ¹⁶ ปีเตอร์ ยาคุบและมาร์ติน (Petr, Jakub and Martin) ทักษะการสื่อสาร ทักษะความร่วมมือ ทักษะการสร้างแรงบันดาลใจ ทักษะการประเมินและการกำกับดูแล ทักษะขององค์กร¹⁷ สตีเฟน(Stephen) มีดังนี้ 1) ทักษะทางเทคนิค 2) ทักษะมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะความคิด 4) ทักษะการสื่อสาร 5) ทักษะการบริหารเวลา 6) ทักษะการตัดสินใจ¹⁸ และการ์จี (Ghadge) มีดังนี้ 1) ทักษะทางเทคนิค 2) ทักษะมนุษยหรือจิตวิทยา 3) ทักษะด้านแนวคิด 4) ทักษะการวินิจฉัย 5) ทักษะการออกแบบ 6) ทักษะการตัดสินใจ 7) ทักษะดิจิทัล 8) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 9) ทักษะการวางแผนและการบริหาร 10) ทักษะการทำงานเป็นทีม 11) ทักษะการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ 12) ทักษะการรับรู้ระดับโลก 13) ทักษะการจัดการตนเอง¹⁹และสำหรับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดการจัดการแหล่งเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประกอบด้วย 7 ด้านดังนี้ 1) สำรวจความต้องการ

¹⁴ Robert N. Lussier and David C. Kimball, **Applied sport management skills**, 3rd ed. (The United States of America: Sheridan Books Press, 2014), 8-10.

¹⁵ James Hayton, **Department for Business Innovation and Skills**, (England: Warwick Business School Press, 2015), 8-14.

¹⁶Anso Kellerman, **Module 7: Management Skills**, 1st ed. (London: Commonwealth Marlborough House Press, 2016), 62-71.

¹⁷ Peter Smutny, Jakub Prochazka and Martin Vaculik, **The Relationship between Managerial Skills and Managerial Effectiveness in a Managerial Simulation Game**, 1st ed. (Colombia: Czech Science Foundation Press, 2016), 15.

¹⁸ Stephen J. Skripak, **Fundamentals of Business**, 2nd ed. (Blacksburg, Virginia: VT Press, 2018), 175-177.

¹⁹ Rachana Ghadge, **Managerial Skills**, 1st ed. (India: Renaissance College institute Press, 2019), 4-6.

2) จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ 4) จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ 5) วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง 6) พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ 7) ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล²⁰ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการจัดการแหล่งเรียนรู้ของพจนานุกรม 1) ยึดหลักการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎี 2) ขั้นตอนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ 3) กำหนดแนวทางการทำแผนการจัดการเรียนรู้²¹

กระทรวงศึกษาธิการแคนาดา 1) การเลือกแหล่งเรียนรู้ 2) การพิจารณาจากแหล่งข้อมูลการเรียนรู้โดยทั่วไป 3) ข้อพิจารณาทางสังคม²² สำนักส่งเสริมวิชาการ 1) ชี้นำเสนอ 2) ชี้นำกำหนดจุดประสงค์ผู้สอน 3) ชี้นำวางแผนผู้สอน 4) ชี้นำดำเนินงาน²³ คิม (Kim) 1.การเตรียมการจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ 2) การจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ 3) การวางแผนโดยคณะกรรมการ 4) ขั้นตอนการนำแผนงานไปปฏิบัติ 5) การติดตามและประเมินผล²⁴ และเนาวรัตน์ น้าอบเชย มีดังนี้ 1) ศึกษารายละเอียดการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ 2) สร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดแนวทางให้กับสถานศึกษา 3) สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม 4) จัดทำเอกสารสรุปแหล่งเรียนรู้ 5) ดำเนินการประสานการใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้ 6) กำกับติดตามประเมินผล 7) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน²⁵ โดยให้ได้มาซึ่งผลผลิต (Outputs) ได้แก่

²⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.), **แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 6-9.

²¹ พจนานุกรม, **การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550), 1.

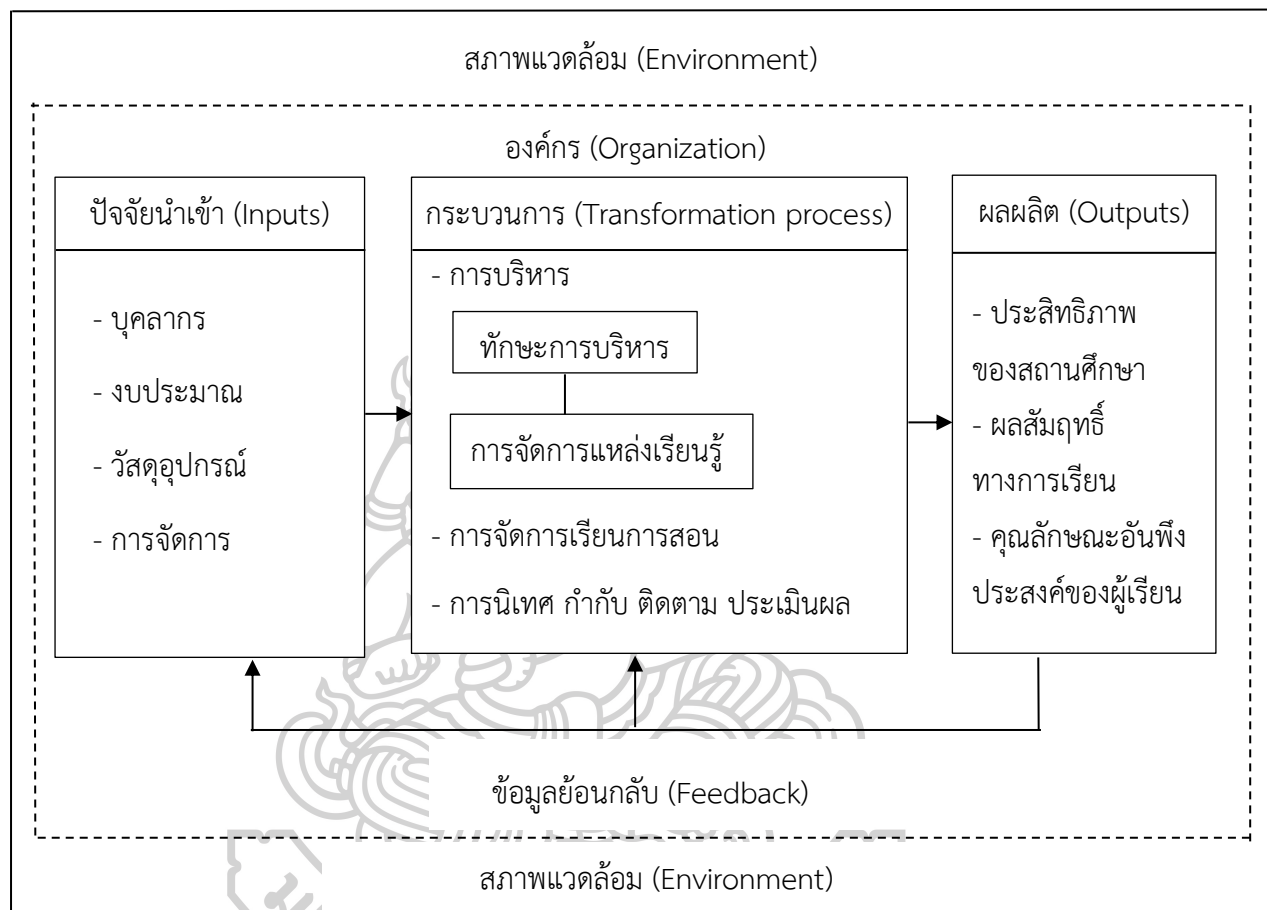
²² Department of Education Canada, **Evaluation and Selection of Learning Resources: A Guide**, Charlottetown, 1st ed. (Canada: Prince Edward Island Press, 2014), 1-5.

²³ สำนักส่งเสริมวิชาการ, **คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (ปทุมธานี: ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล, 2557), 97-98.

²⁴ Gwang-Jo Kim, **Community-Based Lifelong Learning and Adult Education: Role of Community Learning Centres as Facilitators of Lifelong Learning**, 1st ed. (France: The United Nations Educational Press, 2016), 9-11.

²⁵ เนาวรัตน์ น้าอบเชย, **คู่มือการปฏิบัติงาน**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา, 2560), 8.

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

ที่มา: Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Education Administration: Concepts and practices**, 6th ed. (Belmont, CA: Wadsworth Press, 2012), 36-38.

: Ricky W. Griffin, **Management Principles and Practices**, 11th ed. (Canada: Nelson Education Press, 2013), 13-15.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.), **แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 6-9.

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยทักษะการบริหารได้ใช้แนวคิดของกริฟฟิน(Griffin) มีดังนี้ 1)ทักษะด้านเทคนิค 2)ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3)ทักษะด้านมโนภาพ 4)ทักษะด้านการวินิจฉัย 5)ทักษะด้านการสื่อสาร 6)ทักษะด้านการตัดสินใจและ 7)ทักษะด้านการบริหารเวลา²⁶ สำหรับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของระบบการบริหาร โดยเป็นตัวกำหนดแนวทางและกระบวนการในการนำปัจจัยต่างๆ โดยได้นำเกณฑ์ในการจัดการแหล่งเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ซึ่งได้แก่ 1)สำรวจความต้องการ 2)จัดทำหน่วยเรียนรู้ บูรณาการระดับชั้น 3)จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ 4)จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ 5)วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง 6)พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ 7)ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้²⁷ ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 2

ทักษะการบริหาร(X_{tot})	การจัดการแหล่งเรียนรู้ (Y_{tot})
1)ทักษะด้านเทคนิค (X_1)	1. สำรวจความต้องการ(Y_1)
2)ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2)	2. จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น (Y_2)
3)ทักษะด้านมโนภาพ (X_3)	3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ(Y_3)
4) ทักษะด้านการวินิจฉัย (X_4)	4. จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ(Y_4)
5) ทักษะด้านการสื่อสาร(X_5)	5. วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง (Y_5)
6) ทักษะด้านการตัดสินใจ (X_6)	6. พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ (Y_6)
7) ทักษะด้านการบริหารเวลา(X_7)	7. ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y_7)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตการวิจัย

ที่ ม า : Ricky W. Griffin, *Management Principles and Practices*, 11th ed. (Canada: Nelson Education Press, 2013), 13-15.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.), *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 6-9.

²⁶ Ricky W. Griffin, *Management Principles and Practices*, 11th ed. (Canada: Nelson Education Press, 2013), 13-15.

²⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.), *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 6-9.

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยในเขตสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สพม.นครปฐมและสพม.สุพรรณบุรี แต่ในการดำเนินการวิจัย ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างจึงทำให้ไม่มี สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (สพม.9) ตามประกาศของกระทรวงศึกษา เรื่องการกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 การเปลี่ยนแปลง ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดนิยามขอบเขตของศัพท์เฉพาะต่างๆ ที่นำมาใช้ศึกษา ดังนี้

ทักษะการบริหาร หมายถึง ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ แนวทางการดำเนินงานที่ใช้ความรู้ความสามารถเข้ามามีการจัดการกระบวนการ ทางความคิด การตัดสินใจ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามความเหมาะสมในแต่ละระดับงาน นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมที่ได้ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างคุ้มค่าตามระยะเวลาที่กำหนดและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทักษะการบริหาร ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านมนุษยภาพ ทักษะด้านการวินิจฉัย ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจ

การจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ แนวทางการดำเนินงานที่รวมข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สารความรู้ ทั้งที่เป็นอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต บุคลากร ปรากฏ ภูมิปัญญาชาวบ้านและประสบการณ์ โดยดำเนินกิจกรรมผ่านกระบวนการตามสภาพการณ์และสถานการณ์จริง สืบหาความต้องการ จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ วัตถุประสงค์ ประเมินผลตามสภาพจริง พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม จำนวน 61 แห่ง จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอดำเนินสะดวก อำเภออู่ทอง อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอด่านช้างและอำเภอหนองหญ้าไซ มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 32 โรงเรียน และจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน อำเภอสองพี่น้อง อำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑล มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 29 โรงเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีดังรายละเอียดต่อไปนี้

ทักษะการบริหาร

ผู้บริหารที่ดีไม่ได้มีความรู้ ความสามารถโดยกำเนิด แต่เป็นสิ่งที่ผู้บริหารทุกคนต้องมา พัฒนาทักษะการบริหารในภายหลัง การบริหารงานให้สำเร็จนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว แต่เกิดจากการร่วมมือกันทำงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ โดยความร่วมมือกันหลายฝ่ายใน องค์กรดังนั้นทักษะการบริหาร จึงเป็นรูปแบบการทำงานโดยใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในการทำงานในทุกด้าน สำหรับผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะให้อยู่ในระดับสูงมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถ มองภาพโดยรวมขององค์กรประกอบต่างๆ ภายในองค์กรได้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วางแผนกำหนดทิศทางขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายตามที่องค์กรได้ตั้งไว้

ความหมายของทักษะการบริหาร

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทักษะการบริหารถูกปรับ เปลี่ยน แก้ไขแนวทาง กระบวนการไป ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ความหมายของทักษะการบริหารนั้นถูกเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการบริหาร ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายจากนักทฤษฎี นักวิชาการและหน่วยงานของภาครัฐ มีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ได้ให้ความหมายทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถ การจัดกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้ยึดหลักการเรียนรู้ จากสิ่งใกล้ตัวที่ นักเรียนรู้จักและคุ้นเคย ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพและวิถีชุมชน เป็นสถานการณ์

กระตุ้นให้เกิดคำถาม อยากรู้พร้อมคำตอบโดยอาศัยทักษะการสังเกต ตามกระบวนการวิทยาศาสตร์²⁸

กริฟฟิน(Griffin) ได้ให้ความหมายของทักษะการบริหารหมายถึง ชุดหรือกลุ่มของหน้าที่ต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ที่กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่าง เฉลียวฉลาดและคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ประสิทธิผล โดยปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านมโนภาพ ทักษะด้านการวินิจฉัย ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจ²⁹

ลูเซียร์และคิมเบล (Lussier and Kimball) ได้ให้ความหมายของทักษะการผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถที่ทุกคนต้องการ ช่วยในการบริหารจัดการทั้งทักษะด้านเทคนิค ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านแนวคิดและการตัดสินใจ มีความต้องการที่แตกต่างกันไปตามระดับการจัดการ ในระดับหลากหลายได้กำหนดความต้องการทักษะในแต่ละระดับ ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการบริหาร แต่ในการบริหารจัดการทักษะนี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละองค์กร³⁰

เฮย์ตัน(Hayton) ได้ให้ความหมายทักษะการบริหาร หมายถึง เป็นความสามารถในการปฏิบัติตามนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติงานอย่างเป็นระเบียบและจัดการให้การทำงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางกลยุทธ์ และการตอบสนองเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของประสิทธิภาพและการเจริญเติบโต³¹

ริชแมน(Richman) ได้ให้ความหมายของทักษะการบริหารหมายถึง เป็นความสามารถช่วยให้ทำโครงการให้เสร็จตามกำหนดเวลาภายในงบประมาณและเป็นไปตามข้อกำหนด ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งอีกทั้งยังช่วยให้บรรลุเป้าหมายอื่น ๆ ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพและความคุ้มค่า

²⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.), **แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 2.

²⁹ Ricky W. Griffin, **Management Principles and Practices**, 11th ed. (Canada: Nelson Education Press, 2013), 6.

³⁰ Robert N. Lussier and David C. Kimball, **Applied sport management skills**, 2nd ed. (Washington D.C.: Printer Sheridan Books Press, 2014), 17.

³¹ James Hayton, **Department for Business Innovation and Skills**, 1st ed. (London: Warwick Business Press, 2015), 14.

มีความเป็นเอกลักษณ์ เพื่อให้วัตถุประสงค์ของงานชัดเจนขึ้น หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้น³²

เวซเทินและคาเมรอน(Whetten and Cameron) ได้ให้ความหมายของทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการกำหนดลักษณะการจัดการที่แตกต่างจากลักษณะการจัดการประเภทอื่น การจัดการพฤติกรรม ไม่ใช่คุณลักษณะบุคลิกภาพหรือแนวโน้มไหวพริบ เป็นรูปแบบการจัดการ ประกอบด้วยชุดความสามารถของการกระทำที่สามารถระบุตัวบุคคลได้ ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ที่แน่นอน ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นความสามารถนี้ได้ ซึ่งแตกต่างจากคุณลักษณะที่เป็นจิตใจเพียงอย่างเดียวหรือฝังอยู่ในบุคลิกภาพ ซึ่งที่คนที่มีรูปแบบและบุคลิกที่แตกต่างกันอาจใช้ความสามารถที่แตกต่างกันออกไป แต่มีชุดความสามารถหลักของคุณลักษณะที่สังเกตได้ในประสิทธิภาพที่เกิดขึ้น³³

จากดังกล่าวข้างต้นทักษะการบริหาร หมายถึง ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ แนวทางการดำเนินงานที่ใช้ความรู้ ความสามารถเข้ามาการจัดการกระบวนการ ทางความคิด การตัดสินใจ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามความเหมาะสมในแต่ละระดับงาน นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมที่ได้ ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างคุ้มค่าตามระยะเวลาที่กำหนดและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทักษะการบริหาร ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านมนุษยภาพ ทักษะด้านการวินิจฉัย ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจ

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการบริหาร

การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนนั้น ผู้บริหารที่ดีจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารงาน กล่าวคือ ทักษะในการบริหารงานคือความสามารถ ความชำนาญการของผู้บริหารในการจัดการบริหารงานอย่างมีระบบและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยผ่านการใช้ทรัพยากรทั้ง คน เงิน และเครื่องจักร ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทักษะในการบริหารจัดการมี ดังนี้

บาร์ทอลและมาติน (Bartol and Martin) กล่าวถึงทักษะการบริหารว่า ผู้บริหารที่ดีนอกจากต้องมีความรู้ดีเป็นพื้นฐานแล้ว ยังต้องมีทักษะ (skill) ในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จ คือ

ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) คือความสามารถของผู้บริหารที่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจและประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้าน เช่น มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชี การเงิน การผลิต เครื่องจักร เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

³² Larry Richman, *Improving Your Project Management Skills*, 2nd ed. (New York: AMACOM Press, 2015), 4.

³³ David A. Whetten and Kim S. Cameron, *Developing management skills*, 9th ed. (Washington D.C.: Pearson Education Press, 2016), 9.

ทักษะด้านมนุษย์ (human skills) คือ เป็นทักษะโดยทั่วไป เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถทำงานได้ทุกสถานภาพ การจูงใจ การสื่อสารที่ดี มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถปฏิบัติงานได้ดีเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์

ทักษะด้านมโนภาพ (conceptual skills) คือ ความสามารถในการเชิงคิดวิสัยทัศน์ การมองภาพรวม ทั้งในปัจจุบันและอนาคตขององค์กร³⁴

ภายในองค์กรมีทรัพยากรที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน การที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องนำทักษะในการบริหารทุกๆ ด้าน ทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งอย่างถ่องแท้และใช้อย่างเชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

ดาฟต์(Daft) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารมีความหลากหลายและซับซ้อนเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องใช้ทักษะที่หลากหลาย ทักษะที่จำเป็นสำหรับการวางแผน การจัดระเบียบการเป็นผู้นำ และการควบคุมเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเข้าใจ ในทักษะการบริหารที่เพียงพอ

ทักษะความคิด (Conceptual Skills) คือความสามารถทางปัญญาในการมองเห็นองค์กรโดยรวมและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ทักษะด้านแนวคิดเกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดและการวางแผนของผู้บริหาร ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการรอบรู้ ความเหมาะสม ในระดับหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กรทั้งหมด สำหรับมุมมองระยะยาวและกว้าง

ผู้บริหารทุกคนต้องการทักษะด้านแนวคิด แต่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารที่อยู่ด้านบนสุดขององค์กร โดยจะต้องเข้าใจองค์ประกอบที่สำคัญในสถานการณ์และทำการตัดสินใจ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบแนวคิดที่กว้างขวาง เพื่อลดความสูญเสียในการทำงานเชิงรุก เพื่อพัฒนากลยุทธ์ให้เชื่อมโยงกับองค์ประกอบต่างๆ ภายในองค์กร ทักษะทางแนวคิดมีอิทธิพลต่อความสามารถของผู้บริหารในการตัดสินใจที่ยากลำบาก เมื่อมีการเสนอการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ ที่สำคัญผู้มีอำนาจจะต้องใช้ทักษะด้านแนวคิดในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบหลายประการของผู้จัดการระดับสูง เช่น การตัดสินใจการจัดสรรทรัพยากรและนวัตกรรม อีกทั้งยังต้องการมุมมองที่กว้าง งานของผู้บริหารจึงมีความหลากหลายและซับซ้อน จึงจำเป็นต้องใช้ทักษะที่หลากหลาย ทักษะที่จำเป็นสำหรับการวางแผนการจัดระเบียบการเป็นผู้นำและการควบคุม ทั้งหมดต้องการทักษะแต่ละอย่าง แต่ละด้าน โดยแตกต่างกันตามระดับชั้น

ทักษะมนุษย์ (Human Skills) ทักษะของมนุษย์คือความสามารถของผู้จัดการในการทำงาน ทั้งการทำงานกับคนอื่นและการทำงานโดยผ่านคนอื่น เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ทักษะ

³⁴ Kathryn M. Bartol and David C. Martin, *Management*, 4th ed. (New York: McGraw-Hill Press, 2005), 16.

ทางด้านนี้แสดงให้เห็นถึงวิธี ที่ผู้จัดการสัมพันธ์กับคนอื่นๆ รวมถึงความสามารถในการกระตุ้นอำนาจ ความสะดวก ประสานงาน นำไปสู่สื่อสารติดต่อกับผู้อื่นและแก้ไขข้อขัดแย้ง ผู้บริหารที่มีทักษะ ทางด้านมนุษยจะช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงออกโดยไม่กลัวและส่งเสริมในการมีส่วนร่วม ผู้บริหาร ที่ขาดทักษะของมนุษยมักจะไม่มีความรอบคอบ สำคัญตนและไม่เห็นใจผู้อื่น

ทักษะทางเทคนิค(Technical Skills) ทักษะทางเทคนิคคือความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติงานเฉพาะทาง ทักษะทางเทคนิครวมถึงความเชี่ยวชาญในวิธีการเทคนิคและอุปกรณ์ที่ เกี่ยวข้องกับฟังก์ชันเฉพาะ เช่น วิศวกรรมการผลิตหรือความถี่ ทักษะทางเทคนิคยังรวมถึงความรู้ พิเศษ ความสามารถในการวิเคราะห์และการใช้เครื่องมือและเทคนิคที่มีความสามารถในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะ ทักษะทางเทคนิคมีความเป็นรูปธรรมและมีความสำคัญที่สุดในระดับองค์กรในระดับล่าง ผู้จัดการและผู้บริหารหลายคน ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง โดยมีทักษะทางเทคนิคที่ยอดเยี่ยม อย่างไรก็ตาม ทักษะทางเทคนิคมีความสำคัญน้อยกว่าทักษะมนุษย์ (Human Skills) และทักษะความคิด (Conceptual Skills) ในขณะที่ผู้จัดการหรือผู้บริหารกำลังเลื่อนลำดับชั้น³⁵

ทักษะในแต่ละด้านนั้นล้วนมีความเชื่อมโยง สัมพันธ์และเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน มีความโดดเด่นและคุณลักษณะในการใช้งานที่ต่างกัน แต่เมื่อนำมาบูรณาการร่วมกันจะสามารถใช้ได้ออกมา อย่างมีประสิทธิภาพ

ดูบริน(Dubrin) ได้กล่าวไว้ว่าทักษะการบริหารที่ผู้บริหารทุกคนจำเป็นต้องมีทักษะ ทางด้านเทคนิค ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านมโนภาพ ด้านการวินิจฉัยและด้านนโยบาย โดย ทักษะทั้ง 5 ด้านนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารยุคปัจจุบันควรพึงมี เพื่อเป็นเครื่องมือช่วย ในการบริหารองค์กร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ทักษะทั้ง 5 ด้าน มีดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) ทักษะด้านเทคนิคสัมพันธ์กับความเข้าใจและ ความสามารถในการทำกิจกรรมเฉพาะทาง ทั้งในเรื่องของวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนและเทคนิค ต่างๆ ซึ่งทักษะด้านเทคนิคนี้ยังรวมไปถึงความสามารถในการการวิเคราะห์บนเครือข่าย โครงข่าย การสื่อสารบนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยและการมีความรู้ขั้นสูงในด้านธุรกิจ เช่น การพัฒนา แผนการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ ทั้งทักษะด้านเทคนิคเป็นทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) ทักษะด้านมนุษย (human skills) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (educational and instructional skills) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) ทักษะความรู้ความคิด (cognitive

³⁵ Richard L. Daft, **Management**, 8rd ed. (Ohio: RR Donnelley & Sons Willard Press, 2010), 15-17.

skills) ถือว่าเป็น “hard skill” หรือทักษะความสามารถในการทำงาน ซึ่งการมีทักษะด้านเทคนิคที่ดีสามารถยกระดับการบริหาร

2. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal skills) ทักษะด้านการติดต่อหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นความสามารถของผู้บริหารในการทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความร่วมมือในการทำงานให้เกิดขึ้นภายในองค์กร การสื่อสารภายในองค์กร ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะด้านการติดต่อระหว่างบุคคล เนื่องจากเป็นหลักของการส่งสารและการรับสารในการทำงาน แม้ว่าทักษะด้านการติดต่อระหว่างบุคคลจะถูกกล่าวว่าเป็น “soft skill” หรือทักษะที่เกี่ยวกับคน ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นทักษะที่เรียนรู้ได้อย่างง่ายดาย ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจึงเป็นทักษะที่สำคัญกว่าทักษะด้านเทคนิค ในการที่จะก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำและผู้บริหารโดยส่วนใหญ่ มักจะประสบความล้มเหลวในทักษะทางด้านนี้ เนื่องจากความสามารถของทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่สัมพันธ์กับอาชีพ เช่น ผู้บริหารที่วอดเก่ง อันธพาลกับผู้ร่วมงานอยู่เสมอมจนเป็นนิสัย ถือเป็นทักษะอีกด้านหนึ่งที่สำคัญอันอยู่ภายใต้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สำหรับผู้บริหารในการทำงานอย่างที่มีประสิทธิภาพและดำเนินธุรกิจกับผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติ หลากหลายวัฒนธรรมทักษะทางด้านนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

3. ทักษะด้านมโนภาพ (conceptual Skills) ทักษะด้านมโนภาพเป็นความสามารถในการมองภาพรวม รวมไปถึงความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ขององค์กรประกอบเหล่านั้น ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร เมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง อีกทั้งยังเป็นการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับอุตสาหกรรม ชุมชน การเมือง สังคมและภาวะทางเศรษฐกิจ ทักษะด้านมโนภาพนี้ ถือเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารระดับสูง เนื่องด้วยหน้าที่ ที่จะต้องติดต่อประสานงานกับสังคมภายนอกองค์กร

4. ทักษะด้านการวินิจฉัย (diagnostic skills) ผู้บริหารมักจะต้องทำหน้าที่วินิจฉัยค้นหาสาเหตุของปัญหาและตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้นอยู่เสมอ ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะด้านอื่นๆ ประกอบการตัดสินใจ เนื่องจากผู้บริหารจะต้องใช้ทักษะด้านเทคนิค ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือด้านนโยบาย ในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความท้าทายในการเป็น ผู้บริหารที่จะต้องค้นหาต้นตอของปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

5. ทักษะด้านนโยบาย (political skills) ส่วนที่สำคัญของการเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพคือผู้บริหารจะต้องมีอำนาจและมีความสามารถในการรักษาอำนาจนั้น ผู้บริหารจะใช้ทักษะด้านนโยบาย ในการได้มาซึ่งอำนาจที่จำเป็นต้องมี เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ขององค์กร ทักษะ

ด้านนโยบายนี้ ยังรวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์และความประทับใจที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลและยิ่งไปกว่านั้น ผู้บริหารที่มีทักษะทางด้านนี้สูง จะสามารถเข้าใจบุคคลได้ในทันที ถึงพื้นฐานของความเชื่อของบุคคลเหล่านั้น ทำให้ผู้บริหารสามารถควบคุมผลลัพธ์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลได้อีกทั้งการมีทักษะทางด้านนโยบายนั้นยังช่วยลดความเครียดและแรงกดดันระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลได้ด้วยเช่นกัน ดังนั้นทักษะทางด้านนโยบายนี้ถือว่าเป็นส่วนเติมเต็มของความสามารถในการทำงานและทักษะพื้นฐานอื่นๆ หากผู้บริหารให้ความสำคัญกับทักษะด้านนี้และนำมาใช้ในการทำงาน จะทำให้บุคลากรในองค์กรมีความพึงพอใจในการทำงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำหน้าที่หรืองานของตนอย่างเต็มความสามารถ ทำให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงานที่ดี องค์กรจะเติบโตได้อย่างรวดเร็ว³⁶

ทักษะการบริหารทุกทักษะจึงมีความสำคัญที่แตกต่างกันออกไป การใช้งานทักษะนั้นๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอย่างสูงสุดของทักษะ โดยผู้บริหารสามารถใช้แบบบูรณาการร่วมกัน

กริฟฟิน (Griffin) ได้กล่าวว่า ทักษะการบริหารที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารจะต้องมีทักษะบางประการ เพื่อเติมเต็มบทบาทอันจะก่อให้เกิดการจัดการประสบความสำเร็จ ซึ่งทักษะการจัดการพื้นฐานนั้นประกอบไปด้วย

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ผู้บริหารทราบในลักษณะงาน แต่ละประเภทของสถานศึกษา ทราบถึงเทคนิควิธีการต่างๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถเลือกเทคนิควิธีการในการบริหารมาใช้ใน การปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสามารถแนะนำและนิเทศการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร ในสถานศึกษาได้ ผู้บริหารสามารถเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้

2. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตรกับบุคลากรในสถานศึกษา มีทักษะในการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้บริหารใช้เวลาส่วนหนึ่งในแต่ละวันเพื่อการปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน

3. ทักษะด้านมโนภาพ (Conceptual Skills) ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษา ภายในและภายนอก

³⁶ Andrew J. Dubrin, **Essentials of Management**, 9th ed. (Mason: Cengage Learning Press, 2012), 17-19.

เพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างชัดเจน โดยสามารถสังเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา มีวิธีตัดสินใจอย่างหลากหลาย เพื่อสนองความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา

4. ทักษะด้านการวินิจฉัย (Diagnostic Skills) ผู้บริหารศึกษาสภาพแวดล้อม พันธกิจและวัฒนธรรมของสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้ อย่างมีเหตุมีผล ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและสามารถใช้ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการค้นหาแนวทางสถานศึกษาให้ดีขึ้น

5. ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skills) ผู้บริหารสามารถสื่อสารความคิดและข้อมูลของตน ให้บุคลากรในสถานศึกษารับรู้และเข้าใจได้ ผู้บริหารสามารถเข้าใจและรับทราบความคิดของบุคลากรในสถานศึกษาและส่งผ่านความคิดให้บุคลากรทราบถึงสิ่งที่เป็นที่คาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถสื่อสารสิ่งที่จะเกิดขึ้นและความเป็นไปของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การสื่อสารของผู้บริหารก่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ทักษะด้านการตัดสินใจ (Decision-Making Skills) ผู้บริหารตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา สามารถจำกัดขอบเขตของปัญหาได้อย่างถูกต้อง ผู้บริหารสามารถเลือกโอกาสในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที เมื่อเกิดความผิดพลาดจากการตัดสินใจนั้น

7. ทักษะด้านการบริหารเวลา (Time-Management Skills) ผู้บริหารสามารถจัดลำดับงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมภายในและภายนอก สถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม ³⁷

ทักษะการบริหารเป็นส่วนที่อยู่ในตัวของผู้บริหาร เป็นทักษะเฉพาะตัวบุคคลที่สามารถเรียนรู้ เสริมสร้าง ปรับเปลี่ยน นำไปใช้ได้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีประสิทธิภาพ เกิดผลอย่างสูงสุด ให้เป็นไปตามที่องค์ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

ลูเชียร์และคิมเบล (Lussier and Kimball) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีทักษะการบริหารที่แข็งแกร่งเป็นที่ต้องการของแต่ละองค์กร เป็นส่วนหนึ่งของการได้รับประสบการณ์ในที่ทำงานและทักษะนี้สามารถ

³⁷ Ricky W. Griffin, *Management Principles and Practices*, 11th ed. (Canada: Nelson Education Press, 2013), 13-15.

ช่วยพัฒนาองค์กร เป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ โดยผู้บริหารต้องพัฒนาและฝึกฝนทักษะการจัดการให้มีความแข็งแกร่งอย่างสม่ำเสมอ โดยทักษะในการบริหารมีรายละเอียดดังนี้ ทักษะทางเทคนิค (Technical skills) เป็นความสามารถในการใช้วิธีการและเทคนิคในการทำงาน เช่น เมื่อผู้จัดการทำงานกับงบประมาณดั่งนั้น จึงจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์อีกทั้งยังต้องการความรู้ด้านการบัญชีควบคู่กันไปอีกด้วย เนื่องจากทักษะทางเทคนิคมีความแตกต่างกันไปในแต่ละงาน ทักษะเหล่านี้จึงเป็นทักษะเฉพาะด้าน ทักษะส่วนบุคคล (People skills) เป็นความสามารถในการทำงานให้เข้าได้ดีกับผู้อื่น ณ ปัจจุบัน ความต้องการความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนมากกว่าความสัมพันธ์ที่เป็นแบบผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความล้าสมัยไปแล้ว พนักงานไม่เพียงแต่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเท่านั้น แต่ยังเป็นฝ่ายสนับสนุนให้กับผู้บริหารและทุกคนภายในองค์กรได้อีกด้วย ทักษะการสื่อสาร (communication skills) เป็นทักษะความสามารถในการทำงานให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีและแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่ออกมาเป็นรูปธรรมมากที่สุด มีประสิทธิภาพแสดงออกมาอย่างชัดเจน หากไม่มีทักษะการสื่อสารนี้ผู้บริหารจะไม่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในทีมการบริหารหรือการจัดการที่มีประสิทธิภาพได้ ด้วยการทำงานที่เพิ่มขึ้นของบุคคลภายในทีมจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทักษะการสื่อสารที่ดี เพื่อช่วยให้กลุ่มทำงานต่อไปและมีแรงจูงใจจะทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้บริหารสามารถพัฒนาและใช้ทักษะนี้ในการจัดการความขัดแย้ง ปรับปรุงประสิทธิภาพของพนักงาน การรวมกันกับทักษะส่วนบุคคลและทักษะการสื่อสาร เรียกว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะนำไปสู่ผู้บริหารที่ได้รับการยอมรับในที่สุด ทักษะแนวคิด (Conceptual skills) คือความสามารถในการเข้าใจแนวคิดที่เป็นนามธรรม อีกคำหนึ่งสำหรับทักษะด้านแนวคิดคือการคิดเชิงระบบหรือความสามารถในการเข้าใจองค์กรหรือแผนกโดยรวมและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ เช่นผู้จัดการกีฬาดำเนินโครงการและกิจกรรมพิเศษที่ต้องใช้ทักษะการจัดการโครงการเพื่อให้โครงการทั้งสองสามารถทำงานไปด้วยกันอย่างลงตัว ทักษะการตัดสินใจ (Decision-making skills) เป็นความสามารถในการเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา ความสำเร็จของผู้บริหารหรือผู้จัดการในทุกระดับขึ้นอยู่กับความสามารถในการตัดสินใจของพวกเขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับพนักงาน การตัดสินใจสามารถกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบุคคลและองค์กรได้ ดังนั้นองค์กรต่างๆ ควรให้พนักงานสามารถตัดสินใจในงานของตนเองได้และควรส่งเสริมฝึกอบรมให้กับพนักงานเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านการตัดสินใจ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กลยุทธ์ การบริหารขององค์กร³⁸

³⁸ Robert N. Lussier and David C. Kimball, **Applied sport management skills**, 3rd ed. (The United States of America: Sheridan Books Press, 2014), 8-10.

เฮย์ตัน(Hayton) ได้กล่าวว่าทักษะการบริหารนั้นมีความหลากหลายและแตกต่าง มีแนวทางการจัดการที่แตกต่างกันไปตามประเภทและบริบทของแต่ละองค์กร ซึ่งทักษะทั้งหลายเหล่านี้สัมพันธ์กับการปฏิบัติการและการวัดผลการดำเนินการ ทักษะทางด้านต่างๆ มีดังนี้ ทักษะทางเทคนิค (Technical Skill) เป็นความสามารถในการใช้วิธีการขั้นตอนกระบวนการเครื่องมือเทคนิคและความรู้เฉพาะด้าน เพื่อทำงานเฉพาะด้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทักษะการวิเคราะห์ (Analytic Skill) เป็นทักษะสำคัญในการระบุตัวแปร ที่แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรและควรตัดสินใจว่าควรจะทำอะไร สิ่งที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่เกิดขึ้นลำดับความสำคัญสิ่งไหนควรจัดการเป็นอันดับแรกและสิ่งไหนควรจัดการเป็นลำดับหลัง ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making Skill)เป็นความสามารถในการเลือกการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพจากทางเลือกอื่นๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ทักษะทางด้านนี้ เป็นทักษะส่วนบุคคลและสามารถชี้นำความเป็นไปขององค์กรได้ ดังนั้นการใช้ทักษะการตัดสินใจนี้จะถูกต้องหรือแม่นยำมากน้อยขนาดไหน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความแน่วแน่การฝึกฝน พัฒนาของผู้บริหารเป็นสำคัญ ทักษะทางด้านมนุษย์ (Human Skill) เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นและฝึกอบรมผู้อื่น แก้ไขข้อขัดแย้ง ให้กับบุคลากรภายในทีม ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) เป็นความสามารถในการส่งและรับข้อมูลความคิดและความรู้สึก ซึ่งสร้างความเข้าใจและความหมายร่วมกันภายในองค์กร เป็นทักษะที่ทั้งผู้บริหารและบุคลากรภายในองค์กรจะต้องมีความเข้าใจและสื่อสารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skill) คือความสามารถในการพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจและเปิดกว้างกับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและจัดการให้มีความทำงานที่มีประสิทธิผลร่วมกัน ทักษะความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถในการมองเห็นองค์กรโดยรวมและแก้ปัญหาจากมุมมองที่เป็นระบบ เป็นทักษะที่เป็นนามธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มีกับองค์กรได้ ทักษะการวินิจฉัย (Diagnostic Skill) เป็นความสามารถในการระบุสาเหตุที่เป็นไปได้ของปัญหาจากการตรวจสอบ โดยเป็นความสามารถในอันดับต้นๆ ที่จะสามารถแยกแยะปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้ความสามารถนี้ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ ของผู้บริหารโดยตรง ทักษะที่ยืดหยุ่น (Flexible Skill) เป็นความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่คลุมเครือ ซับซ้อนและความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการอย่างรวดเร็ว สามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับอย่างเป็นระบบ ไม่สับสน³⁹

³⁹ James Hayton, Department for Business Innovation and Skills, 1th ed.

แอนโซ (Anso) ได้กล่าวถึงทักษะการบริหารที่สำคัญ 9 ประการ (Nine critical management skills) ไว้ดังนี้ ในการจัดการงานของผู้บริหาร เพื่อบริหารตนเองและจัดการบริหารบุคลากรในองค์กร บทบาททั้ง 2 ประการนี้ มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ทักษะที่ผู้บริหารต้องการจาก 2 มุมมองเหล่านี้ ควรเริ่มต้นด้วยทักษะแรกคือ

ทักษะที่ 1: การพัฒนาความตระหนักในตนเอง (Developing self-awareness)

การพัฒนาการรับรู้ตนเองหมายถึงการรู้จักตนเอง รับรู้ถึงการตอบสนองทั่วไปของผู้บริหารต่อผู้คน สถานการณ์และจัดการสิ่งเหล่านี้อย่างชำนาญ ผู้บริหารต้องการทักษะนี้เพียงเพราะความต้องการ แก้ไขหรือการโต้ตอบกับผู้อื่นในสถานการณ์ที่ท้าทาย เป็นการทำงานส่วนบุคคลและการทำงานที่มีประสิทธิผล ซึ่งเป็นพื้นฐานของความสามารถระดับมืออาชีพในการจัดการต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับตนเองรวมบุคคลอื่นในองค์กรอีกด้วย

ทักษะที่ 2: การจัดการความเครียดส่วนบุคคล (Managing personal stress)

ในการบริหารจัดการกับความเครียดผู้บริหารต้องเข้าใจ สภาพแวดล้อมแบบโต้ตอบของการทำงานของตนเองและบริบททางสังคมที่กว้างขึ้น จะส่งผลให้เกิดความเครียดส่วนบุคคล อย่างไม่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ผู้คนต่างมีประสบการณ์ในสิ่งเดียวกันที่แตกต่างกันออกไป ในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต(dynamic) การจัดการความเครียดส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับการจัดการเวลาและกระบวนการที่สำคัญ

แต่สิ่งสำคัญคือต้องตระหนักให้ได้ว่า หากคุณใช้เวลาของให้เกิดประโยชน์มากขึ้นผลของงานจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย แนวคิดสำหรับการลดความเครียดในการทำงาน ระบุและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น จัดการกับปัญหาอย่างทันที่และไม่อนุญาตให้บานปลาย ฝึกกลยุทธ์การแก้ไข ข้อขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพในที่ทำงาน อภิปรายปัญหากับบุคลากรร่วมงานหรือสมาชิกในครอบครัวที่เชื่อถือ วางแผนล่วงหน้าเพื่อให้มีเวลาในการแก้ไขสถานการณ์วิกฤติ ยอมรับข้อ จำกัดของตนเองมีความคาดหวังของตัวเองอย่างสมจริง สิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้ความเครียดในการบริหารงานลดลงได้

สิ่งต่างๆ ที่ทำให้เกิดความเครียดในสภาพแวดล้อมในการบริหารงาน ค้นหาวิธีหลีกเลี่ยง สำหรับผลลัพธ์ที่ยั่งยืน คือผู้บริหารจำเป็นต้องทบทวนวิธีแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่องและตรวจสอบให้แน่ใจว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง

ทักษะที่ 3: การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Solving problems creatively)

งานของผู้บริหารจัดการเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหามากมาย ในความเป็นจริง การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ไม่ใช่เรื่องง่าย อาจกล่าวได้โดยสังเขปถึงความเกี่ยวข้องกัน ดังนี้ ใช้เวลาในการสะท้อน

ปัญหา กำหนดปัญหาอย่างชัดเจน สร้างทางออกของปัญหาที่เป็นไปได้ไว้หลายๆ ทางออกและการประเมินทางออกเหล่านี้ เลือกทางออกอันที่ดีที่สุดวิธีการใช้งานทางออกที่ถูกเลือก ติดตามความสำเร็จ การติดตามผลเป็นขั้นตอน สำคัญที่สุดคือในกระบวนการแก้ปัญหา การตรวจสอบและประเมินผลจะรวมอยู่ในส่วนสุดท้ายของกระบวนการ เพื่อให้มีความมั่นใจว่าการแก้ปัญหานั้นเป็นวิธีที่ถูกต้อง หากไม่เป็นไปตามกระบวนการตามได้วางแผนไว้ จำเป็นจะต้องทำการปรับเปลี่ยนโดยทันทีและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเมื่อมีสถานการณ์ใหม่เกิดขึ้น

ทักษะที่ 4: การสร้างการสื่อสารที่สนับสนุน (Establishing supportive communication)

การสร้างการสื่อสารที่สนับสนุนหมายความว่า คุณควรเป็นผู้ฟังที่กระตือรือร้นพัฒนาความเห็นอกเห็นใจและใช้การตอบสนองที่เหมาะสม สิ่งนี้ได้รับการพัฒนาในเรือนจำของสหราชอาณาจักรเพื่อบรรเทาความเครียดที่รุนแรงที่นักโทษรู้สึก ผู้ต้องขังที่มีความเข้าใจและการศึกษาและมีนิสัยที่เหมาะสมได้รับการฝึกฝนให้เป็น "ผู้ฟัง" ที่ดี

ทักษะที่ 5: การได้รับพลังและอิทธิพล (Gaining power and influence)

ทักษะนี้เกี่ยวข้องกับ 3 สิ่ง คือ สร้างฐานพลังที่แข็งแกร่ง การแปลงพลังงานเป็นอิทธิพล(ที่สำคัญที่สุด)และหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจในทางที่ผิด

การบริหารจัดการนั้นควรเชื่อมโยงกับวิธีที่ “การปกครอง” เป็นหลัก ในตอนแรกผู้บริหารควรควบคุมงานของตนเองอย่างมั่นคง เพื่อให้แน่ใจว่าผู้บริหารเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่น การเป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นตัวอย่างความคิดที่ดีเสมอ คุณสมบัติส่วนบุคคลยังสามารถเสริมสร้างพลัง ความเชี่ยวชาญที่ได้รับทั้งจากการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ จากการศึกษาค้นคว้าและประสบการณ์การทำงาน แสดงว่าผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญและมีความรู้ แรงดึงดูดส่วนตัว(พลังดึงดูดใจ) เป็นวิธีที่คนอื่นมองคุณอาจเป็นแหล่งพลังงานอื่น คุณสมบัติหลัก 2 ประการในที่นี้ คือ พฤติกรรมที่น่าพอใจและรูปลักษณ์ทางกายภาพที่น่าดึงดูด เรามักจะได้ยินว่าการแสดงออก เช่น “คลิกภาพแม่เหล็ก” และ “รูปลักษณ์ของผู้นำที่แข็งแกร่ง” เสมอ ความพยายามควรเป็นส่วนหนึ่งของพลังงานด้วย หากผู้บริหารมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อความพยายาม ผู้บริหารสามารถพึ่งพาความพยายามของผู้อื่นได้มากขึ้นอีกด้วย

ทักษะที่ 6: การปรับปรุงประสิทธิภาพของพนักงานด้วยแรงจูงใจ (Improving employee performance through motivation)

การสร้างแรงจูงใจให้ทีม เป็นทักษะการบริหารจัดการที่สำคัญ เพราะจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพของสมาชิกและบุคลากรในองค์กร ช่วยให้สามารถแยกแยะได้อย่างชัดเจนระหว่างปัญหา ความสามารถและแรงจูงใจ ตัวอย่างเช่น หากสมาชิกของทีมทำงานได้ไม่ดี ผู้บริหารจะต้องรู้ว่าพวกเขาสามารถทำงานได้หรือไม่และมีแรงจูงใจหรือไม่ หรือพวกเขาไม่สามารถทำงานนั้นได้

เทคนิคในการจูงใจพนักงาน ได้แก่ รู้จักพนักงานของคุณ ให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์บ่อยครั้งกับบุคลากรในทีมหรือในองค์กร รายบุคคลเช่นเดียวกับในการประชุม ชื่อสัตย์และชัดเจนในข้อเสนอแนะที่คุณให้พร้อมที่จะชื่นชมงานที่ดียิ่งกว่าคำวิพากษ์วิจารณ์ จัดการปัญหาที่ทีมงานทันที สนับสนุนพนักงานและให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่มีปัญหา แบ่งปันข้อมูลเป้าหมายและแรงบันดาลใจ แจ้งให้พวกเขาทราบเป็นระยะ ทำให้บุคลากรในองค์กรรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนสำคัญขององค์กร ผู้บริหารต้องมีแรงจูงใจในตัวเอง เพื่อที่จะสามารถทำงานต่อไปได้อย่างกระตือรือร้น แรงจูงใจนั้นคือ ความปรารถนาและความมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมักจะแสดงออกมาโดยคุณภาพของความพยายามที่ผู้บริหารใส่เข้าไป กระตุ้นตัวเองอย่างถูกต้องว่าสามารถทำงานให้สำเร็จโดยไม่ต้องเสียสมาธิ และเกิดความท้อแท้

ทักษะที่ 7: การมอบหมายความรับผิดชอบและการตัดสินใจ (Delegating responsibility and making decisions)

เป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการงานของผู้บริหารเอง ด้วยการมอบหมายบทบาทหน้าที่ การจัดการให้กับผู้อื่นในทีม ปรับปรุงประสิทธิภาพของตัวเองโดยการปล่อยให้ตนเองทำงานที่ตนเองทำได้ อีกทั้งยังสร้างความสามารถของผู้อื่น โดยการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่พัฒนาทักษะและประสบการณ์ด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น หากผู้บริหารทำงานกับกลุ่มวัยกำลังทำงานและสนทนาในเรื่องทักษะการอ่าน ผู้บริหารสามารถมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มทำงานค้นหาตำราเรียนที่เหมาะสมเพื่อใช้ประกอบกับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อสนทนาได้ สิ่งนี้จะช่วยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและทำให้รู้สึกว่าบุคลากรกำลังทำสิ่งที่คุ้มค่า ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารมีเวลามากขึ้นในการจัดการงานของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการงานของตนเองก็ควรกำหนดเช่นกันว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับคนอื่น หากสั่งงานแล้วไม่สนใจอาจทำให้พนักงานของรู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้งและไม่สนใจในงานที่ได้รับมอบหมาย

ทักษะที่ 8: การจัดการความขัดแย้ง (Managing conflict)

ทักษะการแก้ไขข้อขัดแย้ง แห่งของการบริหารจัดการความขัดแย้ง ผู้บริหารควรสร้างสมดุล ความกล้าแสดงออกและความอ่อนไหวเมื่อมีการวิพากษ์วิจารณ์ส่วนตัว ควรได้รับการจัดการและจัดการอย่างมืออาชีพและเป็นผู้ใหญ่ ข้อร้องเรียนควรได้รับการจัดการอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ในการบันทึกปัญหาเพิ่มเติมจำนวนมาก ตรวจสอบให้แน่ใจว่าข้อร้องเรียนทั้งหมดได้รับการจัดการตามขั้นตอนที่ตกลงกันไว้ บางครั้งจำเป็นจะต้องไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในหมู่สมาชิกของกลุ่ม ในหมู่พนักงานหรือบุคลากรในองค์กร สิ่งนี้เป็นส่วนสำคัญของการจัดการ เพราะผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีข้อขัดแย้งที่ไม่ได้รับการแก้ไขสิ่งนี้ยังส่งผลต่อการจัดการงานเพราะการแก้ไขข้อขัดแย้ง นั้นใช้เวลาและสิ้นเปลืองพลังงานมาก

ทักษะที่ 9: การประชุมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ (Conducting effective group meetings)

การจัดการประชุมที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับการเตรียมการที่ดี ต้องใช้เวลา บางครั้งจะต้องนำเสนอซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจัดการงานที่เหมาะสมอีกครั้งล่วงหน้า คอยควบคุมทั้งด้านงานและกระบวนการของการประชุมให้เป็นระบบ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน⁴⁰

ปีเตอร์ ยาคุบและมาร์ติน (Petr, Jakub and Martin) ทักษะการบริหารเป็นส่วนหนึ่งของความสามารถในการบริหารจัดการ โครงสร้างและระดับของความสามารถส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อกิจกรรมในองค์กรและวัฒนธรรมองค์กรโดยรวม อีกทั้งยังมีผลต่อประสิทธิภาพของทั้งองค์กรโดยรวม มีรายละเอียดดังนี้ ทักษะการสื่อสาร (Communication skills) เป็นความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทักษะอย่างกลมกลืนคือการพูดอย่างชัดเจนและเข้าใจได้มากที่สุด เพื่อให้ฟังที่เป็นบุคลากรหรือผู้อื่นตั้งใจฟังและสามารถแยกแยะเนื้อหาสาระจากส่วนต่างๆ ได้อย่างเข้าใจ ตรงประเด็น และเปิดกว้างต่อความต้องการของผู้อื่น ทักษะความร่วมมือ (Cooperativeness skills) คือความสามารถในการมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบในกระบวนการทำงานของกลุ่ม กล่าวคือการแบ่งปันความรู้ของบุคลากร เปิดให้ผู้อื่นเคารพความคิดและความคิดเห็นของบุคลากรภายในองค์กร รักษากฎเกณฑ์ กฎระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันและรักษาเป้าหมายร่วมกันเสมอ ทักษะการสร้างแรงบันดาลใจ (Motivational skills) สิ่งนี้เป็นความสามารถในการรวมพลังและนำพฤติกรรมของเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามที่องค์กรต้องการ กล่าวคือการใช้อิทธิพลต่อกิจกรรมของบุคคลโดยดึงดูด ลำดับชั้น ของค่านิยมทัศนคติความสามารถ ความรู้และทักษะ ทักษะการประเมินและการกำกับดูแล (Evaluation and supervisory skills) ทักษะนี้เป็นความสามารถในการพิสูจน์และประเมินผลงานของผู้บริหารอย่างเป็นระบบและเป็นธรรมโดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานค่านิยมที่เหมาะสมและประเมินความสำคัญของผู้บริหารและสามารถสรุปผลลัพธ์ได้อย่างเป็นระบบ ทักษะขององค์กร (Organizational skills) คือความสามารถในการกำหนดเวลา ผลลัพธ์ การจัดระเบียบงานของบุคลากรและของบุคลากรอื่นๆ ภายในองค์กร เพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการทำงานมีความเหมาะสมมากที่สุดและมีสัดส่วนความรับผิดชอบต่องานที่เพียงพอของแต่ละบุคคล⁴¹

สตีเฟน (Stephen) ได้กล่าวถึงทักษะการบริหารว่า ในการเป็นผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจำเป็นจะต้องมีทักษะหลายอย่าง เพื่อความก้าวหน้าขององค์กรจะต้องพัฒนาทักษะความสัมพันธ์

⁴⁰ Anso Kellerman, **Module 7: Management Skills**, 1st ed. (London: Commonwealth Marlborough House Press, 2016), 62-71.

⁴¹ Peter Smutny, Jakub Prochazka and Martin Vaculik, **The Relationship between Managerial Skills and Managerial Effectiveness in a Managerial Simulation Game**, 1st ed. (Colombia: Czech Science Foundation Press, 2016), 15.

ระหว่างบุคคลและแนวคิดที่แข็งแกร่ง ความสำคัญเชิงสัมพันธ์ของทักษะที่แตกต่างกันในแต่ละงาน และแต่ละองค์กร เพื่อการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะที่สำคัญ ดังนี้ ทักษะทางเทคนิค (Technical Skills) เป็นทักษะของผู้บริหารในลำดับต้นในการบริหารงาน เป็นทักษะการปฏิบัติงานเฉพาะส่วนบุคคล เช่น หากองค์กรมีการจัดทำบัญชีการเงิน ผู้บริหารจะใช้ทักษะทางด้านเทคนิคนี้ เพื่อเรียนรู้สำหรับการจัดเตรียมงบการเงินขององค์กร โดยทักษะทางเทคนิคจะมีประโยชน์อย่างมากเมื่อผู้บริหารย้ายไปยังตำแหน่งงานบริหารระดับต้นและดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ทักษะทางเทคนิคแม้ว่าจะได้รับการพัฒนาผ่านการฝึกอบรมงานและประสบการณ์การทำงาน แต่โดยทั่วไปทักษะนี้จะได้มาในระหว่างการปฏิบัติงาน ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skills) ในขณะที่ผู้บริหารเลื่อนตำแหน่งขึ้นในองค์กร จะพบว่าผู้บริหารไม่สามารถทำทุกอย่างได้ด้วยตนเองผู้บริหารจะต้องพึ่งพาบุคลากรในองค์กรเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบ นั้นเป็นเหตุผลที่สำคัญของทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือที่เรียกว่าทักษะเชิงสัมพันธ์ ความสามารถในการได้รับและกระตุ้นผู้อื่น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารในตำแหน่งระดับกลาง ผู้บริหารเหล่านี้มีบทบาทสำคัญเนื่องจากจะต้องรายงานไปยังผู้บริหารระดับบนสุด ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องการความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกับบุคคลทุกระดับและทุกพื้นที่ มากกว่าผู้บริหารในระดับอื่น ๆ และจะต้องใช้ “ทักษะคน” เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างความเชื่อมั่น จัดการความขัดแย้งและสนับสนุนการปรับปรุงองค์กร ทักษะความคิด (Conceptual Skills) ผู้บริหารที่อยู่ในระดับบน มีหน้าที่ตัดสินใจในสิ่งที่ดีสำหรับองค์กรจากมุมมองที่กว้างที่สุด จำเป็นต้องอาศัยทักษะความคิด ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงนามธรรมและวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อน ผู้บริหารระดับสูงมักถูกออกแบบให้ “คิดนอกกรอบ” เพื่อให้ได้สิ่งที่แตกต่างเชิงสร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนและบางครั้งก็คลุมเครือ ผู้บริหารต้องการทั้งความสามารถในการวิเคราะห์ที่แข็งแกร่งและความสามารถในการสร้างสรรค์ที่แข็งแกร่งไปพร้อมกันอีกด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) ที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อผู้บริหารและบุคลากร ในทุกระดับขององค์กร ผู้บริหารจะถูกตัดสินจากความสามารถในการสื่อสารทั้งทางคำพูดและการสื่อสารเป็นข้อความ ไม่ว่าผู้บริหารจะพูดอย่างไม่เป็นทางการหรือทำการนำเสนออย่างเป็นทางการ จะต้องแสดงความชัดเจนและรัดกุม น้ำเสียงการพูดที่ตึงเกินไปอาจไม่เหมาะสมและการใช้ไวยากรณ์ที่ไม่ดีจะลดความสามารถในการโน้มน้าวผู้อื่นได้เช่นเดียวกันกับการสื่อสารเป็นข้อความที่ไม่ดี เอกสารที่ทำให้เกิดความสับสนและมีข้อผิดพลาด จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้บริหาร ทักษะการบริหารเวลา (Time-Management Skills) ผู้บริหารต้องเผชิญกับความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันและวันของพวกเขาจะเต็มไปด้วยการหยุดชะงัก นำแปลกที่เทคโนโลยีบางอย่างที่ควรประหยัดเวลา เช่น ข้อความเสียงและอีเมล อื่นๆ ได้เพิ่มปริมาณงานมากขึ้น ถ้าผู้บริหารไม่พัฒนาทักษะการจัดการเวลา จะมีความเสี่ยงและมีผลกระทบกับเวลา งานอื่นๆ

ทั้งระบบ อีกด้วย ผู้บริหารสามารถจัดการ ลำดับความสำคัญของงานเพื่อลดภาระงาน ดังนี้ จัดลำดับความสำคัญของงานโดยมุ่งเน้นที่สิ่งที่สำคัญที่สุดก่อน กำหนดเวลาไว้ในแต่ละวันเพื่อรับโทรศัพท์และรับอีเมล มอบหมายงานประจำ อย่าผัดวันประกันพรุ่ง ยืนยันว่าการประชุมเริ่มต้นและสิ้นสุดตามกำหนดเวลาและยึดมั่นในระเบียบวาระการประชุม กำหนดงานเอกสารที่ไม่จำเป็น เป็นต้น ทักษะการตัดสินใจ (Decision-Making Skills) ผู้บริหารทุกคนมีความสามารถในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจส่วนตัวหรือการตัดสินใจที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานร่วมกันแบบทีม การวางแผนทักษะการตัดสินใจของผู้บริหารมักเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องกำหนดปัญหา วิเคราะห์ หาวิธีแก้ไขที่เป็นไปได้และเลือกผลลัพธ์ที่ดีที่สุด สำหรับการตัดสินใจส่วนบุคคลผู้บริหารจะใช้ตัวอย่างส่วนตัวเพื่อแสดงให้เห็นถึงวิธีการของกระบวนการในการตัดสินใจในการบริหารงาน⁴²

การจี (Ghadge) ได้กล่าวถึงทักษะการบริหารไว้ว่า การบริหารมีความซับซ้อนและหลายมิติ ต้องใช้ทักษะที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารจะต้องมีและพยายามพัฒนาทักษะที่สำคัญหลายประการโดยไม่คำนึงถึงระดับการจัดการ ทักษะคือความสามารถหรือความสามารถในการปฏิบัติงานบางอย่าง ทักษะการบริหารสามารถเรียนรู้และพัฒนา การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะดังต่อไปนี้เพื่อปฏิบัติงานของเขาได้ดี

ทักษะทางเทคนิค (Technical Skill) ทักษะทางเทคนิคคือความสามารถในการใช้ขั้นตอนเทคนิคและความรู้ในสาขาเฉพาะ วิศวกรนักบัญชีแพทย์และนักดนตรีล้วนมีทักษะด้านเทคนิคในแต่ละสาขา ทักษะทางเทคนิคยังรวมถึงความสามารถในการวิเคราะห์และการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อแก้ไขปัญหาในสาขาวิชานั้นๆ ทักษะทางเทคนิคมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารจะอยู่ในลำดับแรกๆ ของผู้บริหาร ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญน้อยกว่าทักษะของมนุษย์และแนวคิดในขณะที่ผู้บริหารเลื่อนลำดับขั้น

ทักษะมนุษย์หรือจิตวิทยา (Human or Psychological Skill) ทักษะของมนุษย์คือความสามารถในการทำงานกับผู้อื่น คือความสามารถในการจูงใจ นำและสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มันเป็นที่รู้จักกันว่าทักษะ “คน” “ระหว่างบุคคล” หรือ “พฤติกรรม” ทักษะนี้มีความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารใช้เวลาอย่างมากในการโต้ตอบกับผู้คนทั้งภายในและภายนอกบริษัท ผู้บริหารต้องใช้ทักษะดังกล่าวด้วยเหตุผลเฉพาะดังต่อไปนี้ เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดจากบุคลากรของพวกเขา ในการสื่อสารกระตุ้นนำและสร้างแรงบันดาลใจความกระตือรือร้นและความไว้วางใจ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง เพื่อประสานงานและแก้ไขข้อขัดแย้ง เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงออกได้ เพื่อดูแลด้านมนุษย์ขององค์กร เพื่อเผชิญกับความท้าทายของโลกาภิวัตน์ความหลากหลายของแรงงาน

⁴² Stephen J. Skripak, *Fundamentals of Business*, 2nd ed. (Blacksburg, Virginia: VT Press, 2018), 175-177.

และการแข่งขัน เพื่อให้บุคลากรไม่มีเวลาว่างขณะทำงาน เพื่อรักษาพนักงานที่ดีที่สุดไว้ในองค์กร เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรโดยรวม ทักษะของมนุษย์มีความสำคัญเท่าเทียมกันในทุกระดับของการบริหาร ทักษะที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์คือทักษะทางการเมืองซึ่งเป็นทักษะทางสังคมที่แตกต่างกันซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ

ทักษะด้านแนวคิด (Conceptual Skill) ทักษะด้านแนวคิดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในระดับผู้บริหารสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางแนวคิด เป็นความสามารถเพื่อจัดระเบียบข้อมูลและตัดสินใจความสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่ซับซ้อน ความคิดและคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน เพื่อดูองค์กรโดยรวม ทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยต่างๆ ให้เห็นภาพว่าองค์กรเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่กว้างขึ้นอย่างไร รู้จักองค์ประกอบที่สำคัญในสถานการณ์และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ทำความเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงในหน่วยหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อหน่วยอื่นๆ อย่างไร ประสานงานและบูรณาการผลประโยชน์และกิจกรรมทั้งหมดขององค์กร คิดในเชิงนามธรรม ทักษะด้านแนวคิดมักเรียกว่าความสามารถในการดู 'ภาพใหญ่' มันหมายถึงความสามารถในการ "คิดอย่างมีกลยุทธ์" เพื่อรับมือมองระยะยาวและกว้างไกล ความสำคัญของทักษะทางแนวคิดเพิ่มขึ้นเมื่อผู้บริหารเลื่อนตำแหน่งขึ้นในองค์กร

ทักษะการวินิจฉัย (Diagnostic Skill) นี้คือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารมองเห็นการตอบสนองที่เหมาะสมที่สุดต่อสถานการณ์ ผู้บริหารสามารถวินิจฉัยและวิเคราะห์ปัญหาในองค์กร โดยศึกษาจากอาการของที่เกิดขึ้นแล้วพัฒนาวิธีแก้ปัญหามันเป็นความสามารถในการกำหนดปัญหาที่รู้สาเหตุที่เป็นไปได้ มุ่งเน้นไปที่ปัญหาที่ตรงที่สุดแล้วแก้ไข เป็นความสามารถในการกำหนดโดยการวิเคราะห์และตรวจสอบธรรมชาติและสถานการณ์ของเงื่อนไขเฉพาะ ไม่ได้เป็นเพียงความสามารถในการระบุว่ามีบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้น แต่ยังมีสามารถในการพัฒนาการคาดเดาบางอย่างได้ เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าผู้บริหารโดยทั่วไปใช้ทักษะที่แตกต่างกันในระดับต่างๆ ขององค์กร ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารระดับสูงต้องพึ่งพาทักษะด้านแนวคิดและการวินิจฉัยอย่างมากและผู้บริหารระดับแนวหน้าให้ความสำคัญกับทักษะทางเทคนิคและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญหลายคนแนะนำทักษะเพิ่มเติมอีกสองสามอย่างสำหรับผู้บริหาร เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จ

ทักษะการออกแบบ (Design Skill) ผู้บริหารระดับองค์กรระดับสูงต้องมีทักษะของวิศวกรออกแบบที่ดีในการหาทางออกในการแก้ไขปัญหา ทักษะการออกแบบคือความสามารถในการแก้ปัญหาในรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ผู้บริหารต้องสามารถทำได้มากกว่าปัญหา ถ้าหากผู้บริหารกลายเป็น "ผู้เฝ้าดูปัญหา" ผู้บริหารจะล้มเหลวในงาน ผู้บริหารจะต้องสามารถออกแบบทางออกที่สามารถใช้การได้ในการทำงานกับปัญหาในแง่ของความเป็นจริงที่ผู้บริหารเผชิญ

ทักษะการวิเคราะห์: ทักษะเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือเทคนิคในการแก้ปัญหาการจัดการ ในสาระสำคัญทักษะการวิเคราะห์คือความสามารถในการระบุปัจจัยที่

สำคัญและเข้าใจว่าพวกเขามีความสัมพันธ์กันอย่างไร ทักษะเหล่านี้รวมถึงความสามารถในการวินิจฉัยและประเมินผล สิ่งเหล่านี้จำเป็นต่อการเข้าใจปัญหาและพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เป็นความสามารถในการคิดว่าตัวแปรที่ซับซ้อนหลายตัวมีปฏิกริยาอย่างไร

ทักษะการตัดสินใจ (Analytical Skill) ผู้บริหารทุกคนต้องตัดสินใจและมีคุณภาพในการตัดสินใจเหล่านี้ ที่จะกำหนดระดับประสิทธิภาพของงาน โดยระบุว่า การตัดสินใจของผู้บริหารการสร้างทักษะในการเลือกแนวทางการปฏิบัติ นั้น ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากทักษะการวิเคราะห์ ผู้บริหารทุกคนต้องมีทักษะการตัดสินใจการวิจัยระบุว่า การตัดสินใจ ผู้บริหารครึ่งหนึ่งล้มเหลวได้โดยง่ายเนื่องจากผู้บริหารใช้กลยุทธ์ที่ล้มเหลว

ทักษะดิจิทัล (Digital Skill) ผู้บริหารจะต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานหลายด้าน ทักษะนี้เพิ่มประสิทธิภาพของผู้บริหาร ทักษะนี้เกี่ยวข้องกับความเข้าใจแนวคิดของคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคมผ่านคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารสามารถทำงานในเวลาไม่กี่ปีก่อนในการวิเคราะห์ทางการเงินการวางแผนทรัพยากรมนุษย์และด้านอื่นๆ

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทักษะนี้มีความสำคัญต่อผู้บริหารที่ต้องบรรลุผลผ่านความพยายามของผู้อื่น มันเป็นความสามารถในการแลกเปลี่ยนความคิดและข้อมูลในรูปแบบที่คนอื่นเข้าใจข้อความ นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการตอบรับจากพนักงานเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นที่เข้าใจ หากผู้บริหารต้องการประสบความสำเร็จในที่ทำงาน ผู้บริหารจะต้องเสริมทักษะการสื่อสารเพิ่มขึ้น

ทักษะการวางแผนและการบริหาร (Planning and Administration Skill) ทักษะนี้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจว่าจะต้องทำภารกิจนั้นคืออะไร โดยพิจารณาว่าจะจัดการอย่างไร จัดสรรทรัพยากรเพื่อให้สามารถดำเนินการได้และติดตามกระบวนการเพื่อให้มั่นใจว่าเสร็จสิ้นแล้ว รวมอยู่ในความสามารถนี้คือ การรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การวางแผนและการจัดโครงการ การจัดการเวลาและ การจัดทำงบประมาณและการจัดการทางการเงิน

ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skill) เป็นทักษะที่ ทีมมีการออกแบบอย่างถูกต้อง สร้างสภาพแวดล้อมของทีมที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน จัดการพลวัตของทีมอย่างเหมาะสม เนื่องจากองค์กรมีจำนวนบุคลากรเพิ่มมากขึ้น จำเป็นที่ต้องพึ่งพาทีมเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพการทำงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

ทักษะการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Action Skill) ทักษะการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจภารกิจโดยรวมและค่านิยมขององค์กร การดำเนินการเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารทุกระดับและทุกพื้นที่ทำงาน กำลังถูกท้าทายให้คิดอย่างมีกลยุทธ์เพื่อทำงานให้ดีขึ้น

ทักษะการรับรู้ระดับโลก (Global Awareness Skill) ปัจจุบันบริษัทส่วนใหญ่ให้บริการในตลาดโลก หลายองค์กรจำเป็นต้องดำเนินงานในประเทศอื่นๆ ดังนั้นทักษะนี้จึงจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ทั่วโลก ทักษะนี้สะท้อนให้เห็นในความรู้และความเข้าใจทางวัฒนธรรมการเปิดกว้างและความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม

ทักษะการจัดการตนเอง (Self-Management Skill) สภาพแวดล้อมการทำงานแบบไดนามิก (dynamic) ต้องการการตระหนักรู้และพัฒนาตนเอง ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องพัฒนาทักษะการจ้างงานตนเองซึ่งรวมถึง ความซื่อสัตย์ จรรยาบรรณ แรงขับเคลื่อนส่วนบุคคล ความยืดหยุ่น การสร้างสมดุลระหว่างการทำงานและความต้องการในชีวิต การรับรู้และการพัฒนาตนเอง เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง⁴³

จากที่กล่าวมาข้างต้นทักษะการบริหาร คือ กระบวนการจัดการ ที่สังเคราะห์ปัญหาจากการวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการแข่งขันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติที่เป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็น สมฤทธิ์ ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยการจัดการผ่านทรัพยากรต่างๆ ทั้งที่เป็นบุคคลและสถานที่ เพื่อให้องค์กรบรรลุสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ซึ่งมี ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านมนุษยภาพ ทักษะด้านการวินิจฉัย ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจ ทักษะด้านการบริหารเวลา

การพัฒนาทักษะการบริหาร

การศึกษาเรื่องการจัดการนั้นเริ่มต้นในโรงเรียน เรื่อยมาจนเป็นรูปแบบของการอบรมและพัฒนาเป็นโปรแกรมตลอดจนเป็นอาชีพ เช่น โปรแกรมการสัมมนาเรื่องการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพหรือการปฏิบัติการเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาทักษะการบริหารโดยส่วนมากจะมีความซับซ้อนมากกว่าการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบ เช่น การคำนวณอัตราการได้ผลตอบแทนหรือการนำรูปภาพฉายทางเครื่องฉาย แต่ทว่าทักษะการบริหารสามารถพัฒนาได้ด้วยการเรียนรู้จากการอ่านและการปฏิบัติตามรูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาองค์ความรู้ด้านความคิดและรูปแบบพฤติกรรม ซึ่งในแต่ละบทจะนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหารในเรื่องวิธีการตัดสินใจโดยกลุ่มที่เรียกว่า เทคนิคนามบัญญัติที่ละขั้นตอน

⁴³ Rachana Ghadge, **Managerial Skills**, 1st ed. (India: Renaissance College institute Press, 2019), 4-6.

2. ศึกษาองค์ความรู้จากตัวอย่าง จากศึกษากรณีตัวอย่าง จากผู้จัดการและผู้เชี่ยวชาญ ในด้านการจัดการจากเจ้าของธุรกิจขนาดเล็ก

3. การปฏิบัติการพัฒนาทักษะด้านการบริหาร บทความนี้จะประกอบไปด้วยการปฏิบัติอย่าง เฉพาะบุคคลจากหลากหลายกรณีและการประเมินตนเองและมีแบบทดสอบย่อย ช่วยในการวิเคราะห์ ข้อมูลให้ตรงกับกลุ่มบุคคล

4. ผลตอบรับจากการใช้ทักษะด้านการบริหารจากบุคคลอื่น ในบทความจะปรากฏหลาย แบบทดสอบผลตอบรับเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบรับจากการพัฒนาทักษะการบริหารไปใช้นอกห้องเรียน

5. การฝึกปฏิบัติจากสิ่งที่เรียนเป็นประจำ รวมไปถึงการปรับปรุงจากผลตอบรับที่ได้ ทักษะความสามารถในการทำงานและทักษะที่เกี่ยวกับคน เป็นทักษะจะต้องปฏิบัติเป็นประจำ ฝึกฝนและพัฒนาอยู่เสมอและเมื่อได้รับผลตอบรับและนำผลตอบรับนั้นมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาแล้ว ความสามารถในการบริหารจะสูงขึ้นอย่างแน่นอน เช่น หากต้องการจะพัฒนาทักษะ ในการให้การยกย่องชื่นชมและต้องการให้ทุกคนตระหนักถึงคุณค่าของการยกย่องชื่นชม ซึ่งทุกคน ในองค์กรยังทำได้ไม่ดีและไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่า ผู้บริหารจะต้องฝึกฝนปฏิบัติเป็นประจำและ หากได้ผลตอบรับมาว่าทำบ่อยจนเกินไป ผู้บริหารก็ควรลดการให้การยกย่องชื่นชมผู้อื่นนั้นลง

ประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาทักษะด้านการบริหารและจะยังมีคุณค่ามากขึ้น หากประสบการณ์นั้นเพิ่มขึ้นจากการศึกษาตัวอย่าง เช่น กรณีของนักฟุตบอล ผู้เล่นสามารถเรียนรู้ การเตะลูกบอลที่ถูกต้องจากการอ่านหนังสือและการดูวิดีโอและด้วยการศึกษาตัวเอง ทำให้ผู้เล่น เรียนรู้ที่จะเตะลูกบอลด้วยข้างเท้าแทนที่จะใช้หน้าเท้าหรือนิ้วเท้าในการเตะ ผู้เล่นคนนี้จึงเป็นผู้เล่นที่ มีความสามารถจากการศึกษาและการฝึกฝนสร้างประสบการณ์ โดยส่วนมากผู้คนมักจะกล่าวว่า “เราไม่สามารถเรียนรู้การเป็นผู้บริหารจากหนังสือ” แต่ทว่า คุณสามารถเรียนรู้แนวคิดจากหนังสือ หรือการเรียนการสอนแล้วนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นมักจะศึกษา และสั่งสมประสบการณ์ในการใช้เทคนิคการบริหารจัดการ⁴⁴

หลักสำคัญในการที่จะการพัฒนาทักษะการบริหารไปอย่างต่อเนื่อง คือ ความต้องการใน อาชีพบริหารที่เพิ่มขึ้นและการเปลี่ยนแปลงในสถานที่ทำงาน เพราะผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่ หลากหลายในการทำงานในสถานที่ที่เคร่งครัด มีแรงกดดันสูงและการพัฒนาองค์กรเพื่อการแข่งขัน กับองค์กรอื่น จะเป็นตัวช่วยในการการพัฒนาทักษะของผู้บริหาร การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน เช่น ความต้องการของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และสังคมเครือข่ายออนไลน์ ทำให้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง ให้มีทักษะใหม่ๆ อยู่เสมอ

⁴⁴ Andrew J. Dubrin, *ESSENTIALS OF MANAGEMENT*, 9th ed. (Mason OH.: South-Western Cengage Learning Press, 2012), 19-20.

การจัดการแหล่งเรียนรู้

จากวิถีแวดล้อมของสังคมไทย ราชลัทธิและอุดมไปด้วย ภูมิปัญญา องค์ความรู้ที่สืบทอดตกทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นเคียงคู่สังคมไทยมาช้านาน จนเกิดเป็นชุมชน สถานที่แหล่งเรียนรู้ ที่สำคัญเคียงคู่กับระบบการศึกษาของไทย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อันสูงสุดการใช้แหล่งเรียนรู้จึงมีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพราะผู้สอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจริงโดยตรง ผ่านกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ในชุมชนที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถหาความรู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองได้ตามอัธยาศัย

ความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้

แหล่งความรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งแหล่งเรียนรู้นั้นมีความหลากหลาย กระบวนการจัดการจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามไปด้วย จากความหลากหลายนี้ จึงมีผู้ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความหมายจากนักทฤษฎี นักวิชาการ ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การศึกษาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงและสังคมผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้หรือเป็น การเรียนรู้ที่มีกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และมีความต่อเนื่องมีการจัดการและกระบวนการที่เกิด การมีส่วนร่วม ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านพัฒนาศักยภาพตัวตนโลกกระทัตความรู้และหรือสังคมชุมชนการศึกษาทางเลือกจึงเป็นกระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง⁴⁵

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ได้กล่าวถึงการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง วิธีการปฏิบัติ การจัดการบวนการการเรียนรู้แบบบูรณาการของโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับวิถีชุมชน ทั้งทาง ด้านกายภาพและชีวภาพ โดยสำรวจความต้องการ จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการ

⁴⁵ กรมการพัฒนาชุมชน, *คู่มือศูนย์เรียนรู้ชุมชน*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สุภัชฌิณต์ พรินต์ติ้ง กรุ๊ป, 2556), 23.

ระดับชั้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ วัตถุประสงค์ ประเมินผลตามสภาพจริง พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้⁴⁶

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ให้ความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน สถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยความรู้ สารความรู้และกิจกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตวัฒนธรรม ซึ่งมีคุณค่าของคนในชุมชน เป็นความรู้ทางวัฒนธรรมที่มีการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยคนในชุมชนและมุ่งเน้นที่จะถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้กับคนทั้งในท้องถิ่นของตนเองและคนในสังคมภายนอก ได้เข้าใจถึงชีวิตวัฒนธรรมของสังคมนั้น⁴⁷

เนาวรัตน์ น้าอบเชย ได้ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ขั้นตอน วิธีการจัดสภาพแวดล้อม สถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอน ที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน การประเมินและการวัดผลการเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่ต้องเป็นรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในชั้นหรือห้องเรียน แหล่งเรียนรู้⁴⁸

องค์การยูเนสโก(UNESCO) ได้ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เป็นรูปแบบกระบวนการจัดการ การศึกษาชุมชนที่สร้างสรรค์ พัฒนากลไกการส่งมอบการศึกษา ประสิทธิภาพระดับชุมชน ภายใต้แผนการศึกษาของประเทศต่างๆ เน้นถึงบทบาทของการมีส่วนร่วมของชุมชน ดำเนินการโดยภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน ที่มีขอบเขตเวลาและงบประมาณ อย่างเป็นระบบหรือมีระยะยาวที่เชื่อมโยงกับนโยบายและการวางแผนการศึกษา⁴⁹

⁴⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.), **แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ชุมชนุสกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 6-9.

⁴⁷ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, **แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม, 2560), 2.

⁴⁸ เนาวรัตน์ น้าอบเชย, **คู่มือการปฏิบัติงาน**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (บุรีรัมย์: สพป.บุรีรัมย์ เขต 2, 2560), 7.

⁴⁹ UNESCO, **Community Learning Centres Country Report from Asia**, 1st ed. (UNESCO Office Bangkok: UNESCO Press, 2010), 1.

ไอลีน(Aylin) ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานจัดการศึกษา การบริการสังคม อำนวยความสะดวก เกี่ยวกับกิจกรรมปัจจุบันและวางแผนกับการมีส่วนร่วมของครูที่มีความรู้และการขยายตัวของศูนย์การเรียนรู้⁵⁰

มาร์ติน (Martin) ได้ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การทำงานโดยการสร้างโครงสร้างความเป็นผู้นำการทำงานร่วมกันและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ครอบครัวและโรงเรียน ชุมชนทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการฝังวัฒนธรรมของการจัดการร่วมกันและจัดเรียงทรัพยากร วิธีการปฏิบัติ กำหนดวิธีการร่วมมือให้บรรลุตามมาตรฐาน ความรับผิดชอบในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น⁵¹

เมสัน(Mason) ได้ให้ความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง วิธีการปฏิบัติการจริงและกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จโดยผ่านผู้อื่น เป็นบุคคล กลุ่มหรือองค์กร มีวางแผนจัดระเบียบและควบคุมการดำเนินงานโดยมีองค์ประกอบพื้นฐานเป็นฐานในกระบวนการแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการขององค์กร⁵²

แคลลอ(Carol) ได้ให้ความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เป็นการจัดการกระบวนการของผู้อื่นให้มีประสิทธิภาพ ผ่านการปฏิบัติจากบุคลากรทั่วไปและกำหนดการปฏิบัติให้เป็นไปตามความคาดหวังที่จะบรรลุผลขององค์กร⁵³

รามาสมี(Ramasamy) ได้ให้ความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เป็นศิลปะการจัดการของการทำสิ่งต่างๆ โดยกลุ่มคนที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลไม่สามารถถือ

⁵⁰ Aylin A. Can, **Local administrations in life long learning and music education in the context of art education**, Marmara University, 1st ed. (Istanbul: 2011), 691.

⁵¹ Martin J. Blank, Reuben Jacobson, and Atelia Melaville, **Achieving Results Through Community School Partnerships**, (Washington, DC.: Center for American Progress Press, 2012), 4.

⁵² Mason Carpenter, Talya Bauer and Berrin Erdogan, **Management Principles**, 11th ed. (California: Unnamed Press, 2014), 11.

⁵³ Carol W. Ellis, **Management Skills for New Managers**, 5th ed. (New York: Library of Congress Cataloging-in-Publication Data Press, 2015), 49.

ว่าเป็นหน่วยงานที่จัดการองค์กรใด ๆ อย่างน้อยสองคนเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดตั้งการจัดการ บุคคลเหล่านี้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร⁵⁴

เอมี (Amy) ได้ให้ความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการขององค์กรที่รวมความรู้ท้องถิ่นในด้านต่างๆ วางแผนการ กำหนดวัตถุประสงค์ จัดการเชิงกลยุทธ์ จัดการทรัพยากร การปรับใช้ทรัพยากรมนุษย์และสินทรัพย์ทางการเงินที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และการวัดผล การบันทึกและจัดเก็บข้อเท็จจริงของข้อมูล เพื่อใช้ในภายหลังหรือเพื่อผู้อื่นภายในองค์กร⁵⁵

คิม(Kim) ได้ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดพื้นที่การเรียนรู้ ของนักเรียนครูอาจารย์และบรรณารักษ์ กำหนดกระบวนการเรียนรู้ในแง่ที่มีความหมายในบริบทท้องถิ่นของตนเอง สัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในบริบทของสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้⁵⁶

แอนนา(Anna)และคณะ ได้ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แนวทาง วิธีการจัดรูปแบบโรงเรียน ชุมชน ให้เป็นตัวแทนของสถานที่ตั้ง เป็นพันธมิตรกับหน่วยงานชุมชนและจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้ มุ่งเน้นไปที่การบูรณาการทางวิชาการบริการ สังคมการพัฒนาเยาวชน ชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน⁵⁷

เทเรซ่า(Theresa) ให้ความหมายการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดวางแนวทางวิธีการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนการสอนและการเรียนรู้ชุมชน สหสาขาวิชาชีพของการปฏิบัติในหมู่คณะที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน⁵⁸

⁵⁴ T. Ramasamy, **PRINCIPLES OF MANAGEMENT**, (Mumbai: Himalaya Publishing House Press, 2015), 2.

⁵⁵ Amy Hissom, **MANAGEMENT**, 4th ed. (Kent State: Kent State University Press, 2016), 4.

⁵⁶ Gwang-Jo Kim, **Community-Based Lifelong Learning and Adult Education: Role of Community Learning Centres as Facilitators of Lifelong Learning**, 1st ed. (Paris: Scientific and Cultural Organization Press, 2016), 5.

⁵⁷ Anna Maier, Julia Daniel, Jeannie Oakes, and Livia Lam, **Community Schools as an Effective School Improvement Strategy A Review of the Evidence**, 1st ed. (Washington, DC.: Learning Policy Institute Press, 2017), 5.

⁵⁸ Theresa Burrell, Emily Mann and Tina Neville, **Exploring data literacy via a librarian-faculty learning community: A case study**, 1st ed. (United States of America: Nelson Press, 2019), 1.

จากดังกล่าวข้างต้นความหมายของการจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ แนวทางการดำเนินงานที่รวมข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ สารระความรู้ ทั้งที่เป็นอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต บุคลากร ประชาชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและ ประสบการณ์ โดยดำเนินกิจกรรมผ่านกระบวนการ ตามสภาพการณ์และสถานการณ์จริง สำนวจ ความต้องการ จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ จัดกิจกรรม ความเชี่ยวชาญ วัตถุประสงค์ ประเมินผลตามสภาพจริง พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ โดยใช้เทคโนโลยี จัดการเรียนรู้

ประเภทของแหล่งเรียนรู้

เพื่อความชัดเจนและสอดคล้องกับกระบวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และลดความ สับสนของประเภทแหล่งเรียนรู้แต่ละแหล่งที่อาจจะมีเหมือนที่แตกต่างหรือมีความใกล้เคียงกัน จึงได้มีการแบ่งประเภทแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

กฤษณะและสุจิตราได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทแหล่งการเรียนรู้(learning resources) แบ่ง ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคล คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะภูมิปัญญา มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่น ที่สามารถถ่ายทอด ความรู้ ทักษะและเจตคติ ให้แก่ผู้ที่ สนใจต้องการเรียน

2. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่หรือวัตถุสิ่งก่อสร้างต่างๆ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ
1) สถานที่ ที่เป็นธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำ ป่า ภูเขา รวมไปถึง ดิน แร่ธาตุ พืช สัตว์ 2) สิ่งก่อสร้างที่ มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง เช่น โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรมตลาด

3. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อที่เป็นตัวกลางทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะ รวมถึง ประสบการณ์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา ใบปลิวจุลสาร 2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ให้ภาพเคลื่อนไหวและภาพนิ่ง ทั้งให้เสียงและไม่ให้เสียง เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ สไลด์ รูปภาพ

4. แหล่งการเรียนรู้ประเภทกิจกรรม เทคนิค วิธีการ เช่น นวัตกรรมความก้าวหน้าทาง วิทยาการ สิ่งประดิษฐ์คิดค้นใหม่ วิธีการสอนแบบต่างๆ เทคนิคกระบวนการการทำงาน หรือการแก้ไข ปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่น⁵⁹

⁵⁹ กฤษณะ สุวรรณภูมิและสุจิตรา จรจิตร, แหล่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิตในแพทยศาสตรศึกษา, (สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2562), 538.

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬา กับการศึกษาทุกระดับ และด้วยเหตุที่แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) จะสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2559 ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2559 – 2579 ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปี เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ดังนี้

ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการบริหาร ตามมาตรฐาน ที่มีตัวชี้วัดที่สำคัญ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำรา เรียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มี วินัย จิตสำนึก และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและ ประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนงานและโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการผลิตครูเพื่อ พัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

จัดการแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำรา เรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน โดยสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น แหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการ พัฒนาให้สามารถจัดการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น สื่อสารมวลชน เผยแพร่หรือจัดรายการเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น สื่อ ตำรา เรียน และสื่อการเรียนรู้ที่ผ่านการรับรอง มาตรฐานคุณภาพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ และได้รับการพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมจากภาครัฐและ เอกชนเพิ่มขึ้น เป็นต้น

จัดหลักสูตรแหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม และจริยธรรม นำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ มีตัวชี้วัดที่ สำคัญ เช่น สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และนำ แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติที่เพิ่มขึ้น และสื่อสารมวลชน เผยแพร่หรือ ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น เป็นต้น

กำหนดแนวทางการวิจัยและพัฒนา คือ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม และ จริยธรรม นำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติ

ในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ พัฒนาองค์ความรู้งานวิจัยและนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคนทุกช่วงวัย โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนสีเขียว เป็นต้น⁶⁰

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้

เนื่องจากแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย การจัดการแหล่งเรียนรู้มีกระบวนการ ขั้นตอน ที่ต่างกันออกไป กระบวนการนี้เป็นเพียงแนวทางในการจัดการ ผู้บริหารสามารถปรับ เปลี่ยน แก้ไข หรือลดทอนขั้นตอนบางกระบวนการได้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง กระบวนการ และขั้นตอนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ มีดังนี้

พจนาน พทรัพย์สมาน ได้กล่าวว่าการจัดการแหล่งเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบ ความรู้ด้วยตนเองโดยมีจุดเน้นสำคัญอยู่ที่ผู้เรียนต้องเป็นผู้ใช้กระบวนการเรียนรู้สร้างความรู้ของ ตนเองซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ยึดหลักการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานและทฤษฎีพหุปัญญา

2. ขั้นตอนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ สร้างความรู้ของตนเองจากการคิด และปฏิบัติจริง 5 ขั้นเริ่มตั้งแต่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรอยากรู้อยากเรียน ให้รับผิดชอบการ วางแผนการเรียนรู้ควบคุมกำกับการเรียนรู้ตามแผนของตนเองนำเสนอข้อมูลข้อค้นพบได้จาก การเรียนรู้ วิเคราะห์อภิปรายสรุปความรู้และจัดทำชิ้นงานเพื่อรายงานผลการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ตามความ สนใจ

3 กำหนดแนวทางการทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดสภาพบรรยากาศที่เอื้อให้การเรียนรู้ ประสบความสำเร็จ 7 ประการคือ 1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละแผนที่มีผู้เรียน รอบด้านทั้งด้านความรู้ความคิดเจตคติและทักษะกระบวนการ 2) กำหนดเนื้อหาการสอนในหัวเรื่อง ใหญ่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเป็นผู้กำหนดรายการเนื้อหาโดยย่อตามความถนัดความสนใจของตนเอง 3) กำหนดเวลาสอนให้เพียงพอที่ผู้เรียนจะมีกระบวนการคิดกระบวนการปฏิบัติตลอดแนวทาง เพื่อ แสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง 4) ให้ออกาสผู้เรียนเลือกนำกระบวนการเรียนรู้และวิธีเรียนรู้ที่ หลากหลายมาใช้ตามความเหมาะสม 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความสามารถ หลายด้านตามทฤษฎีพหุ ปัญญาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ต่างๆ 6) กำหนดบทบาทของผู้สอนจากผู้

⁶⁰ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, พิมพ์ ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), ญ-ฎ.

ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน 7) กำหนดวิธีการประเมินผลตามสภาพจริง⁶¹

กระทรวงศึกษาธิการแคนาดา ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการ การเลือกแหล่งเรียนรู้ไว้ว่า เพื่อกำหนดทิศทาง แนวทางและความเหมาะสมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางในการเลือก ดังนี้

1.การเลือกแหล่งเรียนรู้ (Selection of Learning Resource) 1) เลือกทรัพยากรที่จะเสริมสร้างและสนับสนุนหลักสูตรโดยคำนึงถึงความหลากหลายของความสนใจ มุมมอง ความหลากหลายของความสามารถ รูปแบบการเรียนรู้และระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน 2) เลือกทรัพยากรที่จะกระตุ้นการเติบโตในความรู้ตามความเป็นจริงคุณค่าทางวรรณกรรมคุณค่าด้านสุนทรียภาพและความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานทางสังคม 3) เลือกทรัพยากรที่สะท้อนมุมมองที่หลากหลายในเชิงบวกอย่างถูกต้อง เกี่ยวกับประเด็นหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาภายใต้การแนะนำแนวทางปฏิบัติของการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และความสามารถในการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด 4) เลือกทรัพยากรที่เป็นตัวแทนของ ลักษณะ รสนิยม ความสามารถ ระบบความเชื่อ โครงสร้างครอบครัว เชื้อชาติและชาติพันธุ์และสถานะทางสังคม-เศรษฐกิจ

โดยมั่นใจว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นครอบคลุมเหมาะสมกับชุมชนของโรงเรียน โดยพิจารณาความเหมาะสมของการวางหลักการเห็นส่วนตนและการมีอคติในการเลือกทรัพยากร

2.การพิจารณาจากแหล่งข้อมูลการเรียนรู้โดยทั่วไป (General Learning Resources Considerations) การพิจารณาแหล่งการเรียนรู้ควร ตามแนวทางดังนี้ 1) เป็นกิจกรรมมากกว่าการบรรยาย 2) ควรดัดนักเรียนเข้าสู่การเรียนรู้แบบกลุ่มและร่วมมือกันเช่นเดียวกับการเติบโตของบุคคล 3) ส่งเสริมกิจกรรมที่สามารถเรียนรู้ผ่านสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ทันสมัย โดยประยุกต์วิธีการใช้เพื่อใช้ในการเรียนรู้ 4) กระตุ้นนักเรียนให้คิดตั้งคำถามที่ตอบสนองหรือสะท้อนกลับและตัดสินใจในวิธีที่พัฒนาทักษะการคิด การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ 5) เสนอทางเลือกและความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความถนัด ความสามารถ รูปแบบการเรียนรู้ ปัญหาและความสนใจที่หลากหลาย

3.ข้อพิจารณาทางสังคม (Social Considerations) 1) ทรัพยากรการเรียนรู้ควรสะท้อนและส่งเสริมความเท่าเทียมกัน เสริมสร้างความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมที่หลากหลาย 2) สะท้อนแนวความคิดเชิงบวก กระตุ้นให้นักเรียนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีกับชุมชนและสังคม

⁶¹ พจนานุกรมศัพท์สมาน, การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ฯ, 2550), 1.

ไม่เบี่ยงเบนความหมายหรือใจความสำคัญ 3) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันโดยการเสริมสร้างความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมที่หลากหลาย 4) เป็นกลุ่มสังคมทำความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบ สิทธิและสิทธิพิเศษในฐานะพลเมืองที่เข้าร่วมในสังคมของเรา 5) ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนและความเคารพต่อความภาคภูมิใจในตนเองของผู้อื่น⁶²

สำนักส่งเสริมวิชาการ ได้กล่าวถึงกระบวนการ การจัดการแหล่งเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน(The use of Community Activities) โดยขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ชี้นำเสนอ เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเสนอปัญหาหรือความต้องการที่จะแก้ปัญหา โดยใช้สื่อและวิธีการต่างๆกระตุ้นเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน

2. ชี้นำกำหนดจุดประสงค์ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดปัญหา กิจกรรมและวัตถุประสงค์

3. ชี้นำวางแผนผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนตามขั้นตอน ดังนี้ 1) แบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม 2) เตรียมคำถามและปัญหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 3) จัดวางกฎระเบียบในการศึกษาโดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน 4) วางแผนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ 5) วางแผนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน 6) วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น

4. ชี้นำดำเนินงานเป็นขั้นที่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางแผนไว้⁶³

เชาวน์ดีศ,อเนกพล, สมโภชน์และคณะ ได้กล่าวถึงกระบวนการ การจัดการแหล่งเรียนรู้ไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใดที่จะขึ้นดำเนินการ กรอบแนวคิดในการปฏิบัติให้กิจกรรมเหล่านั้นเป็นผลขึ้นมาจะอยู่บนพื้นฐานหลักปฏิบัติที่วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมา เรียกว่าแบบผสม หรือ PASOME ดังนี้

การเตรียมความพร้อม (Prepare): เป็นการเตรียมเพื่อเอื้อและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ เช่น ด้านเทคนิค ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและภูมิสังคม ที่สอดคล้องและเอื้อต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละระดับ ด้านเนื้อหา ได้แก่ การเข้าใจและรู้ถึงบริบททางสังคมชุมชน เช่น อัตลักษณ์ จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อเอื้อและสนับสนุนให้เกิดโอกาสสร้างความเข้มแข็งโดยผ่านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน

วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย (Analysis): เป็นการให้ความตระหนักถึงความสำคัญของผู้รับบริการหรือผู้ใช้บริการจากศูนย์การเรียนรู้อันได้แก่ศักยภาพของคนในชุมชน เช่น ความรู้

⁶² Department of Education Canada, *Evaluation and Selection of Learning Resources: A Guide*, Charlottetown, 1st ed. (Canada: Prince Edward Island Press, 2014), 1-5.

⁶³ สำนักส่งเสริมวิชาการ, *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (ปทุมธานี: ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล, 2557), 97-98.

ความสามารถ ทักษะในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การประยุกต์ใช้สารสนเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาความต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชาชน เป็นการเปิดรับและสร้างความรู้สึกต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

จัดหาบุคลากรที่เหมาะสม (Setting): การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรเป็นสิ่งสำคัญและเสริมสนับสนุนให้องค์กรมีความเข้มแข็ง ทั้งนี้พื้นฐานคุณลักษณะที่ควรมีในบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้จะรวมถึงการมีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับขั้นพื้นฐานและพร้อมพัฒนาทักษะต่อยอดอื่น ๆ การมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานร่วมกับชุมชน ตลอดจนริเริ่มพัฒนากิจกรรม หรือ โครงการที่เกี่ยวข้องในเชิงสร้างสรรค์การมีทักษะในการให้คำปรึกษาและบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

ดำเนินงาน (Operation): มีแผนปฏิบัติการในระยะต่างๆ ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ตรงกับความต้องการและความเหมาะสม

ติดตามและประเมินผล(Monitoring & Evaluation): มีการติดตามและประเมินผล ตลอดจนปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายระหว่างที่กำลังดำเนินกิจกรรม และเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมที่ดำเนินการ⁶⁴

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ได้กล่าวถึงกระบวนการ การจัดการแหล่งเรียนรู้ ศตวรรษที่ 21 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจความต้องการ คือ โรงเรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูล คลังแหล่งเรียนรู้ วิถีชุมชน ด้านกายภาพและชีวภาพ โรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น โรงเรียนและท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง การประกอบอาชีพในท้องถิ่น โรงเรียนมีการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน

2. จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชาที่นำไปบูรณาการ โรงเรียนจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามรายวิชา โรงเรียนมีการจัดทำตารางเรียนปกติ โรงเรียนจัดทำตารางเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะการสังเกตและการแสดงออก โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

⁶⁴ เขาวรรดิศ อัสวกุล, อเนกพล เกื้อมา, สมโภชน์ รอดวงษ์ และคณะ, ริเริ่ม ปฏิบัติ ต่อยอด การจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืนโดยชุมชนถอดบทเรียนจากศูนย์การเรียนรู้คู่ชุมชนกับ กทช., พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ฯ, 2558), 8-9.

แบบบูรณาการสืบค้นความรู้สากล โดยใช้บรรณานุกรม โรงเรียนมีการจัดทำใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based)

4. จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตั้งประเด็นสนใจตาม ใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based) โรงเรียนกระตุ้นให้นักเรียนสืบค้นความรู้สากลสำหรับ สร้างกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนานวัตกรรมอย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนจัดให้มีการนำเสนอการพัฒนานวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์

5. วัตถุประสงค์ ประเมินผลตามสภาพจริง คือ โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุม ด้านความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ ตามระดับชั้นพฤติกรรมที่ระบุในตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลสอดคล้องกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละใบกิจกรรม โรงเรียนได้มีการแปลผลพฤติกรรมที่แสดงออกและคุณลักษณะตามหลักสูตร โรงเรียนมีการแปลผลจากการวัดผลเป็นคะแนน โรงเรียนได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ

6. พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ คือ โรงเรียนได้จัดทำความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ โรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกและทดสอบการณวิชาชีพ โรงเรียนได้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล

7. ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ คือ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดทำคลังทะเบียนแหล่งอาชีพ คลังทะเบียนแหล่งเรียนรู้ จัดทำโปรแกรมการเรียน จัดทำหน่วยเรียนรู้ บูรณาการของแต่ละระดับชั้น จัดทำใบกิจกรรมเพื่อมอบหมายกระบวนการเรียนรู้ จัดทำความรู้และการสืบค้นความรู้ในรูปแบบ Offline และ แบบ Online ช่วยมอบหมายงาน รายงานผลงานส่ง การบ้าน จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล และจัดทำ Career Path นักเรียนรายบุคคล ปลูกฝังจริยธรรมการใช้ ICT ให้กับครูและนักเรียน⁶⁵

คิม(Kim) ได้กล่าวถึงกระบวนการ การจัดการและการปฏิบัติงานของศูนย์แหล่งเรียนรู้(Management and Operation of Community Learning Centres:CLCs) โดยสามารถแบ่งออกได้ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ (Establishment of Community Learning Centres: CLC) 1) ฝึกอบรมครูและผู้นำชุมชนเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ ให้กับสมาชิกชุมชนที่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศูนย์แหล่งเรียนรู้ มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิธีการรวม

⁶⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.), แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558), 6-9.

ข้อมูลเชิงลึกจากชุมชนสู่ ศูนย์แหล่งเรียนรู้ วิธีการออกแบบการศึกษาและแผนงานอื่นๆ และวิธีการจัดการแผนงานภายในศูนย์แหล่งเรียนรู้ 2) สร้างการรับรู้ของชุมชนเกี่ยวกับศูนย์แหล่งเรียนรู้ ครูและผู้นำชุมชนจัดระเบียบการสื่อสารกับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เพื่อหาหรือเกี่ยวกับความสำคัญ ความเกี่ยวข้องของศูนย์แหล่งเรียนรู้ รวบรวมคำแนะนำในการช่วยปรับปรุงการศึกษาและวิถีชีวิต โดยรวมของผู้เรียนและชุมชน

2. การจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและจัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ (Establish Community Learning Centres: CLC committee and Community Learning Centres: CLC)

การคัดเลือกสมาชิกของคณะกรรมการและบุคลากร ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ จาก รัฐบาลโรงเรียนชุมชนกลุ่มอาสาสมัครและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาชุมชน มาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1) ผู้นำท้องถิ่นที่เสนอโดยสมาชิกชุมชน เช่น หัวหน้าหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ฯลฯ 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่นอื่นๆ ฯลฯ 3) ภาคเอกชน บุคคลผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น 4) ครู อาจารย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนและกรรมการโรงเรียน

อาจมีสมาชิกทั้งหมด 9-12 คนโดยมีอาจารย์เป็นเลขานุการ เพื่อให้การดำเนินการของศูนย์แหล่งเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น มีการประชุมคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอเพื่อทำความเข้าใจประเด็นต่างๆ

3. การวางแผนโดยคณะกรรมการ (Planning by the committee) 1) ระบุผู้เรียนเป้าหมายและความต้องการในการเรียนรู้ (Identify target learners and learning needs) สำหรับการวางแผนการจัดการศูนย์แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ ควรได้รับการแนะนำโดยคนในชุมชนเองซึ่งเกิดจากการรับรู้ถึงสิ่งที่พวกเขาคิดว่ามีความสำคัญและกระตุ้นให้พวกเขาเรียนรู้ การระบุความต้องการการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง อาจมาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ในชุมชนและความรู้ ทักษะ ค่านิยม หรือการปฏิบัติงานที่สมาชิกชุมชนต้องการ การเรียนรู้หลักการหรือดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 2) ออกแบบและพัฒนาแผนงานกิจกรรม (Design and develop programme activities) ออกแบบและพัฒนาแผนงานกิจกรรม ได้รับการออกแบบและพัฒนาตามความต้องการ ความต้องการของประชาชนรวมถึงเป้าหมายการพัฒนาโดยรวมของชุมชน การประเมินความต้องการให้สัมพันธ์กับความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ของศูนย์แหล่งเรียนรู้ แผนงานจะได้รับการออกแบบและพัฒนาด้วยความช่วยเหลือของสมาชิกชุมชน

4. ขั้นตอนการนำแผนงานไปปฏิบัติ (Implementation of programmes) 1) ระดมทรัพยากรชุมชน (4Ms: เงิน วัสดุ กำลังคนและการจัดการ) 2) ระบบเครือข่ายเพื่อสนับสนุนศูนย์แหล่งเรียนรู้ 3) การสร้างขีดความสามารถสำหรับผู้อำนวยความสะดวกศูนย์แหล่งเรียนรู้

ทรัพยากรที่สำคัญจำเป็นต้องมีให้สำหรับศูนย์แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้งานแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรชุมชน เครือข่ายและความสามารถของผู้อำนวยความสะดวกศูนย์แหล่ง

เรียนรู้ในทรัพยากรทั้งสามนี้ เป็นการฝึกอบรมบุคลากรผู้อำนวยการศูนย์แหล่งเรียนรู้ ดังนั้น การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องของกลุ่มอาสาสมัครและพนักงานเป็นสิ่งสำคัญ จะช่วยให้มั่นใจได้ว่าความ ยั่งยืนของการใช้งานของแผนงานจะช่วยขยายความเชี่ยวชาญ ความสามารถของศูนย์แหล่งเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. การติดตามและประเมินผล (Monitoring and evaluation) 1) การรวบรวมข้อมูล 2) การประเมินผล การรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของศูนย์แหล่งเรียนรู้ และข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการที่จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการทำงาน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้เรียน ประเภทของแผนงานที่ดำเนินการส่งข้อมูลเหล่านี้ไปยังเขตการศึกษา จากนั้นส่งต่อข้อมูลไปยัง ส่วนกลางที่มีอำนาจรับผิดชอบ โดยการรวบรวมข้อมูลปกติเป็นสิ่งสำคัญในการจัดทำบทเรียนสำหรับ ศูนย์แหล่งเรียนรู้

6. การเผยแพร่ผลงาน (Dissemination of results) 1) สื่อส่งเสริมศูนย์แหล่งเรียนรู้ 2) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างศูนย์แหล่งเรียนรู้ การแบ่งปันข้อมูลการทำงานผลกระทบต่อ ผู้เรียนและชุมชน จะส่งเสริมความสำเร็จของศูนย์แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ยังสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ สำคัญจากชุมชนเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงแผนงาน เพื่อที่จะปรับปรุงแผนงานใหม่ของศูนย์แหล่งเรียนรู้ ในปีถัดไป การแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีในศูนย์แหล่งเรียนรู้สามารถให้คำแนะนำได้เช่นกัน นอกเหนือจากการได้รับแรงบันดาลใจจากนวัตกรรมที่แตกต่างการแลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับ แผนงาน เป็นสิ่งที่สะท้อนความสำเร็จและความท้าทายของศูนย์แหล่งเรียนรู้ ยังสามารถนำไปสู่การ เสนอแนะนโยบายและแผนงานที่สามารถนำเสนอต่อส่วนงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง⁶⁶

เนาวรัตน์ น้าอบเชย ได้กล่าวถึงกระบวนการ การจัดการแหล่งเรียนรู้ว่า เพื่อส่งเสริมให้มีการ ใช้แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มีดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น
2. สร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดแนวทางให้กับสถานศึกษา
3. สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ทางการศึกษาและภูมิปัญญา ท้องถิ่น

⁶⁶ Gwang-Jo Kim, *Community-Based Lifelong Learning and Adult Education: Role of Community Learning Centres as Facilitators of Lifelong Learning*, 1th ed. (France: the United Nations Educational Press, 2016), 9-11.

4. จัดทำเอกสารสรุปแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นแจ้งสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์เพื่อใช้ ประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้

5. ดำเนินการประสานการใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

6. กำกับติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน⁶⁷

จากดังกล่าวข้างต้นการจัดการแหล่งเรียนรู้ คือ วิธีการ ขั้นตอน กระบวนการจัดการแหล่งเรียนรู้ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต โดยจัดการเรียน การสอนตามสภาพการณ์และสถานการณ์จริงให้เหมาะสมกับหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนและกับสถานศึกษา อีกทั้งยังดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณีของคนไทยให้ร่วมยุคสมัยสืบต่อไปให้กับชนรุ่นหลัง สร้างแนวทางการร่วมมือและสร้างความเข้าใจร่วมกันกับวิถีชุมชน จัดทำแนวทางกระบวนการจัดการแหล่งเรียนรู้ นำเสนอ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ตัวอย่างโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาบริหารจัดการร่วมด้วย โดยประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชนและภาคการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยในเขตสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สพม. นครปฐมและสพม. สุพรรณบุรี แต่ในการดำเนินการวิจัย ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างจึงทำให้ไม่มีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (สพม.9) ตามประกาศของกระทรวงศึกษา เรื่องการกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 การเปลี่ยนแปลง ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2564

สภาพทั่วไป สถานศึกษามัธยมศึกษาทั้งหมดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม จำนวน 61 แห่ง ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (สุพรรณบุรี-นครปฐม) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับช่วงชั้นที่ 3 - 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6) ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัด

⁶⁷ เนาวรัตน์ น้อบเขย, **คู่มือการปฏิบัติงาน**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา: สพป.บุรีรัมย์ เขต 2, 2560), 8.

นครปฐม มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบ 61 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียนและโรงเรียนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน มีพื้นที่การปกครองแยกรายจังหวัด ดังนี้

1. จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ อำเภอสองพี่น้อง อำเภอสามชุก อำเภออู่ทอง อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอด่านช้างและอำเภอหนองหญ้าไซ มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 32 โรงเรียน

2. จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน อำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑล มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 29 โรงเรียน

สภาพการจัดการศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม

จำนวนนักเรียน

1.นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 73,185 คน

จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2,903 คน

2.บุคลากรทางการศึกษา สนับสนุน สังกัดสำนักงาน จำนวน 51 คน

จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีโรงเรียนในสังกัดรวมจำนวนทั้งสิ้น 61 โรงเรียน แบ่งเป็นจังหวัดสุพรรณบุรี 32 โรงเรียนและจังหวัดนครปฐม 29 โรงเรียน ซึ่งการแบ่งขนาดโรงเรียนจำแนกตามจำนวนนักเรียนได้ 4 ขนาด มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวน 8 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน 2,501 คนขึ้นไป

ขนาดใหญ่พิเศษ 8 โรงเรียน คิดเป็น 13.11 %

ขนาดใหญ่ มีจำนวน 12 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 1,501 – 2,500 คน

ขนาดใหญ่ 12 คิดเป็น 19.67 %

ขนาดกลาง มีจำนวน 20 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 501 – 1,500 คน

ขนาดกลาง 20 โรงเรียน คิดเป็น 32.79 %

ขนาดเล็ก มีจำนวน 21 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 500 คนลงมา

โรงเรียนขนาดเล็กมี 21 โรงเรียน คิดเป็น 34.43%⁶⁸

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ดังนี้ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเขต 9 คือ สถานศึกษามัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุพรรณบุรีและ จังหวัดนครปฐม จำนวน 61 แห่ง จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ อำเภอสองพี่น้อง อำเภอสามชุก อำเภออู่ทอง อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอด่านช้าง และอำเภอหนองหญ้าไซ มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 32 โรงเรียนและจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน อำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑล มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 29 โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประยูร บุญใช้และภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์ ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการและพัฒนากิจการวัดพระธรรมกาย โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาในชุมชน รอบหนองหาร จังหวัดสกลนคร พบว่า 1. รูปแบบการจัดการวัดพระธรรมกาย โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร 2) วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 3) กำหนดรูปแบบวิธีการบูรณาการ 4) ออกแบบหน่วย การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน 5) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ 6) ดำเนินการจัดการเรียนรู้และ 7) ประเมินผลการเรียนรู้ 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการวัดพระธรรมกาย โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน พบว่า 2.1 ครูผู้เข้ารับการอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจำนวน 12 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการวัดพระธรรมกาย โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80 ครบทุกคน 2.2 ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จำนวน 12 คน สามารถสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานมีคุณภาพระดับดีมาก จำนวน 2 คน และระดับดี จำนวน 10 คน 2.3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบ

⁶⁸ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561-2563, (สุพรรณบุรี: สพม.9, 2563) 32-36.

บูรณาการ ที่ครูซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้นจำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ พบว่านักเรียนร้อยละ 97.05 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.38 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ นักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 75 ขึ้นไป⁶⁹

ธนศ ปานอุทัย ได้ศึกษาเรื่อง การประเมิน โครงการส่งเสริมการจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียน วัดบางหลวง ผู้ประเมินกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินโครงการไว้ ดังนี้ 1. เพื่อประเมินผลการพัฒนาโครงการส่งเสริมการจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวง ใน 5 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1.1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) 1.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) 1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) 1.5 การประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) 2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนวัดบางหลวง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านบริบทของโครงการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 3. ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 4. ด้านผลผลิตของโครงการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 5. ด้านผลกระทบของโครงการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 6. ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการโครงการ พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน⁷⁰

วารสารณ ,กิตติยาและคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน: ห้องสมุดชุมชนวัดสุคนธาาราม ตำบลกอนาง อำเภอบ่อ จังหวัดหนองคาย ทำการสำรวจความต้องการของ

⁶⁹ ประยูร บุญใช้และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์, “การวิจัยและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาในชุมชน รอบหนองหาร จังหวัดสกลนคร,” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 58, 12 (กรกฎาคม – กันยายน 2558): 185-186.

⁷⁰ ธนศ ปานอุทัย, “รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2558), 1-2.

ชุมชน ได้แต่งตั้งคณะทำงาน มีการสำรวจความต้องการของชุมชน จำนวน 2 ครั้งโดยหารือร่วมกับ เจ้าอาวาส คณะกรรมการหมู่บ้าน กำนัน พระภิกษุ ผู้ดูแลสถานที่ เพื่อกำหนดสถานที่จัดตั้งห้องสมุด วัดสุคนธาาราม เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการพัฒนาห้องสมุด การวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐาน ชุมชนตั้งอยู่ ตำบลคลองนาง อำเภอบ่อทอง จังหวัดหนองคาย มีห้องสมุดของโรงเรียนซึ่งเปิดให้บริการเฉพาะวันและเวลาราชการ และห้องสมุดประชาชน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในอำเภอบ่อทอง ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้าใช้บริการ ห้องสมุด จึงเป็นสาเหตุให้เจ้าอาวาสวัดสุคนธาารามและกรรมการหมู่บ้านมีความต้องการที่จะจัดตั้ง ห้องสมุดชุมชนขึ้น 2) ข้อมูลด้านความพร้อมในการจัดตั้งห้องสมุด พบว่า สิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการเป็น ลำดับแรก คือ การจัดหางบประมาณและการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ อันดับที่สองคือ การจัดหา ครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์เช่น ชั้นหนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับเป็นที่นั่งอ่านและสำหรับการทำงานของ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ชั้นวางหนังสือพิมพ์ เป็นต้น การจัดหาเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดเป็นผู้ดูแล ห้องสมุด การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมห้องสมุด PLS สำหรับการทำงานของเจ้าหน้าที่ และจัดหาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ และอันดับที่สามคือ การปรับปรุงสถานที่อาคารห้องสมุดมีความ เหมาะสม และ 3) แผนการดำเนินงาน พบว่า สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดำเนินการจัดหา ทุนในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ ได้แก่ ชั้นหนังสือ ชั้นหนังสือพิมพ์ โต๊ะทำงานเจ้าหน้าที่ โต๊ะอ่านและโต๊ะญี่ปุ่น พร้อมเบาะรองนั่ง การเสนอผลการวิเคราะห์การจัดตั้ง ห้องสมุดแก่ผู้เกี่ยวข้อง คณะทำงานได้จัดทำแผน 1 ปี เพื่อการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนของห้องสมุด รวมถึงเตรียมพร้อมสำหรับการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ประกอบด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการ บริหารงานห้องสมุด ด้านการให้บริการ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และการเตรียมการสำหรับการ จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นผลการติดตามและสภาพปัญหาจากการให้บริการในปัจจุบัน จากการ ให้บริการในปัจจุบัน คณะทำงานสำนักหอสมุด ได้ตรวจเยี่ยมห้องสมุดชุมชนวัดสุคนธาาราม เพื่อนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน มีผู้ใช้บริการโดยเฉลี่ยต่อเดือนจำนวน 30 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน และพบ ปัญหาจากการให้บริการในระยะ 4 เดือน พบว่า ยังไม่มีการติดตั้งเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับ ให้บริการ ไม่มีผู้ปฏิบัติงานประจำห้องสมุด มีหนังสือจำนวนมากยังไม่วิเคราะห์หมวดหมู่และลง รายการในฐานข้อมูลของห้องสมุดและวิธีการเก็บสถิติผู้เข้าใช้ห้องสมุดไม่เหมาะสม⁷¹

จิระพล ภูกัน ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาปัญหาและ

⁷¹ วราภรณ์ พนมศิริ, กิตติยา สุทธิประภาและคณะ, “การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน: ห้องสมุดชุมชนวัดสุคนธาาราม ตำบลคลองนาง อำเภอบ่อทอง จังหวัดหนองคาย,” วารสารอินฟอร์เมชัน มหาวิทยาลัยขอนแก่น 1, 23 (มกราคม-มิถุนายน 2559): 49-50.

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า 1) ปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามวิทยฐานะและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนจำแนกตามโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยงบประมาณที่จัดสรรจากกรุงเทพมหานครนั้นควรได้รับจัดสรรให้มากที่สุดจึงจะเป็นแนวทางพัฒนาที่ดีที่สุด ควรปรับภูมิทัศน์ภายในบริเวณการจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความสวยงาม ความสะอาดภายในบริเวณจัดแหล่งเรียนรู้และสร้างสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสมควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของเจ้าหน้าที่ ครู ควรมีการอบรมในเรื่องให้บริการและเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ ครูและควรจัดให้มีจำนวนเจ้าหน้าที่ ครู ให้บริการค่าปรึกษาแก่ผู้ใช้บริการอย่างเพียงพอผู้บริหารควรมีแผนงาน โครงการการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ควรมีการตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมให้บริการและควรมีการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องด้วย⁷²

เพ็ญศิริ ฤทธิกรณ์ ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตามแนวคิดของ ดูบริน (Dubrin) และความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน ตามแนวคิดของ บลังชาร์ด (Blanchard) ผลการวิจัยพบว่า 1.ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านนโยบาย ทักษะด้านการวินิจฉัยและทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2.ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

⁷² จิระพล ภูกัน, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร”(วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559), ง.

พระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับความเข้มข้นเลขนิดจากมากไปหาน้อย คือด้านระบบโครงสร้างและกระบวนการการทำงานสนับสนุนวิสัยทัศน์ ด้านมีวิสัยทัศน์ที่ทุกคนในองค์กรมองเห็นภาพ ด้านแบ่งปันอำนาจและการมีส่วนร่วม ด้านสื่อสารอย่างเปิดเผยระหว่างบุคลากรในองค์กร ด้านให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการเป็นสำคัญและด้านเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3. ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านการวินิจฉัยและทักษะด้านเทคนิค ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2⁷³

เพลินทิพย์ สมสกุล ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทพิพิธภัณฑ์และวัด: กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสำรวจสถานที่ใน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีที่มีความสำคัญ เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทพิพิธภัณฑ์และวัด เพื่อนำร่องการจัดทำฐานข้อมูลของแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ประเภทพิพิธภัณฑ์และวัด ทำการ ศึกษาจำนวน 3 แห่ง ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ ผู้มีส่วนก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ ผู้รับผิดชอบบริหารจัดการ รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาข้อมูล และลงพื้นที่สัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. พิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้านวัดยาง ณ รังสี บริหารจัดการโดยคณะกรรมการชมรม มีกำนันตำบลตะลุง เป็นประธาน มีการจัดทำข้อบังคับการบริหาร มีชาวบ้านดูแลพิพิธภัณฑ์ ไม่เก็บค่าเข้าชม มีมัคคุเทศก์น้อย มีสมุดเยี่ยมชม งบประมาณสนับสนุน มาจากเงินบริจาคนักท่องเที่ยว เงินอุดหนุนจากหน่วยงานต่างๆ ไม่มี เว็บไซต์ มีป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับเรือและงบประมาณไม่เพียงพอ
2. พิพิธภัณฑ์วัดโคกหม้อ บริหารจัดการโดยพระครูศีลสังวรวิสุทธิ์ ซึ่งอาศัยหลักอิทธิบาท 4 ในการบริหาร ไม่มีบุคลากรช่วยดูแล ซึ่งดูแลโดยพระภิกษุ ไม่เก็บค่าเข้าชม งบประมาณสนับสนุนมาจากท่านพระครูศีลสังวรวิสุทธิ์และเงินทำบุญ มีเว็บไซต์ มีเอกสารแจก ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดบุคลากรในการช่วยดูแลและระยะยาว ขาดผู้ที่จะรับช่วงดูแลพิพิธภัณฑ์ต่อจากท่านพระครูศีลสังวรวิสุทธิ์
3. พิพิธภัณฑ์หอโสภณศิลป์ การบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยคณะสงฆ์วัดเชิงท่าและวัดกวีศรารามราชวรวิหาร มีศิษยานุศิษย์ช่วยดูแลไม่เก็บค่า

⁷³ เพ็ญศิริ ฤทธิกรณ์, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559), 104.

เข้าชม งบประมาณสนับสนุนมาจากเงินบริจาค การประชาสัมพันธ์ อาศัยหน่วยงานประจำจังหวัด ปัญหาและอุปสรรค คือ งบประมาณไม่เพียงพอ⁷⁴

สิริภรณ์ สุวรรณโณและเตือนใจ ดลประสิทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ผลการวิจัยพบว่า 1.ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้ง 3 ทักษะอยู่ในระดับมาก โดยทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นอันดับแรก ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ 2.ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในภาพรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทักษะด้านเทคนิคและทักษะด้านมนุษย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁷⁵

อุษา แซ่เตี่ยว ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ตามแนวความคิด ของฮอยล อิงลิชและ สเตฟฟี (Hoyle, English and Steffy) และการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ กระทรวงศึกษานิเทศศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1.ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร การวางแผนและการพัฒนา หลักสูตร การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการบุคลากร การกำหนดนโยบายและการปกครอง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน 2.การบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายด้านพบดังนี้ (1) อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษาและการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา(2) อยู่ในระดับมาก 15 ด้านโดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิต

⁷⁴ เพลินทิพย์ สมสกุล, “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทพิพิธภัณฑ์และวัด: กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี” (วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, 2559), 13.

⁷⁵ สิริภรณ์ สุวรรณโณและเตือนใจ ดลประสิทธิ์, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม,” วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต 3, 13 (กันยายน - ธันวาคม 2560): 237.

จากมากไปน้อย คือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3. ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁷⁶

สุรียา ทองยัง ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของเดรกและโรว พบว่า 1. ทักษะผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะของผู้บริหารด้านความรู้ความคิด ทักษะของผู้บริหารด้าน การศึกษาและการสอน ทักษะของผู้บริหารด้านเทคนิค ทักษะของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะของ ผู้บริหารด้านมโนภาพ 2. แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) ทักษะผู้บริหารด้านมโนภาพ ควรพัฒนาวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารจัดการการศึกษาขั้น พื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจ ให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามและ กำหนดทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียนไว้อย่างเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ประกอบกับต้องมีแผนงานในการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจน 2) ทักษะผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ การ เปิดโอกาส ให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การยอมรับในความสามารถของบุคลากร รวมถึง การยกย่องให้เกียรติกันในฐานะของคนที่อยู่ในสายงานหรือเพื่อนร่วมอาชีพ 3) ทักษะผู้บริหาร ด้านเทคนิค ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหาร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ ทั้งยังสามารถใช้วิธีการต่างๆ เพื่อช่วยเป็น เครื่องมือในการตัดสินใจปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ⁷⁷

⁷⁶ อุษา แซ่เตียว, “ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 88.

⁷⁷ สุรียา ทองยัง, “ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร,” **วารสาร บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 2, 7 (มกราคม – มิถุนายน 2560): 1.

ศาสตราจารย์มหาหงษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 พบว่า ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับปานกลางและแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ได้แก่ 1) ต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบ 2) ต้องบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 3) ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) ต้องนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง⁷⁸

มีศักดิ์ แสงศิลาและเอี่ยมพรพิชญ์ จันทน์แดง ได้ศึกษาเรื่อง รายงานโครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน กลุ่มโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า 1. สภาพของแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน ก่อนการพัฒนาพบว่า สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลายแก่นักเรียน การพัฒนาห้องปฏิบัติการต่างๆ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ครูมีความต้องการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลายแก่นักเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 2. ผลการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียนใน 3 ด้านคือ 1) ด้านส่งเสริมกระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้ 2) ด้านทักษะการปฏิบัติและนำไปใช้ประโยชน์ได้ และ 3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 3. ผลการประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและความพึงพอใจ ในการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียนพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวม

⁷⁸ ศาสตราจารย์มหาหงษ์, “การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4,” วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ 3, 4 (กันยายน-ธันวาคม 2560): 574.

ปีการศึกษา 2557 สูงขึ้นกว่า ปีการศึกษา 2555-2556 ครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีความพึงพอใจผลการดำเนินงานโครงการในระดับมาก⁷⁹

ศิริญาญ์ เลียบคง ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางใหญ่จังหวัดสงขลา ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการดังนี้ 1) ระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางใหญ่จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครู 2) เปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางใหญ่จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครู 3) รวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอบางใหญ่จังหวัดสงขลา จำนวน 159 คน พบว่า 1) การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางใหญ่จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางใหญ่จังหวัดสงขลา พบว่าผู้บริหารร่วมกันวิเคราะห์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เปิดโอกาสให้คณะผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ได้จัดการอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน อีกทั้งมีการตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตามประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง⁸⁰

พิชชาภา ผกาผลและเตือนใจ ดลประสิทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตตลิ่งชัน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งได้จากการพิจารณาในด้านต่างๆ ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

⁷⁹ มีศักดิ์ แสงศิลา และ เอื้อมพรพิชญ์ จันทน์แดง, “รายงานโครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียนกลุ่มโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1” ,(เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 10 มีนาคม 2560), 119.

⁸⁰ ศิริญาญ์ เลียบคง, “การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบางใหญ่จังหวัดสงขลา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2560), 3.

สำนักงานเขตตลิ่งชัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ซึ่งจำแนกตาม เพศ ตำแหน่งงานและขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ⁸¹

วินนารัตน์ ชัยวิทย์นันต์ ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 ผลการวิจัยพบว่า พบว่า มีการจัดแหล่งเรียนรู้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แต่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพ ขาดการดูแลเอาใจใส่ขาดสื่ออุปกรณ์สื่อดีผู้เข้าใช้บริการน้อย สภาพห้องเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ไม่สะอาด แสงไม่พอวัสดุครุภัณฑ์ในห้องชำรุด ป้ายนิเทศไม่เป็นปัจจุบัน เช่นห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ส่วนแหล่งเรียนรู้สนับสนุนด้านวิชาการได้แก่ ห้องพยาบาล สวนเกษตรทฤษฎีใหม่และสวนหย่อม และสนามกีฬาและนันทนาการ ครูที่รับผิดชอบไม่ใส่ใจ เช่น ห้องพยาบาล ยาและเวชภัณฑ์บางอย่างหมดอายุสวนสาธิตทฤษฎีใหม่บางอย่างชำรุด ปัญหาคือ ขาดการบริหารจัดการที่ดีทั้งด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ รวมถึงการระดมทุนทรัพยากรทางการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกภาคส่วน ครูไม่มีเวลาดูแลรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้อย่างเต็มที่ ขาดการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อกระตุ้นนักเรียนเข้าไปใช้แหล่งเรียนรู้ไม่ต่อเนื่องครูยึดติดกับการจัดการเรียนรู้แบบเดิม คือ เน้นสอนแต่ในห้องเรียนเน้นการเรียนแบบท่องจำ 2.แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ จากการร่วมประชุมของผู้ร่วมวิจัยมีมติให้พัฒนา 1)การพัฒนาบุคลากร โดยใช้การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2)การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 2 ด้าน คือ แหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการ คือ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และแหล่งเรียนรู้สนับสนุนวิชาการ คือ ห้องพยาบาล สวนเกษตรทฤษฎีใหม่และสวนหย่อม และสนามกีฬาและนันทนาการ 3)การติดตามผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการนิเทศภายใน โดยเน้นครูจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น ครูจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนให้รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ วิชาการจัดตารางการเข้าใช้แหล่งเรียนรู้ในเวลาเรียนให้ชัดเจนและบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อครูจะได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึงไม่กระจุกตัวที่ห้องใดห้องหนึ่ง ผลการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและด้านสนับสนุนวิชาการ ความพึงพอใจของผู้เข้าใช้บริการแหล่งเรียนรู้ใน

⁸¹ พิชชาภา ผกาผลและเตือนใจ ดลประสิทธิ์, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตตลิ่งชัน,” วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต 3, 13 (กันยายน - ธันวาคม 2560): 225.

วงรอบที่ 1 พบว่าหลังการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ที่มีการพัฒนามากที่สุด ระดับความพึงพอใจอยู่ที่ระดับมาก เรียงลำดับที่ 1-3 คือ สนามกีฬาและนันทนาการ ห้องสมุดและห้องเรียน ส่วนห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ห้องพยาบาล และสวนหย่อมและแปลงสาธิตการเกษตร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันประชุมมีมติให้ดำเนินการพัฒนาใหม่ในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และทำการพัฒนาโดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ทุกขั้นตอนควบคู่กับการนิเทศภายใน หลังการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่าแหล่งเรียนรู้ทุกแหล่งเรียนรู้ มีการพัฒนาขึ้น ซึ่งได้เปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว ระหว่างวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ในภาพรวม มีการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 22.80⁸²

มณฑาทิพย์ นามนุ ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านและ 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁸³

บุญส่ง กรุงชาติ ได้ศึกษา ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม

⁸² วินนารักษ์ ชัยวิทย์นันต์, “การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2” (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2560), ข.

⁸³ มณฑาทิพย์ นามนุ, “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2561), 3.

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการตัดสินใจสัมฤทธิ์ผล ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน⁸⁴

ประกายดาว แก้วชัยเถร ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน และเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับเยาวชน จำนวน 400 คน ที่เข้าใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหอศิลปวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลและจัดทำเป็นร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้จำนวน 10 ท่าน พร้อมทั้งร่างแผนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนำเสนอต่อเยาวชนในพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 187 คน เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้และแผนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ โดยใช้แบบประเมินแนวทางและแบบประเมินแผนที่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า 1) เยาวชนเลือกใช้วิธีการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุดและเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของตนเองในการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากที่สุดในทุกแหล่งเรียนรู้เยาวชน มีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ในการใช้แหล่งเรียนรู้และเยาวชนมีความต้องการในเรื่องการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการของแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก 2) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ เนื้อหา กิจกรรมทรัพยากรการเรียนรู้สถานที่และการบริหารจัดการ ในส่วนของแผนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเว็บไซต์แนะนำแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เยาวชนนิยมเลือกใช้ จำนวน 20 แหล่งเรียนรู้ซึ่งในเว็บไซต์บอกข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งเรียนรู้ที่เยาวชนต้องการทราบ ได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้วันเวลาที่เปิดให้บริการ ค่าบริการ สถานียรถไฟฟ้า รูปภาพแหล่ง

⁸⁴ บุญส่ง กรุงชาติ, "ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2561), ง.

เรียนรู้การเดินทางทั้งนี้ได้เชื่อมโยงกับ google map เพื่อให้ทำทางไปยังแหล่งเรียนรู้และเชื่อมโยงกับเว็บไซต์หลักของแหล่งเรียนรู้เพื่อให้สามารถเข้าไปดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ⁸⁵

บุญเพลิน ยาวิชัย ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้และการจัดการแหล่งโบราณคดี หริภุญชัยจังหวัดลำพูน โดยศึกษากระบวนการ การจัดการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและการจัดการแหล่งโบราณคดีหริภุญชัยจังหวัดลำพูน 2) เพื่อเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้และการจัดการแหล่งเรียนรู้โบราณคดี หริภุญชัยจังหวัดลำพูน 3) เพื่อวิเคราะห์การจัดการแหล่งเรียนรู้โบราณคดีหริภุญชัยกับการส่งเสริม การเรียนรู้ชุมชน การศึกษาวิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวม ข้อมูลวิธีการสัมภาษณ์ เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เจ้าอาวาส ผู้บริหารวัด บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 13 รูป/คน การวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำโดยการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาจัดกลุ่มข้อมูลแล้วทำการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พร้อมนำเสนอโดยวิธีการพัฒนาอ้างอิงคำพูดบุคคล ผลจาก การศึกษาพบว่า 1) การศึกษาและการสร้างองค์ความรู้ของแหล่งโบราณคดีหริภุญชัยเป็นแหล่งสร้าง องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและ นักท่องเที่ยว โดยมีการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาชุมชนดำเนินการให้ชุมชนแบบมีส่วนร่วมยอมรับ ความแตกต่าง หลากหลายทางวัฒนธรรม เทคนิควิธีในการจัดการจะต้องปรับปรุงและประยุกต์ ให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น ทำงานให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน วิถีชีวิตของคนในชุมชน การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบเปิดทำงานร่วมกันในลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่ออนุรักษ์ปกป้อง คุ่มครองฟื้นฟูและสร้างคุณค่าใหม่ให้กับทรัพยากรโบราณคดีที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว แหล่งโบราณคดีพร้อมกับสร้าง เครือข่ายเชื่อมโยงเป็นสื่อที่สามารถส่งข้อมูลข่าวสารไปยัง กลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว 2) การสร้างได้เรียนรู้การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดีโบราณวัตถุและการขับเคลื่อนของชุมชนและองค์กรที่ เกี่ยวข้อง เพื่อการอนุรักษ์และวัฒนธรรมการปรับสภาพภูมิทัศน์ ที่คำนึงกลุ่มเป้าหมายในการจัดการ แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมเป็นศูนย์รวมความรู้และกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต ที่มีคุณค่าเป็นความรู้ ทางวัฒนธรรมที่มีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมอยู่เสมอโดยคนในชุมชนมุ่งเน้นที่จะถ่ายทอดความรู้ความ เข้าใจ ให้กับคนทั้งในและนอกท้องถิ่นของตนเองและให้สังคมบุคลากรภายนอกได้เข้าถึง ประเพณี วัฒนธรรมการฟื้นฟูประเพณีเป็นการสร้างคุณค่ากำหนดบทบาทและหน้าที่ใหม่ให้กับทรัพยากรทาง โบราณคดี 3) การจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้ การปลูกจิตสำนึกด้วยประเพณีที่แสดง

⁸⁵ ประกายดาว แก้วชัยเถร, “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), ค.

ถึงวิถีชีวิตในการประกอบพิธีกรรมด้วยความเชื่อและแรงศรัทธา ในการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมอันดั่งามนี้ไว้ โดยการสร้างสรรค์และประดิษฐ์นวัตกรรมในการจัดการ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนให้แหล่งโบราณคดีหรือศูนย์ที่มีการวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบ ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภค มีระเบียบการเข้าเยี่ยมชมสักการะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความเคารพต่อสถานที่ เป็นหลักปฏิบัติร่วมกันในการเข้ามาสักการะในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์⁸⁶

ธนพล ,วิทิตและชาลี ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 22 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูลการสนทนา กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและเขียนบรรยายเชิงพรรณนา สรุปผลพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้พบว่าแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลมีไม่เพียงพอ ยังขาดการวางแผนในการทำงาน ผู้รับผิดชอบมีภาระงานอื่นมากและขาดความรู้ ความเข้าใจ แหล่งเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่มีการวางแผนการซ่อมแซมและดูแลรักษาขาดผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง การตรวจสอบข้อมูลมีความล่าช้าและไม่สามารถนำข้อมูลที่ไปปรับปรุงแก้ไขได้ต่อเนื่องและมีจำกัดและไม่หลากหลาย แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อมีไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัยและอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน แหล่งเรียนรู้ประเภทวัตถุและอาคารสถานที่ใช้ผิดหลักการใช้อย่างไม่ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายคับแคบไม่สะดวกต่อการใช้⁸⁷

นงเยาว์ อุทุมพร ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ผลพบว่า 1) แหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอำเภอบางพลีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 40-60 ปีจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอาศัยอยู่ในตำบลบางโฉลงมากที่สุด ผลงานส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือและมีความเก่าแก่ สาขาที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุดคือ สาขากรรมด้านอาหารกระบวนกรเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์มี

⁸⁶ บุญเพ็ญ ยาวิชัย, “การเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้และการจัดการแหล่งโบราณคดีหรือศูนย์จังหวัดลำพูน” (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์ จังหวัดลำพูน, ทนุอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561), ก-ข.

⁸⁷ ธนพล ด่านวิวัฒน์วงศ์,วิทิต ศาสนทรและชาลี ภักดี, “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2561), 115-116.

ลักษณะที่แตกต่างกัน คือการเรียนรู้ด้วยตนเองการสืบทอดจากบรรพบุรุษ การเรียนรู้จากครูอาจารย์ และการรับการฝึกอบรมสำหรับกรรมวิธี ในการผลิตก็ไม่ซับซ้อนเน้นการผลิตที่ทำกันได้ง่ายและใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น 2) สภาพการนำแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญามาใช้มีทั้งการเชิญไปสอนที่สถานศึกษาและพานักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ที่บ้านของผู้ทรงภูมิปัญญาและมีหลากหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เชิญไปสอนทั้งในและนอกเวลาเรียนปัญหาที่พบคือ การขาดงบประมาณสนับสนุนการย้ายภูมิลำเนาหรือปิดกิจการการประสานงาน 3) แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้คือ จัดทำเป็นทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบของเว็บไซต์และการจัดทำเป็นเอกสารซีดีสิ่งพิมพ์วีดิทัศน์และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจัดให้มี งานนิทรรศการภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับควรมีนโยบายส่งเสริมหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาอย่างจริงจังและการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในสื่อต่างๆ⁸⁸

สุรศักดิ์ เนื่องภาและอุไร สุทธิรัมย์ ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีการรับรู้ ต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ผู้ตอบแบบสอบถามตำแหน่งผู้บริหารมีการรับรู้มากกว่าตำแหน่งครูโดยภาพรวม ด้านทักษะความคิดรวบยอดและด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁸⁹

ศรัญญา น้อยพิมาย ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

⁸⁸ นางเยาว์ อุทุมพร, “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ” (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2561), 1.

⁸⁹ สุรศักดิ์ เนื่องภาและอุไร สุทธิรัมย์, “ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2562), 2.

เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากและ 2) แนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ 1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว 2. ความรู้ประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้ประกอบกับข้อมูลการตัดสินใจ ได้อย่างมีคุณภาพ มีการวิเคราะห์และวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม 2. ทักษะด้านการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูให้สามารถทำผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยการวัดประเมินผล นิเทศ กำกับ ติดตาม การเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภารกิจ สังคมและชุมชน 3. ทักษะด้านเทคนิควิธี ผู้บริหารสถานศึกษามีการระดมความคิด นำวิธีการทำงานแบบร่วมมือมาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มีเทคนิคในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติที่หลากหลาย สามารถจัดหาเครื่องมือและทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ⁹⁰

ชุดิมาพร เขาวนัไว ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ 2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความ

⁹⁰ ศรีธัญญา น้อยพิมาย, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2562), 3.

คิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีความเห็นแตกต่างจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปีและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปีครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดโรงเรียนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยครูที่ปฏิบัติงานประเภทเทศบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าครูที่ปฏิบัติงานประเภทองค์การบริหารส่วนจังหวัด⁹¹

สุนิสา แพทย์พิพัฒน์และธีรังกูร วรบำรุงกุล, ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก 2) ระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r=0.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁹²

ณัฐกร วรรณวัฒน์และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผล

⁹¹ ชูติมาพร เขาวนัไว, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี, 2562), ข.

⁹² สุนิสา แพทย์พิพัฒน์และธีรังกูร วรบำรุงกุล, “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4, 39 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2563): 119.

การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและราย ด้านพบว่าไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกัน ทั้งนี้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10ปี มีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 5ปี ทั้งภาพรวม ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์และด้านทักษะ ทางมนุษยสัมพันธ์⁹³

ภาณุพันธ์ พรหมสวัสดิ์, ชูติมา พรหมผุยและ ภควรรณ ลุนสำโรง ได้ศึกษาเรื่องสภาพการ บริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า 1.สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่าขั้นวางแผน (Plan) มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือขั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do) ขั้นสรุปและรายงานผล การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action) สำหรับขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) 2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 31 ที่มีค่าความถี่มากที่สุดอยู่ใน ขั้นวางแผน (Plan) ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับบริหาร และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ รองลงมาคือขั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do) ควรมีการนิเทศการใช้ แหล่งเรียนรู้ของ ครู และนักเรียนอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ และขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) ควรมี การปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ขั้นตอนการบริหารที่มี ค่าความถี่น้อย สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมาที่สุดคือขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่ง

⁹³ ณัฐกร วรรณวัฒน์และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร,” **วารสาร มหาวิทยาลัยรามคำแหง** 2, 6 (กุมภาพันธ์ 2564): 127.

เรียนรู้ (Action) ควรมีการนำเสนอ หรือรายงานความคืบหน้าของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ⁹⁴

งานวิจัยต่างประเทศ

โมสตาฟา, ฮาบีบ, ฟาร์ซัดและนาฮิด (Mostafa, Habib, Farzad and Nahid) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของทักษะการบริหารจากทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) สำหรับผู้บริหารด้านพลศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือทักษะด้านความคิดรวบยอดและทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ โดย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังได้ศึกษาความสำคัญของหัวข้อย่อยในทักษะแต่ละด้าน ผลพบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ⁹⁵

โดโรธีและแคลโลไลน์ (Dorothy and Caroline) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลกระทบของ โรงเรียนศูนย์ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้เป็นกรณีพิเศษ สภาพอิทธิพลที่สอดคล้องและห้องสมุดในสหราชอาณาจักร ได้ทำการตรวจสอบผลกระทบของศูนย์ทรัพยากรห้องสมุดโรงเรียน (SLRC) เกี่ยวกับการเรียนรู้ โดยต้องการทราบว่าครูนักเรียนและบรรณารักษ์ ประสพการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมนี้และที่สองโดยการตรวจสอบตัวอย่างเฉพาะของกิจกรรม SLRC เพื่อระบุว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่และอาจมีการตรวจสอบอย่างไร หลักฐานของการวิจัยนี้บ่งบอกถึงศักยภาพที่จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้นอกเหนือไปจากผลกระทบต่อทักษะ การจัดการข้อมูล บทความนี้สำรวจความท้าทายของ SLRC และเสนอคำแนะนำสำหรับผู้ที่ต้องการประเมินผลกระทบของ SLRC ของพวกเขาต่อการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า การวิจัยเน้นว่า SLRC สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลและวิธีที่นักเรียนสามารถ แสดงความรู้และทักษะเหล่านี้ เมื่อมีการแทรกแซงอย่างเหมาะสม ที่น่าสนใจกว่าคือการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการนี้ซับซ้อนเพียงใดและขอบเขตของการจัดการข้อมูลที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ด้าน

⁹⁴ ภาณุพันธ์ พรหมสวัสดิ์, ชุติมา พรหมผุยและ ภควรรณ ลุนสำโรง, “สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา,” วารสารNMCCON 8, 3 (มีนาคม 2564): 2.

⁹⁵ Afshari Mostafa, Honari Habib, Qafouri Farzad and Jabari Nahid, “Prioritizing Managerial Skills Based on Katz’s Theory in Physical Education Offices of Universities in Iran,” *World Applied Sciences Journal* 20, 3 (January 2018): 388-394.

อื่นๆ อย่างใกล้ชิด SLRC จัดเตรียมผู้ที่มีทักษะ เพื่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้อิสระพร้อมโอกาสในการเพิ่มความรู้ความเข้าใจและช่วยเติมเต็มความสำเร็จส่วนตัว อย่างไรก็ตามจากกรณีศึกษาจะแนะนำว่าการใช้ SLRC เพียงอย่างเดียวไม่ได้กระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีชั้นเชิงดังที่ได้รับการแนะนำ ในระหว่างการสนทนากลุ่มสนทนาเบื้องต้น นักเรียนต้องเข้าใจสิ่งที่จำเป็นสำหรับพวกเขาและมีทักษะหรือความเข้าใจในทักษะที่จำเป็น ในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ นักเรียนที่มีช่วงอายุกว้างสามารถค้นหาแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมได้อย่างง่ายดาย แต่มีความแตกต่างเกิดขึ้นเมื่อใช้ข้อมูลและสิ่งนี้จะชี้ให้เห็นว่าควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมหลังมากขึ้น⁹⁶

จอร์นและโบดูอิน(Jorn and Baudouin) ได้ศึกษาเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบการณ์ ประเทศพม่า Community Learning Center (CLC) ได้ศึกษา การศึกษาในท้องถิ่นนอกระบบ การศึกษาที่เป็นทางการสำหรับหมู่บ้านหรือพื้นที่เขตเมือง จัดตั้งและจัดการโดยคนในท้องถิ่นเพื่อให้โอกาสการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาคน คุณภาพชีวิต เป้าหมายสูงสุดของการเสริมสร้างศักยภาพของบุคคล ชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านการศึกษา การพัฒนาชุมชนผ่านกิจกรรม การเลือกชุมชนที่สำรวจและการประเมินความต้องการของชุมชนเป็นปัจจัยที่สำคัญ พบว่า มีการเสนอการศึกษานอกระบบหลายรูปแบบ เริ่มต้นด้วยหลักสูตรความรู้พื้นฐาน ในช่วงสามสิบเดือนที่ผ่านมาหลักสูตร 106 หลักสูตรด้วยความช่วยเหลือของอาสาสมัคร Trainers Literacy Village (VLTs) มีผู้เข้าร่วมประชุม 1,479 คนตามหลักสูตรสามในสี่ของ เป็นผู้หญิง เกือบ 80% ของผู้เข้าร่วมมีความรู้ในระดับที่น่าพอใจ มีกิจกรรมหลังการรู้หนังสือในชั้นเรียนทำงานได้ตลอดระยะเวลาโครงการ ชาวบ้าน 718 คนเข้าร่วมในหลักสูตรนี้ 84% เป็นผู้หญิง นอกจากนี้ในแต่ละเมืองซึ่งกำลังทำการทดลองแบบไม่เป็นทางการใหม่ รูปแบบการศึกษาระดับประถมศึกษา (NFPE) ที่มี 12 คลาสและผู้เข้าร่วม 247 คนซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วย เยาวชนนอกโรงเรียนและนักวิชาการใหม่ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแปดแห่งให้การดูแลเด็กปฐมวัย (ECCD) ทั้งหมดเป็นโอกาสทางการศึกษาที่ต่อเนื่อง เช่น การฝึกทักษะการพูดคุยเกี่ยวกับสุขภาพ เกษตรกรรม ดนตรี กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ประชากรชื่นชม นอกจากนี้ยังที่ระบบการจัดการห้องสมุดหมู่บ้านสร้างกลุ่มรอบแกนกลาง เพื่อให้ชาวบ้านในหมู่บ้านเข้าถึงข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร⁹⁷

⁹⁶ Dorothy Williams and Caroline Wavell, "Of Special Interest Evaluating the Impact of the School Library Resource Center on Learning," *School Libraries Worldwide* 7, 2 (Number 2018): 58-71.

⁹⁷ Jorn Middelborg and Baudouin Duvieusart, "MYANMAR The Community Learning Centre Experience" (UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education, 2019), 1.

จียองและเจีย (JiYoung and Jie) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนทัศน์ที่มีหลายปัจจัยสำหรับการศึกษาลากหลายวัฒนธรรมในญี่ปุ่น: การตรวจสอบการใช้ชีวิตการเรียนรู้กิจกรรมของโรงเรียนและชีวิตชุมชนเป็นการเคราะห์ความสำคัญของ ปัจจัยหลายประการในวรรณคดีญี่ปุ่น วารสารที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ การศึกษาระหว่างประเทศ แลกเปลี่ยนของสมาคมญี่ปุ่นเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาชุมชน วารสารการศึกษามหาวิทยาลัยฮอกไกโด วารสารการศึกษาลากหลายวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนนักศึกษา วารสารวิจัยวิธีการศึกษา วารสารการศึกษา วารสารการวิจัยการศึกษา วารสารและหนังสืออื่นๆ พบว่า นักวิจัยชาวญี่ปุ่นให้ความสนใจในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า 43% ซึ่งเป็นปัจจัยด้านมนุษยนิยม (20%) ซึ่งหมายความว่ามีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายสังคม หลักสูตรโรงเรียนตำราเรียนชั้นเรียนและเครื่องมือการศึกษาเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านมนุษยนิยม: เชื้อชาติเผ่าพันธุ์ชนกลุ่มน้อย วัฒนธรรมปัจจัยปัญหาชนกลุ่มน้อย นอกจากนี้ยังมีเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเมื่อเปรียบเทียบกับสองภาษาและภาษาอื่นๆ ประเด็นที่น่าสนใจมากคือแม้ว่านักวิจัยชาวญี่ปุ่นจะซึมซับมากกับการวิจัยแบบตะวันตกของการศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยจากสหรัฐอเมริกา แต่วารสารการศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมอเมริกันหลายฉบับเกี่ยวข้องกับปัจจัยมนุษย ที่น่าสนใจคือการวิจัยของญี่ปุ่นมีเพียง 12 บทความ ที่เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อย ชาวเกาหลีและคนอื่นๆ (จิน, ไต้หวัน, บราซิล, สเปน, เวียดนามและอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตามมันไม่ได้เกี่ยวข้องกับ L1-1 อย่างแน่นอน ในขณะที่การศึกษาลากหลายวัฒนธรรมพยายามที่จะแก้ไขปัญหาสำหรับวัฒนธรรมและภูมิหลังที่หลากหลาย การศึกษา ที่หลากหลายทางวัฒนธรรมนั้นซับซ้อนมากจน การวิเคราะห์เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ท้าทาย กระบวนทัศน์แบบหลายปัจจัยถูกนำมาใช้สำหรับการศึกษาวรรณกรรม เอกสารสำหรับการศึกษาคความหลากหลายทางวัฒนธรรมในญี่ปุ่น⁹⁸

ตังกา (Tanka) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อการปฏิรูปชนบท: บทบาทของแหล่งการเรียนรู้ชุมชนในประเทศเนปาล เพื่อบันทึกการมีส่วนร่วมที่เป็นไปได้ของ แหล่งการเรียนรู้ชุมชนในกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงและสำรวจชนบท วิธีการศึกษาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการผสมผสานเพื่อสร้างต้นทุน สร้างเสริมพลังและความพอเพียงของชุมชนชนบท บทความข้อความและข้อโต้แย้งที่น่าเสนอในบทความนี้ ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาทุติยภูมิด้วย เป็นกรณีศึกษาภาคสนามชุมชนชนบทของเนปาลในช่วงหลายปีที่ผ่านมากำลังเผชิญกับความยากจนการกีดกันและ

⁹⁸ JiYoung Seoa and Jie Qi, "A multi-factor paradigm for multicultural education in Japan: An investigation of living, learning, school activities and community life, Utsunomiya University, Utsunomiya, Japan" (the Annual Meeting of the American Educational Research Association, 2019), 1498-1503.

ความไม่รู้ การศึกษาและทักษะเพื่อชีวิตมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยการพัฒนาขีดความสามารถ พบว่า โครงสร้างที่เป็นทางการสามารถสร้างทางเลือกและโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของชุมชนในชนบท ได้สนับสนุนให้ CLCs สามารถใช้เครื่องมือในการเปลี่ยนแปลง โดยนำเสนอโปรแกรมที่หลากหลายในการศึกษาและบริการชุมชน เช่น การดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ตีประถมศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็กทุกคน การศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชน ความรู้และโปรแกรมหลังปิดภาคเรียน โปรแกรมการศึกษาทักษะวิชาชีพ การพัฒนาโปรแกรมสร้างรายได้และบริการพัฒนาชุมชน สำหรับการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนในชนบท รายงานได้แนะนำเพิ่มเติมว่า CLCs มีศักยภาพที่จะให้ความช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในท้องถิ่น ในการปรับปรุง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของพวกเขาและเพื่อทำหน้าที่เป็นฐานเสนอสถาบันในท้องถิ่น เทคโนโลยีการเรียนรู้แบบเปิดและทางไกลเปิดโอกาสให้ผู้คนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาต่อเนื่อง⁹⁹

กิบสันและพอลล์(Gibson and Paul) ได้ศึกษาเรื่อง ศูนย์ทรัพยากรทางการศึกษา: ระบบการนำส่งที่แท้จริงสำหรับการใช้งานการเรียนรู้ทางไกลอย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมการคำนวณแบบคลาวด์ในไนจีเรีย ศึกษาแหล่งการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ ประเมินประสิทธิผลของทรัพยากร การเรียนรู้บนเครือข่ายและทักษะเทคโนโลยีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้การศึกษาทางไกล การออกแบบที่นำมาใช้สำหรับการศึกษานี้คือการสำรวจ ประชากรของการศึกษาประกอบด้วยศูนย์การศึกษาของสถาบันครูแห่งชาติทั้งหมดในรัฐ Akwa Ibom ซึ่งเป็นนักเรียน 342 คน สุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจากการศึกษาสี่เมืองและศูนย์ศึกษาสารพัดช่างเมืองอยู่ตามลำดับ ขนาดตัวอย่างคือผู้ตอบแบบสอบถาม 163 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม เครื่องมือนี้ถูกส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญ 2 ในแผนกการศึกษาเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ห้องสมุดเพื่อการตรวจสอบเนื้อหา หลังจากนั้นเครื่องมือได้ถูกส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษาสำหรับการให้รายละเอียดจากการศึกษาพบว่า ศูนย์ทรัพยากรการศึกษามีอิทธิพลสำคัญต่อการใช้การศึกษาทางไกลในไนจีเรียอย่างมีประสิทธิภาพ ขอแนะนำอย่างยิ่งให้ศูนย์ทรัพยากรการศึกษานั้นรวมอยู่ในการศึกษาทางไกลอย่างเต็มรูปแบบเพื่อที่จะตระหนักถึงประโยชน์มากมายของการเรียนการสอนและ

⁹⁹ Tanka Nath Sharma, "Education for Rural Transformation: The Role of Community Learning Centers in Nepal," *Journal of Education and Research* 2, 4, (September 2019): 87-88.

โอกาสในการเรียนรู้จากทรัพยากรที่นำเสนอ¹⁰⁰

เอสเทอร์ แวน ลาร์ (Ester van Laar) ได้ศึกษาเรื่องตัวกำหนดทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 สำหรับคนทำงาน: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยการศึกษานี้ พบว่า ให้ความสำคัญกับปัจจัยกำหนดของทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีการตรวจสอบทักษะต่อไปนี้เป็น: เทคนิคข้อมูลการสื่อสารการทำงานร่วมกับการคิดเชิงวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้เข้าใจถึงความแตกต่างในระดับทักษะเหล่านี้ของคนงานเราจำเป็นต้องทราบปัจจัยที่กำหนดระดับทักษะของแต่ละคน มีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้ภาพรวมที่ครอบคลุมของการศึกษาเชิงประจักษ์ในการวัดตัวกำหนดทักษะ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีความต้องการอย่างมากในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ในบริบทดิจิทัลแทบจะไม่มีการศึกษาปัจจัยกำหนดความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิพากษ์ นอกจากนี้ปัจจัยกำหนดที่ระบุไว้ของการศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ยังจำกัด อยู่ที่ปัจจัยกำหนดบุคลิกภาพและจิตใจโดยละเอียดอย่างเช่นปัจจัยกำหนดทางสังคม เช่น การสนับสนุนทางสังคม แม้ว่าการศึกษาทักษะดิจิทัลจะมีความหลากหลายมากกว่า แต่ส่วนใหญ่ครอบคลุมปัจจัยทางประชากรและเศรษฐกิจและสังคม¹⁰¹

เทอร์ซ่า,เอมิลีและทีนา (Theresa , Emily and Tina) ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจความรู้ข้อมูลผ่านชุมชนการเรียนรู้ของบรรณารักษ์ : กรณีศึกษา เป็นการศึกษาชุมชนการเรียนรู้ของคณะ (FLCs) เป็นโอกาสในการพัฒนาอาชีพระยะเวลาหนึ่งปีที่สถาบันการศึกษาชั้นสูงหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา พบว่า การมีส่วนร่วมของบรรณารักษ์กับชุมชนการเรียนรู้ของคณะ มีค่าคะแนนที่ดีมาก คือ 1) การเพิ่มความเข้าใจในมุมมองการสอนของคณาจารย์ความเชี่ยวชาญและความต้องการในการสอนและโปรแกรมบรรณารักษ์ 2) การพัฒนาความสัมพันธ์กับคณะกรรมาธิการและการประชุมกับการประชุมปกติในห้องสมุดและพื้นที่ของมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่สามารถนำไปสู่โอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันและการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) การบูรณาการบรรณารักษ์ในฐานะหุ้นส่วนกับคณาจารย์ในฐานะผู้ร่วมพัฒนา

¹⁰⁰ Okworo, Gibson Samuel and Adie, Paul Ingiona , “Educational Resource Centre: A Veritable Delivery System for Effective Implementation of Distance Learning Education in a Cloud Computing Environment in Nigeria, Department of Educational Technology and Library Science University of Uyo, Akwa Ibom State Nigeria,” *International Journal of Education and Evaluation* 6, 3 (October 2019): 13.

¹⁰¹ Ester van Laar et al., "Determinants of 21st-Century Digital Skills: A Large-Scale Survey among Working Professionals," (Computers in human behavior 100, 2019): abstract.

หลักสูตรในสาขาวิชาหลักเช่นการรู้สารสนเทศและข้อมูลที่เชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับภารกิจของสถาบัน และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และท้ายที่สุด 4) ได้ผลลัพธ์ที่ดีในการสอนของครูและผลลัพธ์ที่ดีของนักเรียน ในระดับสถาบัน¹⁰²

โอยาสุ(Oyasu) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการแหล่งเรียนรู้โดยชุมชนสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเป็นการจัดการแห่งเรียนรู้โดยชุมชนและสถาบันการศึกษาต่างๆ เกิดขึ้น ภายใต้บริบทของการศึกษา (efa) ทั้งหมดในเอเชียและแสดงถึงบทบาทและหน้าที่ ที่เปลี่ยนแปลงผ่านการศึกษา ภายใต้บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน จากนั้นสำรวจการความต้องการของส่วนรวมที่เกิดขึ้น จากการจัดการแหล่งเรียนรู้เรียนรู้จากชุมชนให้สามารถนำไปใช้ได้ มีปัจจัยต่างๆ เพื่อรองรับบทบาท และหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีผู้ประสานงานชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ชุมชน การมีส่วนร่วมโรงเรียน กิจกรรม โปรแกรมการพัฒนาอย่างครอบคลุม การพัฒนางานเครือข่ายและความเชื่อมโยง บทบาท หน้าที่หลักและแนวคิดที่มีเกิดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการ ในดำเนินการกิจกรรม ของ clcs มีการส่งเสริมความรู้ในชุมชนท้องถิ่น จัดการข้อมูลและทรัพยากรด้านโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมทั้งจะจัดการกับระดับท้องถิ่น ระดับชาติและเชื่อมโยงถึงปัญหาระดับโลก¹⁰³

นอร์โลย่น่าและคณะ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสังคมการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1) สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรการเรียนรู้ในรูปแบบของสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติหรือสังคมที่สามารถใช้ในการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น สภาพแวดล้อมของ โรงเรียน ได้แก่ สาขา ห้องสมุด สหกรณ์ ห้องปฏิบัติการสังคมศึกษา พิพิธภัณฑสถานและตลาด 2) แหล่ง เรียนรู้ในรูปแบบของวัตถุที่สามารถใช้ในการเรียนรู้สังคมศึกษา ได้แก่ ลูกโลก แผนที่ วัตถุขนาดเล็ก รูปปั้นและมัลติมีเดีย 3) แหล่งเรียนรู้ในรูปแบบคนหรือทรัพยากรบุคคลที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในบทเรียนสังคม ศึกษา เช่น ครู ประธานาธิบดี 3) การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ในรูปแบบหนังสือหรือแหล่งสิ่งพิมพ์ที่ใช้ แล้ว ได้แก่ หนังสือสำหรับครูและนักเรียนในวิชาบูรณาการสังคมศึกษา 4) การเรียนรู้ที่ใช้ทรัพยากร การเรียนรู้จากเหตุการณ์จริงและข้อเท็จจริง ในการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา เช่น ครูที่เชื่อมโยง เหตุการณ์ทางธรรมชาติกับการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาในชั้นเรียน เช่น เหตุการณ์ภัยธรรมชาติ 5) นอกจากการใช้กิจกรรมในการเรียนรู้แล้ว ยังมีมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์ ทั้งทางสิ่งพิมพ์

¹⁰² Theresa Burrell, Emily Mann and Tina Neville, "Exploring data literacy via a librarian-faculty learning community: A case study" (Nelson Poynter Memorial Library, University of South Florida St. Petersburg, United States of America, 2019), 1-6.

¹⁰³ Kiichi Oyasu, "Community-based learning for Sustainable Development," *Kult-ur Journal* 6, 11, (December 2019): 39.

และออนไลน์ เพื่อค้นหาข้อมูลจริงในการเรียนรู้สังคมศึกษา แหล่งเรียนรู้สังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นแตกต่างจากโรงเรียนประถม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาสังคมศึกษามุ่งเน้นไปที่แนวคิดมากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ แก้ปัญหาและเข้าใจการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ¹⁰⁴

สรุป

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้จากนักวิชาการและนักทฤษฎี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทักษะการบริหารผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีของกริฟฟิน(Griffin) และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือ บาร์ทอลและมาติน(Bartol and Martin)เสนอทักษะการบริหาร แนวทางของทักษะของผู้บริหารที่ดีต้องมี ในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จ ดาฟต์(Daft) ได้เสนอทักษะการบริหารที่จำเป็นสำหรับ การวางแผน การจัดระเบียบการเป็นผู้นำและการควบคุม ดูบริน(Dubrin) เสนอทักษะการบริหาร ที่เป็นเครื่องมือ ที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารควรมีในยุคปัจจุบัน ลูเซียร์และคิมเบล(Lussier and Kimball) เสนอทักษะการบริหารที่เข้มแข็ง ที่เป็นความต้องการของแต่ละองค์กรและแนวทางการพัฒนา การฝึกฝนทักษะ เฮย์ตัน(Hayton) เสนอทักษะการบริหาร แนวทางการบริหารจัดการที่มีความต่าง สัมพันธ์กับการปฏิบัติการ ตามประเภทและบริบทของแต่ละองค์กร แอนโซ(Anso) เสนอทักษะการบริหารของผู้บริหาร เพื่อบริหารตนเองและจัดการบริหารบุคลากรในองค์กร ปีเตอร์ ยาคุบและมาร์ติน(Petr, Jakub and Martin)เสนอทักษะการบริหาร ระดับโครงสร้างและระดับความสามารถส่วนบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมในองค์กรและวัฒนธรรมองค์กรโดยรวม ริชแมน(Richman) เสนอทักษะการบริหารที่สำคัญต่อความก้าวหน้าและการพัฒนาองค์กร ทักษะแนวคิดที่สำคัญเชิงสัมพันธ์ของทักษะที่แตกต่างกันในแต่ละงาน การ์จี(Ghadge)เสนอทักษะการบริหารความซับซ้อนและหลายมิติ ที่ต้องใช้ทักษะที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาทักษะที่สำคัญในการปฏิบัติงานบางอย่าง ในส่วนของการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้ ศตวรรษที่ 21 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้แก่ นักวิชาการและทฤษฎีในประเทศ พงนา ทรัพย์สมาน ได้นำเสนอการจัดการแหล่งเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหา ใช้กระบวนการเรียนรู้สร้างความรู้และค้นพบความรู้ด้วย

¹⁰⁴ Ekka Norliana and other “Exploration of Learning Resources in Social Studies,” *The Innovation of Social Studies Journal*, 3, 1, (September 2021): 56-67.

ตนเอง หน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการแคนาดาได้นำเสนอ กระบวนการ การเลือกแหล่งเรียนรู้ การกำหนดทิศทาง แนวทางและความเหมาะสมในการจัดการแหล่งเรียนรู้สำนักส่งเสริมวิชาการ ได้เสนอกระบวนการ การจัดการแหล่งเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มนักวิชาการ เซวาน์ดิศ, อเนกพล, สมโภชน์และคณะ ได้เสนอกรอบแนวคิดในการปฏิบัติให้กิจกรรมการจัดการแหล่งเรียนรู้ ให้ได้ผลโดยอยู่บนพื้นฐานหลักปฏิบัติที่วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมา เรียกว่าแบบผสมหรือ PASOME นักวิชาการต่างประเทศ คิม(Kim) ได้เสนอระบบการจัดการและการปฏิบัติงานของศูนย์แหล่งเรียนรู้ทั้งกระบวนการ และนักวิชาการของไทยในประเทศ เนาวรัตน์ น้าอบเชย กล่าวถึงกระบวนการการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับคุณภาพการศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 2) การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และ 2) ครูจำนวน 1 คน จำนวน 112 คน ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางและรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้เป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหา นิยาม ความสนใจ ความต้องการ ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ ข้อมูลสถิติต่างๆ รวมถึงรายงานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เพื่อนำมารวบรวมและเรียบเรียงโครงร่างการวิจัยและเสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอโครงร่างการวิจัยต่อภาควิชา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติโครงร่างวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลและพัฒนา ทดสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นซึ่งได้รับการตรวจคุณภาพเรียบร้อยแล้วไปสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและอภิปรายผล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

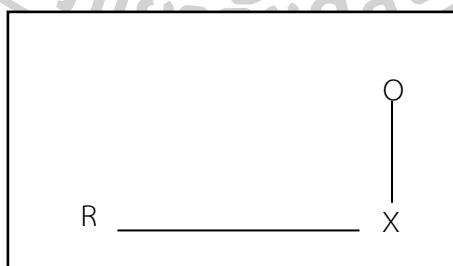
ขั้นตอนนี้เป็นการรายงานผลการวิจัยนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์วิทยานิพนธ์และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษาตามหลักสูตร

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว เป็นการศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one shot, non – experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 61 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียนและจังหวัด นครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹⁰⁵ จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 61 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 56 โรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) โดยจำแนกตามจังหวัด โดยแบ่งประเภทเป็นจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 29 โรงเรียนและจังหวัดนครปฐม จำนวน 27 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คนและครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 112 คน ดังรายละเอียดตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามจังหวัดโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

จังหวัด	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (โรงเรียน)	ผู้ให้ข้อมูล(คน)		รวม
			ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ครู	
สุพรรณบุรี	32	29	1	1	58
นครปฐม	29	27	1	1	54
รวม	61	56	2	2	112

¹⁰⁵ Robert V. Krejcie, and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," *Journal for Educational and Psychological Measurement*. 3, (November 1970): 607.

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตัวแปรต้น (X_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบพื้นฐานของทักษะการบริหารตามแนวคิดของกริฟฟิน (Griffin) ประกอบด้วย 7 ตัวแปรย่อยคือ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ทักษะด้านมโนภาพ 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านการตัดสินใจ 7) ทักษะด้านการบริหารเวลา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ทักษะด้านเทคนิค(X_1) หมายถึง ผู้บริหารทราบในลักษณะงาน แต่ละประเภทของสถานศึกษา ทราบถึงเทคนิควิธีการต่างๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถเลือกเทคนิควิธีการในการบริหารมาใช้ใน การปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสามารถแนะนำและนิเทศการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร ในสถานศึกษาได้ ผู้บริหารสามารถเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้

2.2 ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล(X_2) หมายถึง ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตรกับบุคลากรในสถานศึกษา มีทักษะในการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้บริหารใช้เวลาส่วนหนึ่งในแต่ละวันเพื่อการปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน

2.3 ทักษะด้านมโนภาพ(X_3) หมายถึง ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร และการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษา ภายในและภายนอก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างชัดเจน โดยสามารถสังเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา มีวิธีตัดสินใจอย่างหลากหลาย เพื่อสนองความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา

2.4 ทักษะด้านการวินิจฉัย(X_4) หมายถึง ผู้บริหารศึกษาสภาพแวดล้อม พันธกิจและวัฒนธรรมของสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้ อย่างมีเหตุมีผล ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและสามารถใช้ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการค้นหาแนวทางสถานศึกษาให้ดีขึ้น

2.5 ทักษะด้านการสื่อสาร(X_5) หมายถึง ผู้บริหารสามารถสื่อสารความคิดและข้อมูลของตน ให้บุคลากรในสถานศึกษารับรู้และเข้าใจได้ ผู้บริหารสามารถเข้าใจและรับทราบความคิดของบุคลากรในสถานศึกษาและส่งผ่านความคิดให้บุคลากรทราบถึงสิ่งที่เป็นที่คาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถสื่อสารสิ่งที่จะเกิดขึ้นและความเป็นไปของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การสื่อสารของผู้บริหารก่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ทักษะด้านการตัดสินใจ(X_6) หมายถึง ผู้บริหารตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา สามารถจำกัดขอบเขตของปัญหาได้อย่างถูกต้อง ผู้บริหารสามารถเลือกโอกาสในการแก้ไขปัญหได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที เพื่อเกิดความผิดพลาดจากการตัดสินใจนั้น

2.7 ทักษะด้านการบริหารเวลา(X_7) หมายถึง ผู้บริหารสามารถจัดลำดับงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมภายในและภายนอก สถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม

3. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประกอบด้วย 7 ตัวแปรย่อยคือ 1) สำรวจความต้องการ 2) จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ 4) จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ 5) วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง 6) พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ 7) ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 สำรวจความต้องการ(Y_1) หมายถึง โรงเรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูล คลังแหล่งเรียนรู้ วิถีชุมชน ด้านกายภาพและชีวภาพ โรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น โรงเรียนและท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง การประกอบอาชีพในท้องถิ่น โรงเรียนมีการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน

3.2 จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น (Y_2) หมายถึงโรงเรียนมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชาที่นำไปบูรณาการ โรงเรียนจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามรายวิชา โรงเรียนมีการจัดทำตารางเรียนปกติ โรงเรียนจัดทำตารางเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ

3.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ (Y_3) หมายถึง โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ผูกทักษะการสังเกตและการแสดงออก โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสืบค้นความรู้สากล โดยใช้บรรณานุกรม โรงเรียนมีการจัดทำใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based)

3.4 จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ (Y_4) หมายถึง โรงเรียนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตั้งประเด็นสนใจตาม ใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based) โรงเรียนกระตุ้นให้นักเรียนสืบค้นความรู้สากลสำหรับ สร้างกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนานวัตกรรมอย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนจัดให้มีการนำเสนอการพัฒนานวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์

3.5 วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง (Y_5) หมายถึง โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุม ด้านความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ ตามระดับชั้นพฤติกรรมที่ระบุในตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลสอดคล้องกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละใบกิจกรรม โรงเรียนได้มีการแปลผลพฤติกรรมที่แสดงออกและคุณลักษณะตามหลักสูตร โรงเรียนมีการแปลผลจากการวัดผลเป็นคะแนน โรงเรียนได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ

3.6 พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ (Y_6) หมายถึง โรงเรียนได้จัดทำความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ โรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกและถอดประสบการณ์วิชาชีพ โรงเรียนได้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.7 ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y_7) หมายถึง โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดทำคลังทะเบียนแหล่งอาชีพ คลังทะเบียนแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำโปรแกรมการเรียนและหน่วยเรียนรู้บูรณาการของแต่ละระดับชั้น โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำใบกิจกรรมและการสืบค้นความรู้แบบ Offline และ แบบ Online โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำเครื่องมือวัดผล ประเมินผลและจัดทำ Career Path นักเรียนรายบุคคล โรงเรียนปลูกฝังจริยธรรมการใช้ ICT ให้กับครูและนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ จำแนกออก เป็น 3 ตอน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในสถานศึกษา (X_{tot}) ตามแนวคิดของกริฟฟิน (Griffin) ประกอบด้วย 7 ตัวแปรย่อยคือ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ทักษะด้านมโนภาพ 4) ทักษะด้านการวินิจฉัย 5) ทักษะด้านการสื่อสาร 6) ทักษะด้านการตัดสินใจ 7) ทักษะด้านการบริหารเวลา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา(Y_{tot}) ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ประกอบด้วย 7 ตัวแปรย่อยคือ 1) สำรวจความต้องการ 2) จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ 4) จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ 5) วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง 6) พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ 7) ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดจัดลำดับคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต(Likert's Rating Scale)¹⁰⁶ โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับที่ 4 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับที่ 3 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับที่ 2 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับที่ 1 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบโดยพิจารณาหาค่า IOC(index of item

¹⁰⁶ Rensis Likert, *New pattern of Management*, (New York: McGraw-Hill Book Press, 1961), 74.

objective congruence)¹⁰⁷ ค่าที่ใช้ได้มากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยปรับปรุงแก้ไข สำนวน ภาษาและ เนื้อหาตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

3. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน

4. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามรับกลับคืนมา มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach)¹⁰⁸ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α =coefficient) ผลปรากฏว่าค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.986

5. ได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อขอ อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามทั้งทาง ไปรษณีย์ ส่งแบบสอบถามทางออนไลน์และนำส่งด้วยตนเอง

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งทางไปรษณีย์ ทางออนไลน์และด้วยตนเอง ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2564 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2564 และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คือจาก สถานศึกษาจำนวน 52 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 104 ฉบับ คิดเป็น 91.23 เปอร์เซ็นต์

¹⁰⁷ Hambleton, R.K., *A guide to criterion-referenced test construction*, (Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1984), 199–223.

¹⁰⁸ Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3rd ed. (New York: Harper & Row Press, 1974), 161.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยให้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการและข้าราชการครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้ว โดยเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์
2. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อลงรหัส กรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
3. นำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency: f) และค่าร้อยละ (percentage: %)
2. การวิเคราะห์ที่ทักษะการบริหารหรือการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) โดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean: \bar{X}) ของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล นำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)¹⁰⁹ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า ทักษะการบริหารหรือการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า ทักษะการบริหารหรือการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า ทักษะการบริหารหรือการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง

¹⁰⁹ John W. Best, **Research in Education**, 3rd ed. (New Jersey: Prentice – Hall Press, 1981), 174.

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า ทักษะการบริหารหรือการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับน้อย

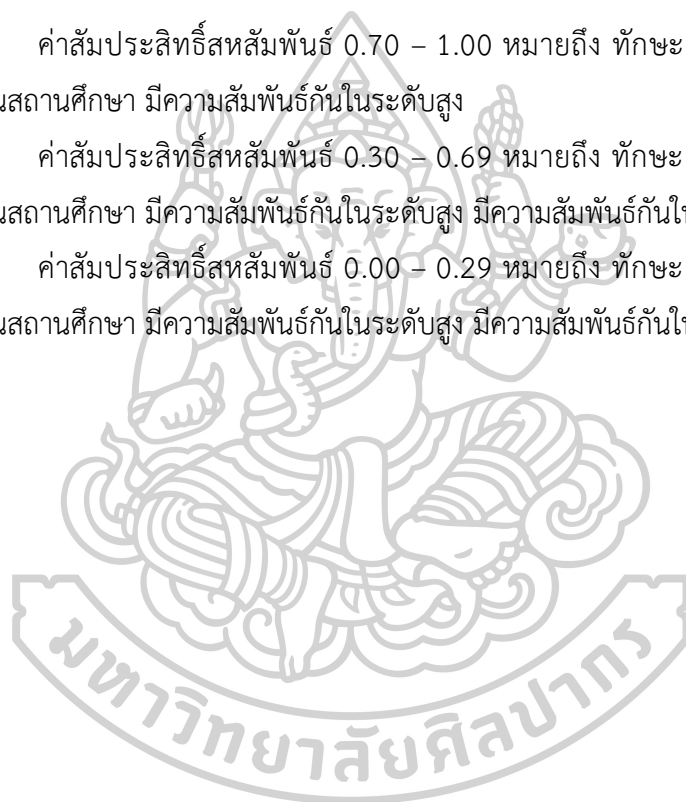
ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า ทักษะการบริหารหรือการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยการคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 – 1.00 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 – 0.69 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 – 0.29 หมายถึง ทักษะการบริหาร/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ¹¹⁰

¹¹⁰ Adam Lund and Mark Lund, **Pearson Product-Moment Correlation**, accessed December 5, 2020, available from <https://statistics.laerd.com/statistical-guides/pearson-correlation-coefficient-statistical-guide.php/>

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 2) เพื่อทราบการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และครูจำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) สอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้คือ ความถี่ (Frequency: f) ร้อยละ (Percentage: %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean: \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง “ทักษะการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 ฉบับ โดยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และ 2) ครู จำนวน 1 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 112 คน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 56 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 52 โรงเรียน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 104 คน คิดเป็น ร้อยละ 91.23 และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยได้จำแนกข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในส่วนของสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถาม คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และ 2) ครู จำนวน 1 คน จำนวน 52 โรงเรียน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 104 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยพิจารณาแยกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยหาค่าความถี่ (frequency: f) และ ค่าร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	49	47.12
	หญิง	55	52.88
รวม		104	100.00
2	อายุ		
	ไม่เกิน 25 ปี	12	11.54
	26 – 34 ปี	25	24.04
	35 – 44 ปี	27	25.96
	45 ปี ขึ้นไป	40	38.46
รวม		104	100.00
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	ปริญญาตรี	51	49.04
	ปริญญาโท	40	38.46
	ปริญญาเอก	13	12.50
รวม		104	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	52	50.00
	ครู	52	50.00
รวม		104	100.00
5	ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน		
	ไม่เกิน 10 ปี	32	30.77
	11 – 19 ปี	20	19.23
	20 – 29 ปี	24	23.08
	30 ปีขึ้นไป	28	26.92
รวม		104	100.00

จากตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 104 คน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผลจากการตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 52.88 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 47.12 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ มากที่สุด คือ อายุ 45 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 คน ลำดับต่อมารองลงมา คือ อายุระหว่าง 35 – 44 ปี มีจำนวนคน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.96 ลำดับรองลงมา อายุระหว่าง 26 – 34 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 24.04 และลำดับน้อยที่สุด คือ อายุไม่เกิน 25 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ มากที่สุด คือ ปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 49.04 ลำดับรองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 และลำดับน้อยที่สุด คือ ปริญญาเอก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และครู จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ มากที่สุด คือ ประสบการณ์ในการในตำแหน่งปัจจุบัน ไม่เกิน 10 ปี มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ลำดับรองลงมา ประสบการณ์ในการในตำแหน่งปัจจุบัน 30 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92 ลำดับรองลงมาประสบการณ์ในการในตำแหน่งปัจจุบัน 20 – 29 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และลำดับน้อยที่สุด คือ ประสบการณ์ในการในตำแหน่งปัจจุบัน 11 – 19 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 9

ในการวิเคราะห์ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เพื่อตอบข้อคำถามสำหรับการวิจัย เพื่อตอบข้อคำถามการวิจัยว่าอยู่ระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมรายด้านและจำแนกเป็นรายข้อ มีทั้งหมด 7 ด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) โดยได้นำค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ที่ได้กำหนดและแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม (X_{tot})

(n=52)

ด้าน	ทักษะการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9(X_{tot})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ทักษะด้านเทคนิค(X_1)	3.79	0.47	มาก
2	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล(X_2)	3.56	0.45	มาก
3	ทักษะด้านมโนภาพ(X_3)	3.58	0.49	มาก
4	ทักษะด้านการวินิจฉัย(X_4)	3.54	0.45	มาก
5	ทักษะด้านการสื่อสาร(X_5)	3.57	0.47	มาก
6	ทักษะด้านการตัดสินใจ(X_6)	3.55	0.46	มาก
7	ทักษะด้านการบริหารเวลา(X_7)	3.56	0.48	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})		3.59	0.47	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.47) ทักษะด้านมโนภาพ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.49) ทักษะด้านการสื่อสาร($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.47) ทักษะด้านการบริหารเวลา($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.48) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.45) ทักษะด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.46) ทักษะด้านการวินิจฉัย ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.49 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รายด้านในแต่ละข้อได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดในตารางที่ 4 ถึง ตารางที่ 10 มีดังนี้

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านเทคนิค

(n=52)

ข้อที่	ทักษะด้านเทคนิค(X1)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารทราบในลักษณะงาน แต่ละประเภทของสถานศึกษา	3.67	0.53	มาก
2	ผู้บริหารทราบถึงเทคนิควิธีการต่างๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ	3.51	0.46	มาก
3	ผู้บริหารสามารถเลือกเทคนิควิธีการในการบริหารมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	3.74	0.45	มาก
4	ผู้บริหารสามารถแนะนำและนิเทศการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร ในสถานศึกษาได้	3.40	0.48	มาก
5	ผู้บริหารสามารถเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้	4.65	0.44	มากที่สุด
ภาพรวม		3.79	0.47	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสามารถเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.44) นอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือ ผู้บริหารสามารถเลือกเทคนิควิธีการในการบริหารมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.45) ผู้บริหารทราบในลักษณะงาน แต่ละประเภทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.53) ผู้บริหารทราบถึงเทคนิควิธีการต่างๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.46) ผู้บริหารสามารถแนะนำและนิเทศการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร ในสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.53 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(n=52)

ข้อที่	ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล(X2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตรกับบุคลากร ในสถานศึกษา	3.63	0.52	มาก
2	ผู้บริหารมีทักษะในการการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่ เป็นทางการ	3.49	0.45	ปานกลาง
3	ผู้บริหารใช้เวลาส่วนหนึ่งในแต่ละวันเพื่อการ ปฏิสัมพันธ์ กับบุคลากรในสถานศึกษา	3.71	0.46	มาก
4	ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.39	0.48	ปานกลาง
5	ผู้บริหารมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของ บุคลากรในสถานศึกษา	3.62	0.52	มาก
6	ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการทำงาน	3.50	0.44	มาก
ภาพรวม		3.56	0.48	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณา รายข้ออยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารใช้เวลาส่วนหนึ่งในแต่ละวันเพื่อการ ปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.46) ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตรกับบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.52) ผู้บริหารมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของ บุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.52) ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.44) นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ผู้บริหารมีทักษะในการการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.45) ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.52 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านมโนภาพ

(n=52)

ข้อที่	ทักษะด้านมโนภาพ(X3)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	3.61	0.53	มาก
2	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษาภายในและภายนอก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างชัดเจน	3.50	0.48	มาก
3	ผู้บริหารสามารถสังเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.75	0.45	มาก
4	ผู้บริหารมีแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา	3.40	0.47	ปานกลาง
5	ผู้บริหารมีวิธีตัดสินใจอย่างหลากหลาย เพื่อสนองความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา	3.63	0.52	มาก
ภาพรวม		3.58	0.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ผู้บริหารสามารถสังเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.45) ผู้บริหารมีวิธีตัดสินใจอย่างหลากหลาย เพื่อสนองความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.52) ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.53) ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษา ภายในและภายนอก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.48) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ผู้บริหารมีแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.53 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการวินิจฉัย

(n=52)

ข้อที่	ทักษะด้านการวินิจฉัย(X4)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารศึกษาสภาพแวดล้อม พันธกิจและวัฒนธรรมของสถานศึกษา	3.53	0.46	มาก
2	ผู้บริหารวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้ อย่างมีเหตุมีผล	3.78	0.45	มาก
3	ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	3.42	0.47	ปานกลาง
4	ผู้บริหารสามารถใช้ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการค้นหาแนวทางสถานศึกษาให้ดีขึ้น	3.41	0.44	ปานกลาง
ภาพรวม		3.54	0.45	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้ อย่างมีเหตุมีผล ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.45)และผู้บริหารศึกษาสภาพแวดล้อม พันธกิจและวัฒนธรรมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.46)และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.47)และผู้บริหารสามารถใช้ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการค้นหาแนวทางสถานศึกษาให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.47 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการสื่อสาร

(n=52)

ข้อที่	ทักษะด้านการสื่อสาร(X5)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารสามารถสื่อสารความคิดและข้อมูลของตน ให้บุคลากรในสถานศึกษารับรู้และเข้าใจได้	3.67	0.53	มาก
2	ผู้บริหารสามารถเข้าใจและรับทราบความคิดของบุคลากรในสถานศึกษา	3.41	0.46	ปานกลาง
3	ผู้บริหารส่งผ่านความคิดให้บุคลากรทราบถึงสิ่งที่เป็นที่คาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษา	3.86	0.45	มาก
4	ผู้บริหารสามารถสื่อสารสิ่งที่จะเกิดขึ้นและความเป็นไปของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	3.38	0.48	ปานกลาง
5	การสื่อสารของผู้บริหารก่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ	3.55	0.45	มาก
ภาพรวม		3.57	0.47	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.47$) เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารส่งผ่านความคิดให้บุคลากรทราบถึงสิ่งที่เป็นที่คาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.86, S.D. = 0.45$) ผู้บริหารสามารถสื่อสารความคิดและข้อมูลของตน ให้บุคลากรในสถานศึกษารับรู้และเข้าใจได้ ($\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.53$) การสื่อสารของผู้บริหารก่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.45$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ผู้บริหารสามารถเข้าใจและรับทราบความคิดของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 0.46$) ผู้บริหารสามารถสื่อสารสิ่งที่จะเกิดขึ้นและความเป็นไปของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.38, S.D. = 0.48$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.53 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการตัดสินใจ

(n=52)

ข้อที่	ทักษะด้านการตัดสินใจ(X6)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา	3.74	0.45	มาก
2	ผู้บริหารสามารถจำกัดขอบเขตของปัญหาได้อย่างถูกต้อง	3.39	0.48	ปานกลาง
3	ผู้บริหารสามารถเลือกโอกาสในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.41	0.47	ปานกลาง
4	ผู้บริหารเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น	3.60	0.43	มาก
5	ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา	3.45	0.46	ปานกลาง
6	ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที เพื่อเกิดความผิดพลาดจากการตัดสินใจนั้น	3.72	0.44	มาก
ภาพรวม		3.55	0.46	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือผู้บริหารตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.45) ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที เพื่อเกิดความผิดพลาดจากการตัดสินใจนั้น ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.44) ผู้บริหารเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.43) และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.46) ผู้บริหารสามารถเลือกโอกาสในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.47) ผู้บริหารสามารถจำกัดขอบเขตของปัญหาได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.48 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการบริหารเวลา

(n=52)

ข้อที่	ทักษะด้านการบริหารเวลา(X7)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารสามารถจัดลำดับงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ	3.60	0.51	มาก
2	ผู้บริหารสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม	3.50	0.46	มาก
3	ผู้บริหารจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.72	0.45	มาก
4	ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม	3.40	0.48	ปานกลาง
ภาพรวม		3.58	0.45	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ผู้บริหารจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.45) ผู้บริหารสามารถจัดลำดับงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.51) ผู้บริหารสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.46) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.51 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ในตอนที่ 3 เป็นตารางผลการวิเคราะห์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยรายด้าน มีทั้งหมด 7 ด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 52 โรงเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ตามที่ได้กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 11 ถึงตารางที่ 18 ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม(Y_{tot})

(n=52)

ด้าน	การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (Y_{tot})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สำรวจความต้องการ(Y_1)	3.56	0.48	มาก
2	จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น(Y_2)	4.01	0.39	มาก
3	จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ(Y_3)	3.81	0.41	มาก
4	จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ(Y_4)	3.72	0.49	มาก
5	วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง(Y_5)	3.95	0.45	มาก
6	พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ(Y_6)	3.70	0.47	มาก
7	เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y_7)	3.79	0.48	มาก
โดยภาพรวม (Y_{tot})		3.80	0.45	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ที่เป็นโดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.39) วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.45) จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.41) เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.48) จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.49) พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.47) สำรวจความต้องการ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. =

0.48) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.39 - 0.49 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สํารวจความต้องการ

(n=52)

ข้อที่	สำรวจความต้องการ(Y ₁)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูล คลังแหล่งเรียนรู้ วิถีชุมชน ด้านกายภาพและชีวภาพ	3.62	0.53	มาก
2	โรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น	3.49	0.46	ปานกลาง
3	โรงเรียนและท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองการประกอบอาชีพในท้องถิ่น	3.74	0.45	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน	3.39	0.48	ปานกลาง
ภาพรวม		3.56	0.48	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนและท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.45) และโรงเรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูล คลังแหล่งเรียนรู้ วิถีชุมชน ด้านกายภาพและชีวภาพ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.53) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ โรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.46) และโรงเรียนมีการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้ ตามความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่ง อยู่ระหว่าง 0.45 - 0.53 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น

(n=52)

ข้อที่	จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น (Y2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชาที่นำไปบูรณาการ	4.11	0.41	มาก
2	โรงเรียนจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามรายวิชา	4.07	0.30	มาก
3	โรงเรียนมีการจัดทำตารางเรียนปกติ	4.22	0.44	มาก
4	โรงเรียนจัดทำตารางเรียนรู้อของหน่วยบูรณาการ	3.62	0.42	มาก
ภาพรวม		4.01	0.39	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนมีการจัดทำตารางเรียนปกติ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.44) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชาที่นำไปบูรณาการ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.41) โรงเรียนจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามรายวิชา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.30) โรงเรียนจัดทำตารางเรียนรู้อของหน่วยบูรณาการ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.39 - 0.44 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ

(n=52)

ข้อที่	จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ(Y3)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะการสังเกตและการแสดงออก	3.96	0.32	มาก
2	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ	3.74	0.40	มาก
3	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสืบค้นความรู้สากล โดยใช้บรรณานุกรม	3.88	0.48	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดทำใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based)	3.67	0.43	มาก
ภาพรวม		3.81	0.41	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะการสังเกตและการแสดงออก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.32) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสืบค้นความรู้สากล โดยใช้บรรณานุกรม ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.48) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.40) โรงเรียนมีการจัดทำใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based) ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.32 - 0.48 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ

(n=52)

ข้อที่	จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ(Y ₄)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตั้งประเด็นสนใจตามใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.99	0.55	มาก
2	โรงเรียนกระตุ้นให้นักเรียนสืบค้นความรู้สากลสำหรับสร้างกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม	3.59	0.47	มาก
3	โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนานวัตกรรมอย่างเต็มศักยภาพ	3.73	0.49	มาก
4	โรงเรียนจัดให้มีการนำเสนอการพัฒนานวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์	3.55	0.46	มาก
ภาพรวม		3.72	0.49	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตั้งประเด็นสนใจตามใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.55) โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนานวัตกรรมอย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.49) โรงเรียนกระตุ้นให้นักเรียนสืบค้นความรู้สากลสำหรับสร้างกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.47) และโรงเรียนจัดให้มีการนำเสนอการพัฒนานวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.46 - 0.55 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง

(n=52)

ข้อที่	วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง (Y5)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุม ด้านความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ ตามระดับชั้นพฤติกรรมที่ระบุในตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา	4.20	0.48	มาก
2	โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลสอดคล้องกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละใบกิจกรรม	4.15	0.46	มาก
3	โรงเรียนได้มีการแปลผลพฤติกรรมที่แสดงออกและคุณลักษณะตามหลักสูตร	3.66	0.45	มาก
4	โรงเรียนมีการแปลผลจากการวัดผลเป็นคะแนน	3.76	0.42	มาก
5	โรงเรียนได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ	3.98	0.46	มาก
ภาพรวม		3.95	0.45	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุม ด้านความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ ตามระดับชั้นพฤติกรรมที่ระบุในตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.48) โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลสอดคล้องกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละใบกิจกรรม ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.46) โรงเรียนได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.46) โรงเรียนมีการแปลผลจากการวัดผลเป็นคะแนน ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.42)โรงเรียนได้มีการแปลผลพฤติกรรมที่แสดงออกและคุณลักษณะตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.42 - 0.48 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ

(n=52)

ข้อที่	พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ (Y6)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนได้จัดทำความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ	3.63	0.41	มาก
2	โรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกและถอดประสบการณ์วิชาชีพ	3.97	0.55	มาก
3	โรงเรียนได้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.52	0.46	มาก
ภาพรวม		3.70	0.47	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกและถอดประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.55) โรงเรียนได้จัดทำความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.41) โรงเรียนได้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่ง อยู่ระหว่าง 0.41 - 0.55 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้

(n=52)

ข้อที่	เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y7)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดทำคลังทะเบียนแหล่งอาชีพ คลังทะเบียนแหล่งเรียนรู้	3.68	0.50	มาก
2	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำโปรแกรมการเรียนและหน่วยเรียนรู้บูรณาการของแต่ละระดับชั้น	3.47	0.52	ปานกลาง
3	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำใบกิจกรรมและการสืบค้นความรู้แบบ Offline และ แบบ Online	4.16	0.49	มาก
4	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผลและจัดทำ Career Path นักเรียนรายบุคคล	4.05	0.45	มาก
5	โรงเรียนปลูกฝังจริยธรรมการใช้ ICT ให้กับครูและนักเรียน	3.64	0.46	มาก
ภาพรวม		3.79	0.48	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยที่เป็นภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำใบกิจกรรมและการสืบค้นความรู้แบบ Offline และ แบบ Online ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.49) โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผลและจัดทำ Career Path นักเรียนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.45) โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดทำคลังทะเบียนแหล่งอาชีพ คลังทะเบียนแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.50) โรงเรียนปลูกฝังจริยธรรมการใช้ ICT ให้กับครูและนักเรียน ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.46) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือโรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำโปรแกรมการเรียนและหน่วยเรียนรู้บูรณาการของแต่ละระดับชั้น ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.45 - 0.52 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

**ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9**

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยมีรายละเอียดใน ตารางที่ 19 ดังนี้

1.ตัวแปรต้น (X_{tot}) คือ ทักษะการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของกริฟฟิน(Griffin) มี 7 ด้านดังนี้ 1.(X_1) หมายถึงทักษะด้านเทคนิค 2.(X_2) หมายถึงทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3.(X_3) หมายถึงทักษะด้านมโนภาพ 4.(X_4) หมายถึงทักษะด้านการวินิจฉัย 5. (X_5) หมายถึงทักษะด้านการสื่อสาร 6.(X_6) หมายถึงทักษะด้านการตัดสินใจ 7.(X_7) หมายถึงทักษะด้านการบริหารเวลา

2.ตัวแปรตาม (Y_{tot}) คือการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) มี 7 ด้านดังนี้ 1.(Y_1) หมายถึงสำรวจความต้องการ 2.(Y_2) จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น 3.(Y_3) หมายถึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ 4.(Y_4) หมายถึงจัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ 5.(Y_5) หมายถึงวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง 6.(Y_6) หมายถึง พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ 7.(Y_7) หมายถึงใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้

**ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและ
รายด้าน**

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_7	Y_{tot}
X_1	.330*	.470**	.503**	.504**	.545**	.431**	.582**	.652**
X_2	.347*	.487**	.588**	.501**	.665**	.420**	.491**	.674**
X_3	.324*	.437**	.565**	.516**	.640**	.426**	.464**	.651**
X_4	.353*	.567**	.560**	.419**	.667**	.337**	.574**	.666**
X_5	.357*	.530**	.589**	.478**	.680**	.395**	.536**	.685**
X_6	.349*	.323**	.513**	.522**	.631**	.374**	.474**	.610**
X_7	.337*	.488**	.570**	.501**	.665**	.403**	.524**	.672**
X_{tot}	.326*	.495**	.577**	.507**	.672**	.411**	.533**	.679**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทักษะการบริหาร (X_{tot}) การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ซึ่งโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับกลาง ($r_{xy}=0.679^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.01 โดยเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวกและเป็นไปในลักษณะที่คล้อยตามกัน

เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษารายด้าน (Y_1 - Y_7) พบว่า มีความสัมพันธ์กันโดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง 7 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ตามสภาพจริง (Y_5) ($r_{xy}=0.672^{**}$) ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ (Y_3) ($r_{xy}=0.577^{**}$) ลำดับรองลงมา ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y_7) ($r_{xy}=0.533^{**}$) ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ (Y_4) ($r_{xy}=0.507^{**}$) ลำดับรองลงมา จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น (Y_2) ($r_{xy}=0.495^{**}$) ลำดับรองลงมา พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ (Y_6) ($r_{xy}=0.411^{**}$) และลำดับสุดท้าย สำรวจความต้องการ (Y_1) ($r_{xy}=0.326^*$)

เมื่อพิจารณาการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) กับการบริหารรายด้าน (X_1 - X_7) พบว่า มีความสัมพันธ์กันโดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง 7 ด้าน คือ ทักษะด้านการสื่อสาร (X_5) ($r_{xy}=0.685^{**}$) ลำดับรองลงมา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2) ($r_{xy}=0.674^{**}$) ลำดับรองลงมา ทักษะด้านการบริหารเวลา (X_7) ($r_{xy}=0.672^{**}$) ลำดับรองลงมา ทักษะด้านการวินิจัย (X_4) ($r_{xy}=0.666^{**}$) ลำดับรองลงมา ทักษะด้านเทคนิค (X_1) ($r_{xy}=0.652^{**}$) ลำดับรองลงมา ทักษะด้านมโนภาพ (X_3) ($r_{xy}=0.651^{**}$) และลำดับสุดท้าย ทักษะด้านการตัดสินใจ (X_6) ($r_{xy}=0.610^{**}$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในแต่ละด้าน (X_1 - X_7) กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y_{tot}) พบว่า ทักษะด้านเทคนิค (X_1) มีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับกลาง ($r_{xy}=0.652^{**}$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันโดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง 7 ด้าน คือ ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y_7) ($r_{xy}=0.582^{**}$) ลำดับรองลงมา วัตถุประสงค์ตามสภาพจริง (Y_5) ($r_{xy}=0.545^{**}$) ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ (Y_4) ($r_{xy}=0.504^{**}$) ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ (Y_3) ($r_{xy}=0.503^{**}$) ลำดับรองลงมา จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น (Y_2) ($r_{xy}=0.470^{**}$) ลำดับรองลงมา พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ (Y_6) ($r_{xy}=0.431^{**}$) และลำดับสุดท้าย สำรวจความต้องการ (Y_1) ($r_{xy}=0.330^*$)

ประเมินผลตามสภาพจริง(Y_5) ($r_{xy}=0.680^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ(Y_3) ($r_{xy}=0.589^{**}$)ลำดับรองลงมา ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้(Y_7) ($r_{xy}=0.536^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น(Y_2) ($r_{xy}=0.530^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ(Y_4) ($r_{xy}=0.478^{**}$)ลำดับรองลงมา พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ(Y_6) ($r_{xy}=0.395^{**}$)และลำดับสุดท้ายสำรวจความต้องการ(Y_1) ($r_{xy}=0.357^*$)

ทักษะด้านการตัดสินใจ(X_6) มีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับกลาง ($r_{xy}=0.610^{**}$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันโดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง 7 ด้าน คือ วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง(Y_5) ($r_{xy}=0.631^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ(Y_4) ($r_{xy}=0.522^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ(Y_3) ($r_{xy}=0.513^{**}$)ลำดับรองลงมา ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้(Y_7) ($r_{xy}=0.474^{**}$)ลำดับรองลงมา พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ(Y_6) ($r_{xy}=0.374^{**}$)ลำดับรองลงมา สำรวจความต้องการ(Y_1) ($r_{xy}=0.349^*$)และลำดับสุดท้าย จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น(Y_2) ($r_{xy}=0.323^{**}$)

ทักษะด้านการบริหารเวลา(X_7) มีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับกลาง ($r_{xy}=0.672^{**}$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันโดยเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง 7 ด้าน คือ วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง(Y_5) ($r_{xy}=0.665^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ(Y_3) ($r_{xy}=0.570^{**}$)ลำดับรองลงมา ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้(Y_7) ($r_{xy}=0.524^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ(Y_4) ($r_{xy}=0.501^{**}$)ลำดับรองลงมา จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น(Y_2) ($r_{xy}=0.488^{**}$)ลำดับรองลงมา พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ(Y_6) ($r_{xy}=0.403^{**}$)และลำดับสุดท้าย สำรวจความต้องการ(Y_1) ($r_{xy}=0.337^*$)

เมื่อพิจารณาทักษะการบริหารรายด้าน (X_1 - X_7) กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา รายด้าน (Y_1 - Y_7) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สูงสุด คือ (X_5) ทักษะด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับ (Y_5) คือ วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง ($r=.680^{**}$) เป็นค่าความสัมพันธ์กันในเชิงบวก มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ต่ำสุด คือ (X_3) ทักษะด้านมโนภาพมีความสัมพันธ์กับกับ (Y_1) สำรวจความต้องการ ($r=.324^*$) เป็นค่าความสัมพันธ์กันในเชิงบวก มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 52 โรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของกริฟฟิน (Griffin) และตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (frequency: f) ร้อยละ (percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมโนภาพ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการบริหารเวลา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านการตัดสินใจและทักษะด้านการวินิจฉัย

2. การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น วัตถุประสงค์ ประเมินผลตามสภาพจริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพและ สำรวจความต้องการ

3. ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่อง “ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผลมาจากเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การสื่อสารที่ทันสมัยทำให้เข้าถึงข้อมูล ทำให้ผู้บริหารนำชุดความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุง สร้างเสริมกับทักษะ ความรู้เดิม ปรับให้เหมาะสมกับบริบทในการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน อีกทั้งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ที่กล่าวถึงมาตรฐานการปฏิบัติงาน ที่กำหนดคุณลักษณะการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ที่รวมทั้งให้ผู้บริหารต้องฝึกฝนทักษะและความชำนาญให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียาทองยัง ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ ทักษะผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะของผู้บริหารด้านความรู้ความคิด ทักษะของผู้บริหารด้านการศึกษาและการสอน ทักษะของผู้บริหารด้านเทคนิค ทักษะของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะของผู้บริหารด้านมโนภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กรุงชาติ ได้ศึกษา ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ดังนี้ 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกพบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลทักษะด้านการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและสอดคล้องกับงานวิจัยของเอสเทอร์ แวน ลาร์

(Ester van Laar) ได้ศึกษา ตัวกำหนดทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 สำหรับคนทำงาน: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัย การศึกษานี้ พบว่า ให้ความสำคัญกับปัจจัยกำหนดของทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีการตรวจสอบทักษะต่อไปนี้เป็น: เทคนิคข้อมูลการสื่อสารการทำงานร่วมกับการคิดเชิงวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้เข้าใจถึงความแตกต่างในระดับทักษะเหล่านี้ของคณาจารย์ จำเป็นต้องทราบปัจจัยที่กำหนดระดับทักษะของแต่ละคน มีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ภาพรวมที่ครอบคลุมของการศึกษาเชิงประจักษ์ในการวัดตัวกำหนดทักษะ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีความต้องการอย่างมากในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ในบริบทดิจิทัลแทบจะไม่มีการศึกษาปัจจัยกำหนดความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิพากษ์ นอกจากนี้ปัจจัยกำหนดที่ระบุไว้ของการศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ยัง จำกัด อยู่ที่ปัจจัยกำหนดบุคลิกภาพและจิตใจโดยละเอียดตัวอย่างเช่นปัจจัยกำหนดทางสังคม เช่น การสนับสนุนทางสังคม แม้ว่าการศึกษาทักษะดิจิทัลจะมีความหลากหลายมากกว่า แต่ส่วนใหญ่ครอบคลุมปัจจัยทางประชากรและเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อพิจารณารายด้าน ทักษะการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ทักษะด้านเทคนิค มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความชำนาญ มีกลยุทธ์ ศิลปะในการบริหารใหม่ๆ ที่นำมาประยุกต์ให้ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะงาน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษานั้นๆ อีกทั้งยังมีความสามารถถ่ายทอดให้กับบุคลากรในสถานศึกษา นำไปใช้ปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จได้อีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ ฤทธิกรณ์ ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ดังนี้ ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านนโยบาย ทักษะด้านการวินิจฉัยและทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสอดคล้องกับ

1.2 ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมากและปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์และทักษะการสื่อสารที่ดีทั้งกับบุคคลภายในองค์กรและภายนอกองค์กร จัดสรรเวลาในการทำงาน เอาใจใส่และมีทักษะการจูงใจที่ดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีัญญา น้อยพิมาย ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1.ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว นำความรู้ประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้ประกอบกับข้อมูลการตัดสินใจ ได้อย่างมีคุณภาพ มีการวิเคราะห์และวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม 2.ทักษะด้านการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูให้สามารถทำผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยการวัดประเมินผล นิเทศ กำกับ ติดตาม การเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภารกิจ สังคมและชุมชน 3.ทักษะด้านเทคนิควิธี ผู้บริหารสถานศึกษามีการระดมความคิด นำวิธีการทำงานแบบร่วมมือมาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน มีเทคนิคในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติที่หลากหลาย สามารถจัดหาเครื่องมือและทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารได้อย่างเพียงพอกับความต้องการและสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของโมสตาฟา, ฮาบิบ, ฟาร์ซัดและนาฮิด (Mostafa, Habib, Farzad and Nahid) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการลำดับความสำคัญของทักษะการบริหารจากทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) ดังนี้ ทักษะด้านมนุษย์มีความสำคัญมากที่สุดและทักษะด้านมนุษยของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญ

1.3 ทักษะด้านมโนภาพ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีทักษะในการวิเคราะห์สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและกำหนดกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่ทันสมัย มีความสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหา อีกทั้งยังกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาควบคู่กันไปอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา แซ่เตียว ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ดังนี้ 1.ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการบุคลากร การกำหนดนโยบายและการปกครองผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน

1.4 ทักษะด้านการวินิจฉัย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กรเป็นอย่างดี รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์แยกแยะประเด็นหาสาเหตุที่สำคัญและลำดับสำคัญก่อนหลัง ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านและ 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน

1.5 ทักษะด้านการสื่อสาร มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของบุคลากรในทุกมิติด้วยความจริงใจ สื่อสารส่งผ่านความคิดที่ดี มีแนวทางชัดเจนทุกประเด็นที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงานให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ เนื่องภาและอุไร สุทธิแย้ม ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1. ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีการรับรู้ ต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ผู้ตอบแบบสอบถามตำแหน่งผู้บริหารมีการรับรู้มากกว่าตำแหน่งครูโดยภาพรวม ด้านทักษะความคิดรวบยอดและด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกัน

1.6 ทักษะด้านการตัดสินใจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความสามารถรับรู้ถึงความหนักเบาของปัญหาที่เกิดขึ้น รู้ขอบเขตของปัญหาเลือกวิธีแก้ไขอย่างตรงประเด็นและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ทั้งที่เกิดขึ้นกะทันหัน เกินขึ้นในระยะสั้นและระยะยาวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริภรณ์ สุวรรณโณและเตือนใจ ดลประสิทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ดังนี้ 1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้ง 3 ทักษะอยู่ในระดับมาก โดยทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นอันดับแรก ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านเทคนิคตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในภาพรวมพบว่าแตกต่างกัน

1.7 ทักษะด้านการบริหารเวลา ตัดสินใจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรเวลาการทำงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างเหมาะสม มอบหมายหน้าที่งานให้กับบุคลากรตามความเหมาะสมและศักยภาพของแต่ละบุคคลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกร วรณวัฒน์และภาวิ

ดา ธาราศรีสุทธิ ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1)ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2)ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีทั้งภาพรวม ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์และด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์

2. ผลการวิจัยพบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของ การวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ทั้งแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น พื้นบ้าน วัฒนธรรม โบราณสถานและอื่นๆ อีกมากและมีระบบบริหารจัดการที่ดีในแหล่งเรียนรู้นั้นๆ และมีความสอดคล้องกับระบบการบริหารจัดการกับสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาได้ใช้ประโยชน์กับแหล่ง เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธเนศ ปานอุทัย ได้ศึกษาเรื่อง การประเมิน โครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวง ดังนี้ 1.ด้านบริบท ของโครงการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การ ประเมิน 3. ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่ สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 4. ด้านผลผลิตของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่ สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 5. ด้านผลกระทบของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ใน ระดับที่สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 6.ด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์และ สอดคล้องกับงานวิจัยของวินนารักษ์ ชัยวิทย์นันต์ ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 ดังนี้ 1)การพัฒนาบุคลากร โดยใช้การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2)การประชุมเชิงปฏิบัติการ การ พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3)การติดตามผลการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการนิเทศภายในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และทำการพัฒนาโดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนควบคู่กับการนิเทศภายใน

หลังการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่าแหล่งเรียนรู้ทุกแหล่งเรียนรู้มีการพัฒนาขึ้น ซึ่งได้เปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ดังกล่าวระหว่างวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมาพร เขาวนไว ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ดังนี้ 1.บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 สสำรวจความต้องการ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีระบบการจัดเก็บคลังข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารจัดการให้เกิดความเหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่นและผสมผสานความร่วมมือจัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องซึ่งกันและกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริญาญ์ เลียบคง ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ดังนี้ 1) การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มี ขนาดสถานศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ดังนี้ผู้บริหารร่วมกันวิเคราะห์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เปิดโอกาสให้คณะผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ได้จัดการอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน อีกทั้งมีการตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตามประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.2 จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการข้ามรายวิชาให้เหมาะสมกับการจัดตารางเรียนปกติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร บุญใช้และภูมิ พงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์ ได้ศึกษาเรื่องการวิจัยและพัฒนาการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาในชุมชน รอบหนองหาร จังหวัดสกลนคร พบว่า

สามารถสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานมีคุณภาพระดับดี มาก ดังนี้ 1.รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน 1) ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร 2) วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 3) กำหนดรูปแบบวิธีการบูรณาการ 4) ออกแบบหน่วย การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน 5) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ 6) ดำเนินการจัดการเรียนรู้และ 7) ประเมินผลการเรียนรู้

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมากทั้งนี้อาจเป็น เพราะโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งกระบวนการและบูรณาการการสืบค้น ความรู้แบบสากล โดยจัดทำใบความรู้ประกอบการจัดการบวนการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของบุญเพลิน ยาวิชัย ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้และการจัดการแหล่งโบราณคดีหรือภู ชัยจังหวัดลำพูน ดังนี้ 1) มีการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาชุมชนดำเนินการให้ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ยอมรับความแตกต่าง หลากหลายทางวัฒนธรรม เทคนิควิธีในการจัดการจะต้องปรับปรุงและ ประยุกต์ ให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น ทำงานให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน วิถีชีวิตของ คนในชุมชน การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบเปิดทำงานร่วมกันในลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน 2) การ สร้างได้เรียนรู้การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน โบราณคดีโบราณวัตถุและการขับเคลื่อนของชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง 3) การจัดการแหล่งเรียนรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ การปลูกจิตสำนึกด้วยประเพณีที่แสดงถึงวิถีชีวิตในการประกอบพิธีกรรมด้วย ความเชื่อและแรงศรัทธา ในการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามนี้ไว้ โดยการสร้างสรรค์และ ประดิษฐ์นวัตกรรมในการจัดการและสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของจอร์นและโบดูอิน,(Jorn and Baudouin) ได้ศึกษาเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบการณ์ประเทศพม่า Community Learning Center (CLC) เป็นการศึกษาในท้องถิ่นนอกระบบการศึกษาที่เป็นทางการสำหรับหมู่บ้าน หรือพื้นที่เขตเมือง จัดตั้งและจัดการโดยคนในท้องถิ่นเพื่อให้โอกาสการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อการ พัฒนาชุมชนและการพัฒนาคน คุณภาพชีวิต เป้าหมายสูงสุดของ คือการเสริมสร้างศักยภาพของ บุคคล ชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านการศึกษา การพัฒนาชุมชนผ่านกิจกรรม การเลือกชุมชนที่ สำรวจและการประเมินความต้องการของชุมชนเป็นปัจจัยที่สำคัญ เช่น การฝึก ทักษะการพูดคุยเกี่ยวกับสุขภาพ เกษตรกรรม ดนตรี กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ประชากรชื่นชม นอกจากนี้ยังที่ระบบการจัดการห้องสมุดหมู่บ้านสร้างกลุ่มรอบแกนกลาง เพื่อให้ชาวบ้านในหมู่บ้าน เข้าถึงข้อมูลที่เป็นสายลักษณะอักษรและสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุพันธ์ พรหมสวัสดิ์,ชุตินา พรหม ผุยและ ภควรรณ ลุนสำโรง ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้ 1.สภาพการบริหารแหล่ง เรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ตามความคิดเห็น

ของครูและผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 31 ที่มีค่าความถี่มากที่สุดอยู่ในขั้นวางแผน (Plan) ควบคุมการจัดสรรงบประมาณสำหรับบริหาร และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ รองลงมาคือขั้นดำเนินการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Do) ควบคุมการนิเทศการใช้ แหล่งเรียนรู้ของครู และนักเรียนอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ และขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) ควบคุมการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ขั้นตอนการบริหารที่มีค่าความถี่น้อย สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมาที่สุดคือขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Action) ควบคุมการนำเสนอ หรือรายงานความคืบหน้าของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมาพร เซวานีไว ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ดังนี้ 1. บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการกำหนดนโยบาย และวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้

2.4 จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ มีค่ามัธยฐานคะแนนระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจแหล่งเรียนรู้พร้อมทั้งสอดแทรกชุดความรู้การสืบค้นที่เป็นแบบสากล มีนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ทำทนายและดึงดูดความสนใจของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมีศักดิ์ แสงศิลาและเอี่ยมพรพิชญ์ จันทร์แดง ได้ศึกษาเรื่อง รายงานโครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน กลุ่มโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1. สภาพของแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน ก่อนการพัฒนาพบว่า สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลายแก่นักเรียน การพัฒนาห้องปฏิบัติการต่างๆ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ครูมีความต้องการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลายแก่นักเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 2. ผลการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียน มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียนใน 3 ด้านคือ 1) ด้านส่งเสริมกระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้ 2) ด้านทักษะการปฏิบัติและนำไปใช้ประโยชน์ได้ และ 3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2.5 วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดทำเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุมทุกด้านและสอดคล้องกิจกรรมการเรียนรู้ แพลตฟอร์มกิจกรรมการแสดงผลและคุณลักษณะอื่นๆ เป็นคะแนน อีกทั้งยังมีการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร มหาหิงค์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 ดังนี้ 1) ต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบ 2) ต้องบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 3) ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) ต้องนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.6 พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้มีการจัดรายวิชาที่ส่งเสริมวิชาชีพ การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งเรียนรู้มาฝึกถอดประสบการณ์วิชาชีพให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของตังกา (Tanka) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อการปฏิรูปชุมชน: บทบาทของแหล่งการเรียนรู้ชุมชนในประเทศเนปาล ดังนี้โครงสร้างที่เป็นทางการสามารถสร้างทางเลือกและโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของชุมชนในชุมชน ได้สนับสนุนให้ CLCs สามารถใช้เครื่องมือในการเปลี่ยนแปลง โดยนำเสนอโปรแกรมที่หลากหลายในการศึกษาและบริการชุมชน เช่น การดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ดี ประถมศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็กทุกคน การศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชน ความรู้และโปรแกรมหลังปิดภาคเรียน โปรแกรมการศึกษาทักษะวิชาชีพ การพัฒนาโปรแกรมสร้างรายได้และบริการพัฒนาชุมชน สำหรับการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนรายงานได้แนะนำเพิ่มเติมว่า CLCs มีศักยภาพที่จะให้ความช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในท้องถิ่นในการปรับปรุง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของพวกเขาและเพื่อทำหน้าที่เป็นฐานเสนอสถาบันในท้องถิ่น เทคโนโลยีการเรียนรู้แบบเปิดและทางไกลเปิดโอกาสให้ผู้คนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาต่อเนื่อง

2.7 ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการปลูกฝังการใช้เทคโนโลยีและนำมาใช้ในการจัดโปรแกรมการเรียนแบบบูรณาการ พร้อมทั้งยังนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการโปรแกรมการเรียนและแหล่งเรียนรู้ จัดชุดความรู้ การสืบค้นข้อมูลความรู้ทั้งแบบ offline และ online ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประกายดาว แก้วชัยเถร ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก โดยมีแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ เนื้อหา กิจกรรม ทรัพยากรการเรียนรู้อาณาที่และการบริหารจัดการ ในส่วนของแผนการเรียนรู้อุทิศชีวิตเป็น

เว็บไซต์แนะนำแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เยาวชนนิยมเลือกใช้ จำนวน 20 แหล่งเรียนรู้ซึ่งในเว็บไซต์บอกข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งเรียนรู้ที่เยาวชนต้องการทราบ ได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้วันเวลาที่เปิดให้บริการ ค่าบริการ สถานีรถไฟ รูปภาพแหล่งเรียนรู้การเดินทางทั้งนี้ได้เชื่อมโยงกับ google map

3. ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (สพม.9) สัมพันธ์กันทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2559 – 2579 ได้กำหนด กรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาที่เป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ได้มีการจัดอบรมพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร เพื่อเพิ่มเติมความรู้ ที่เข้ากับยุคสมัย ทันทต่อเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการการศึกษา อีกทั้งมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภาต้องพัฒนาทักษะวิชาชีพตามมาตรฐานการบริหารการศึกษาทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงานที่สอดคล้องกับแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องสาระวิชาทักษะทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) ที่ว่าด้วยหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดทักษะการเรียนรู้มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ จากความรู้ที่ได้จากหลายสาขาวิชาประกอบกันของวิชาแกนหลัก ประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาและสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐานเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน โดยการเรียนรู้แบบสืบค้นและวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้การบูรณาการแหล่งเรียนรู้ จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียนตามกระบวนการเรียนรู้แบบ (Project-Based Learning : PBL) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของพจนาน พทรัพย์สมาน ที่กล่าวว่าผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน ยึดหลักการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ตามทฤษฎีพหุปัญญา กำหนดแนวทางการทำแผนการจัดการและจัดสภาพบรรยากาศที่เอื้อให้การเรียนรู้ มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ให้รอบด้านทั้งด้านความรู้ความคิดเจตคติ ทักษะและกระบวนการจัดการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริญาญ์ เถียรคง ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ที่กล่าวว่าผู้บริหารร่วมกันวิเคราะห์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เปิดโอกาสให้คณะ

ผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ได้จัดการอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน อีกทั้งมีการตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตามประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะผู้บริหารมีหน้าที่ โดยตรงในการบริหารสถานศึกษาให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายโครงสร้างและ ระบบการบริหารงาน แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีการจัดหาและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์โดยยึดบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าเพื่อใช้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้เป็นเรื่องที่ต้องวางแผนดำเนินการอย่างเป็นระบบ ประกอบกับนโยบายของภาครัฐที่มุ่งเน้นการ กระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้ส่วนท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ หลากหลายและยืดหยุ่นตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ก่อเกิดการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างกว้างขวางมาก ยิ่งขึ้นและยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีความยั่งยืน

เมื่อพิจารณาคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือตัวแปรทักษะด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับ วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะการบริหารมีความสัมพันธ์กันทั้งนี้อาจเป็น เพราะกระทรวงศึกษาธิการนั้นมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีด ความสามารถและศักยภาพในการแข่งขัน แผนการปฏิรูปการศึกษาจึงมีการจัดทำแผนการผลิต การพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันที่สอดคล้องกับนโยบายชาติ ที่ให้ความสำคัญกับการ พัฒนาคอนอย่างยั่งยืน ในการปฏิรูปการศึกษาไทยจึงได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับคำว่า ทักษะ หรือความชำนาญในการปฏิบัติงานที่ถือเป็นทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพและเกี่ยวข้องกับ ทุกแขนงวิชา จากกรอบแนวคิดทักษะที่จำเป็นของศตวรรษที่ 21 คือ การวัดผลประเมินผลตามสภาพ จริง เป็นวิธีการเครื่องมือประเมินผลที่มีคุณภาพ ที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานที่อยู่บน พื้นฐานของข้อมูลจริง การย้อนกลับของข้อมูลของกระบวนการ(Process)และผลผลิต(Outputs) ใน การปฏิบัติงานจะสะท้อนความรู้ ทักษะความสามารถ คุณลักษณะและพฤติกรรม ที่เป็นจุดบกพร่อง ผลของงานที่เกิดขึ้นของทักษะการสื่อสารในการจัดการแหล่งเรียนรู้ ในขณะที่ปฏิบัติงานได้ตามสภาพ จริง เป็นผลทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องสิ่งต่างๆ ได้ออกมาอย่างชัดเจนจากข้อมูลย้อนกลับทำให้ ผู้บริหารทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็ง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับใช้ไปให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเมื่อพิจารณาคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือตัวแปรทักษะด้านมโนภาพมี ความสัมพันธ์กับสำรวจความต้องการทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะด้านมโนภาพ เป็นทักษะที่ใช้ภาพรวม ความสัมพันธ์ ผลกระทบส่วนต่างๆ ขององค์กรแนวนโยบายการจัดการศึกษาปัจจัยต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและสถานการณ์ รวมทั้งการโครงสร้างหน้าที่ ภารกิจได้อย่าง เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน อาจมองได้ว่าเป็นทักษะการบริหารในการมองภาพโดยรวม ซึ่งตัวแปรสำรวจความต้องการนั้น เป็นส่วนประกอบย่อยเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างการปฏิบัติงาน ซึ่ง

สถานศึกษาสามารถออกแบบการสำรวจข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ โดยจัดเก็บตามความเหมาะสมหรือตามสถานการณ์ในท้องถิ่นได้ตามที่ต้องการ ซึ่งบางสถานศึกษาอาจมีการเตรียมความพร้อมจัดเก็บชุดข้อมูลแหล่งเรียนรู้และปฏิบัติงานนอกแผนงานไว้ล่วงหน้าและจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งการเรียนรู้ไว้เป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อความสะดวก จากผลการศึกษาผู้บริหารต้องมีการนำตัวแปรที่เป็นทักษะด้านมโนภาพและสำรวจความต้องการมาปรับใช้ให้อยู่ในแผนงานควบคู่กันทุกครั้ง เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง “ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษางานวิจัยในครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทักษะด้านการวินิจฉัย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนตรงประเด็นและสามารถนำการวิเคราะห์ปัญหา มาจัดทำกำหนดกลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติให้ ออกมาอย่างเป็นรูปธรรม

2. จากการวิจัยพบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ด้านสำรวจความต้องการ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นโรงเรียนควรมีแนวทางระบบการจัดเก็บรวบรวมแหล่งฐานข้อมูลกลาง ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ที่สามารถบูรณาการการสืบค้นได้จากถึงทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะนำมาใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลาและมีการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน

3. ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงที่สุด ดังนั้นควรส่งเสริมทักษะด้านการสื่อสารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงออก เพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจ รับทราบความคิด

ของบุคลากรภายในสถานศึกษาและควรจัดกิจกรรมเน้นให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีอคติ ถ่ายทอดความรู้ ทักษะการสื่อสารให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและควรส่งเสริมการจัดทำเครื่องมือวัด ประเมินผลที่เป็นมาตรฐานให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในทุกกิจกรรมและจัดทำรายวิชาให้ สอดคล้องกับการส่งเสริมอาชีพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาและค้นคว้าและเรียบเรียงงานวิจัยข้างต้น เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าของผู้ที่ สนใจ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยทักษะการบริหารที่ส่งผลกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษาเพิ่มเติม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารที่ส่งผลกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
4. ควรมีการศึกษาวิจัยทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาอื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม. กระทรวงวัฒนธรรม, 2560.

กรมการพัฒนาชุมชน. คู่มือศูนย์เรียนรู้ชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สุภัชณีญ์ พรินต์ติ้ง กรุ๊ป, 2556.

กฤษณะ สุวรรณภูมิและสุจิตรา จรจิตร. แหล่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในแพทยศาสตร์ศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2562.

จิระพล ภูกัน. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.

ชุตีมาพร เซาว์ไว. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี, 2562.

เชาว์นิติศ อัครกุล, อเนกพล เกื้อมา, สมโภชน์ รอดวงษ์ และคณะ. ริเริ่ม ปฏิบัติ ต่อยอดการจัดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนโดยชุมชนถอดบทเรียนจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับ กทช. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2015.

ณัฐกร วรรณวัฒน์และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร.” วารสารมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2, 6 (กุมภาพันธ์ 2564): 127.

ธนศ ปานอุทัย. “รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนวัดบางหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2556.

ธนพล ด้านวิวัฒน์วงศ์, วิหิต ศาสนทรและชาลี ภัคดี. “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนบ้านริมใต้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2561.

นงเยาว์ อุทุมพร. “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้

- บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2561.
- เนาวรัตน์ น้าอบเชย. **คู่มือการปฏิบัติงาน**. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2560.
- บุญเพ็ญ ยาวิชัย. “การเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้และการจัดการแหล่งโบราณคดีหริภุชชัย จังหวัดลำพูน.” วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัทยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์ จังหวัดลำพูน, ทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัทยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561.
- บุญส่ง กรุงชาติ. “ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2561.
- ประกายดาว แก้วชัยเถร. “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.
- ประยูร บุญใช้และภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์. “การวิจัยและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาในชุมชน รอบหนองหาร จังหวัด สกลนคร.” **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 58, 12 (กรกฎาคม - กันยายน 2558): 185-186.
- _____ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก. <https://www.im2market.com/2017/11/28/4668>.
- พจนนา ทรัพย์สมาน. **การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- พิชชาภา ผกาผลและเตือนใจ ดลประสิทธิ์. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตตลิ่งชัน.” **วารสารวิชาการบัณฑิต วิทยาลัยสวนดุสิต** 3, 13 (กันยายน - ธันวาคม 2560): 225.
- เพ็ญทิพย์ สมสกุล. “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทพิพิธภัณฑ์และวัด : กรณีศึกษา อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี.” วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก, 2559.
- เพ็ญศิริ ฤทธิภรณ์. “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.

ภาณุพันธ์ พรหมสวัสดิ์, ชุตินา พรหมผุยและ ภควรรณ ลุนสำโรง. “สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ
โรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา.”

วารสารNMCCON 8, 3 (มีนาคม 2546): 2.

มณฑาทิพย์ นามนุ. “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี, 2561.

มีศักดิ์ แสงศิลาและเอื้อมพรพิชญ์ จันทร์แดง. “รายงานโครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่ม
ศักยภาพผู้เรียนกลุ่มโรงเรียนประจำศิลป์ปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 1.” เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2560.

วรารณณ์ พนมศิริ , กิตติยา สุทธิประภาและคณะ. “การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน: ห้องสมุดชุมชน
วัดสุคนธาราม ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย.” **วารสารอินฟอร์เมชัน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 1, 23 (มกราคม-มิถุนายน 2559): 49-50.**

วินนารัชนี ชัยวิทย์นันต์. “การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2560.

ศรัญญา น้อยพิมาย. “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
2562.

ศิริญาญ์ เลียบคง. “การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2560.

สาคร มหาหิงค์. “การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4.” **วารสารวิชาการแพรววาทศิลป์ 3, 4 (กันยายน-
ธันวาคม 2560): 574.**

สิริภรณ์ สุวรรณโณและเตือนใจ ดลประสิทธิ์. “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม.” **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต
3, 13 (กันยายน - ธันวาคม 2560): 237.**

สุณิสสา แพทย์พิพัฒน์และธีรังกูร วรบำรุงกุล. “ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4, 39 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2563): 119.

สุพัตรา เพชรล้ำ. “รู้เรื่องเขต.” วารสารก้าวกับแก้ว 2, 2 (มีนาคม 2561): 11.

สุรียา ทองยัง. “ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วารสารบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร 2, 7 (มกราคม – มิถุนายน 2560): 1.

สุรศักดิ์ เนื่องภาและอุไร สุทธิแย้ม. “ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ภาควิชา บริหารการศึกษา และอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2562.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564.**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **“แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574.”**

กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. **“แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ.”** สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563.**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพฐ.). **ข้อมูลการไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนของผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ไตรมาสที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9.**

กระทรวงศึกษาธิการ, 2561.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.). **แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556.** กรุงเทพฯ: โรง พิมพ์คุรุสภา, 2556.

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. **คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.** ปทุมธานี: ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล, 2557.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561-2563.**

อุษา แซ่เตียว. “ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.

ภาษาต่างประเทศ

- Aylin, Can A. **Local administrations in life long learning and music education in the context of art education, Marmara University.** Istanbul, 2011.
- Best, John W. **Research in Education.** 3rd ed. New Jersey: Prentice – Hall Press, 1981.
- Burress, Theresa. Mann, Emily. and Neville, Tina. **“Exploring data literacy via a librarian-faculty learning community: A case study.”** United States of America, Nelson Poynter Memorial Library 2019.
- Carpenter, Mason. Bauer, Talya. and Erdogan, Berrin. **Management Principles.** 11th ed. California: Unnamed Press, 2014.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing.** 3rd ed. New York: Harper & Row press, 1974.
- Department of Education Canada. **Evaluation and Selection of Learning Resources: A Guide, Charlottetown.** Canada: Prince Edward Island Press, 2014.
- Andrew, Dubrin J. **Essentials of Management.** 9th ed. Mason: Cengage Learning Press, 2012.
- Ellis, Carol W. **Management Skills for New Managers.** 5th ed. New York: Library of Congress Cataloging-in-Publication Data Press, 2015.
- Ester van Laar et al., "Determinants of 21st-Century Digital Skills: A Large-Scale Survey among Working Professionals," (Computers in human behavior 100, 2019)
- Ghadge, Rachana. **Managerial Skills.** 1st ed. India: Renaissance College institute, 2019.
- Hambleton, R.K. **A guide to criterion-referenced test construction.** Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1984.
- Hayton, James. **Department for Business Innovation and Skills.** 1st ed. London: Warwick Business Press, 2015.
- Hissom, Amy. **MANAGEMENT.** Kent State: Kent State University Press, 2016.
- Kathryn, Bartol, M. and Martin, David C. **Management.** 2nd ed. New York: Mcgraw-Hill Press, 1994.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. “Determining Sample Size for Research

- Activities.” **Journal for Educational and Psychological Measurement**. 3, (November 1970): 607.
- Kellerman, Anso. **Module 7: Management Skills**. 1st ed. Commonwealth Marlborough House: London Press, 2016.
- Kim, Gwang-Jo **Community-Based Lifelong Learning and Adult Education: Role of Community Learning Centres as Facilitators of Lifelong Learning**. Place de Fontenoy Paris: Scientific and Cultural Organization, 2016.
- Likert, Rensis. **New pattern of Management**. New York: McGraw-Hill Book Press, 1961.
- Lussier, Robert N. and Kimball, David C. **Applied sport management skills**. 2nd ed. Washington D.C.: Printer Sheridan Books Press, 2014.
- Lunenburg, Fred C. and Ornstein, Allan C. **Education Administration: Concepts and practices**. 6th ed. Belmont, CA: Wadsworth, 2012.
- Lund, Adam. and Lund, Mark. **Pearson Product-Moment Correlation**, accessed December 5, 2020, available from <https://statistics.laerd.com/statistical-guides/pearson-correlation-coefficient-statistical-guide.php/>
- Maier, Anna. Daniel, Julia. Oakes, Jeannie. and Lam, Livia. **Community Schools as an Effective School Improvement Strategy A Review of the Evidence**. Washington, DC.: Learning Policy Institute Press, 2017.
- McClell and, David C. **Testing for Competence rather than Intelligence**. accessed December 11, 2019. available from www.ei.haygroup.com/
- Middelborg, Jorn. and Duvieusart, Baudouin. “MYANMAR The Community Learning Centre Experience.” UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education, 2019.
- Mostafa, Afshari. Habib. Honari, Farzad. Qafouri Farzad, and Nahid. Jabari, “Prioritizing Managerial Skills Based on Katz’s Theory in Physical Education Offices of Universities in Iran.” **World Applied Sciences Journal** 20, 3 (January 2018): 388-394.
- Okworo, Gibson Samuel. and Adie, Paul Ingiona. “Educational Resource Centre: A Veritable Delivery System for Effective Implementation of Distance Learning Education in a Cloud Computing Environment in Nigeria, Department of Educational Technology and Library Science University of Uyo, Akwa Ibom State Nigeria.” **International Journal of Education and Evaluation** 6, 3 (October

2019): 13.

Ramasamy, T. **PRINCIPLES OF MANAGEMENT**. Mumbai: Himalaya Publishing House Press, 2015.

Robert, Katz L. "Skills of an Effective Administrator." **Harvard Business Review**, (January-February, 1974): 33-42.

Richman, Larry. **Improving Your Project Management Skills**. 2nd ed. New York: AMACOM Press, 2015.

Riley, Liz. Plummer, Janelle. Tayler, Kevin. and Wakely, Patrick. **Community Learning and Information Centres: A Tool for Sustainable Development**. London: GHK essearch and Training Press, 1999.

Seoa, JiYoung. and Qi, Jie. A multi-factor paradigm for multicultural education in Japan: An investigation of living, learning, school activities and community \ life, Utsunomiya University, Utsunomiya, Japan. the Annual Meeting of the American Educational Research Association, 2019.

Sharma, Tanka Nath. "Education for Rural Transformation: The Role of Community Learning Centers in Nepal." **Journal of Education and Research** 2, 4, (September 2019): 87- 88.

Skripak, Stephen J. **Fundamentals of Business** 2nd ed. Blacksburg, Virginia: VT Press, 2018.

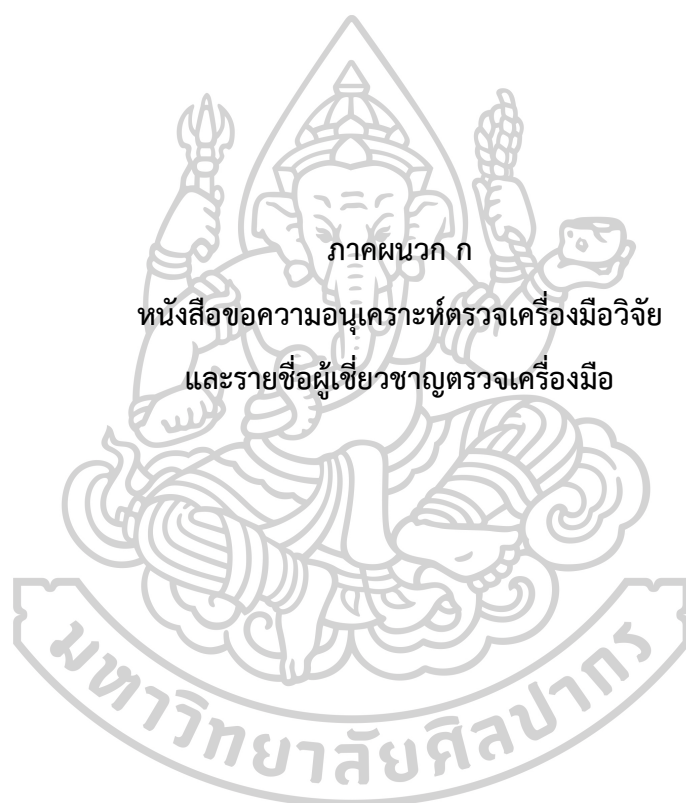
Smutny, Peter. Prochazka, Jakub. and Vaculik, Martin. **The Relationship between Managerial Skills and Managerial Effectiveness in a Managerial Simulation Game**. 1st ed. Colombia: Czech Science Foundation Press, 2016.

UNESCO. **Community Learning Centres Country Report from Asia**. 1st ed. UNESCO Office Bangkok: UNESCO Press, 2008.

Whetten, David A. Whetten and Cameron, Kim S. **Developing management skills**. 9th ed. Washington D.C.: Pearson Education Press, 2016.

Williams, Dorothy. and Wavell, Caroline. "Of Special Interest Evaluating the Impact of the School Library Resource Center on Learning." **School Libraries Worldwide** 7, 2 (Number 2018): 58-71

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย
และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่ อว 8612.2/๑๖

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

22 มกราคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปภาดา เสนาะพิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวณัฐนิช นัตถกลิ่น รหัสนักศึกษา 61252313 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9" ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติกรแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

เรื่อง “ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9”

1. ดร.ปภาดา เสนาะพิน

วุฒิทางการศึกษา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) บริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย

2. ดร.รุ่งชีวา สุขศรี

วุฒิทางการศึกษา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สหวิทยาการ เพื่อการพัฒนา

(บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

3. ดร.จิตติพร หงษ์โต

วุฒิทางการศึกษา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สาขาบริหารเพื่อการพัฒนา

การศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3

4. ดร.ศศิธร ศรีพรหม

วุฒิทางการศึกษา : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) เอกวัดผล วิจัยและสถิติการศึกษา

ตำแหน่ง : ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

5. ครูสตรีรัตน์ พิริยะเกียรติไพศาล

วุฒิทางการศึกษา : ครูชำนาญการพิเศษ สาขาการสอนภาษาไทย คณะ

ศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ตำแหน่ง : ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3) โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

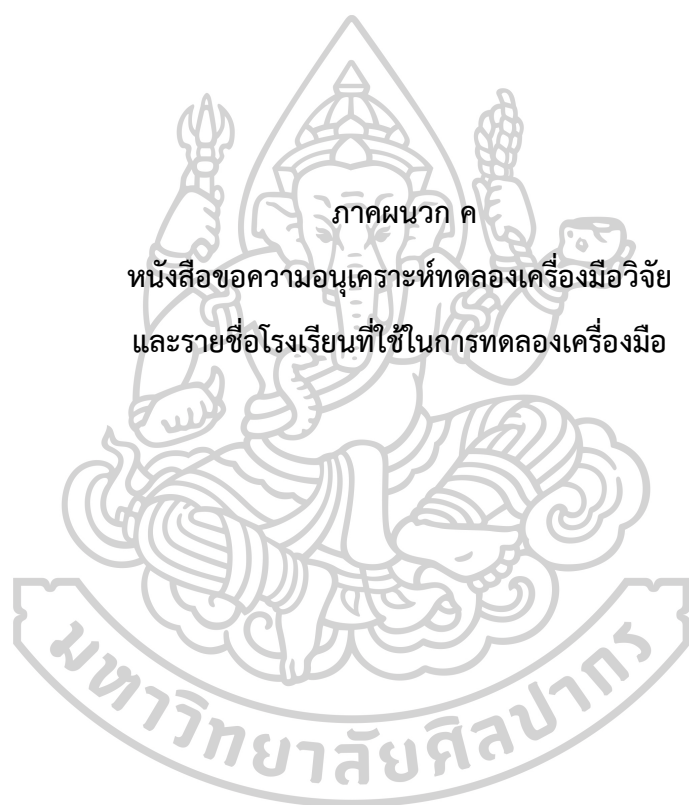
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

ข้อคำถาม งานวิจัย	ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ					ค่า IOC	ผล ตรวจ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ทักษะการบริหาร							
ทักษะด้านเทคนิค (X₁)							
1	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X₂)							
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
ทักษะด้านมโนภาพ (X₃)							
12	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการวินิจฉัย (X₄)							
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม งานวิจัย	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ					ค่า IOC	ผล ตรวจ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ทักษะการบริหาร							
ทักษะด้านการสื่อสาร (X₅)							
21	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการตัดสินใจ (X₆)							
26	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการบริหารเวลา (X₇)							
32	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม งานวิจัย	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ					ค่า IOC	ผล ตรวจ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การจัดการแหล่งเรียนรู้							
สำรวจความต้องการ(Y₁)							
36	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
38	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น (Y₂)							
40	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
42	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ (Y₃)							
44	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ (Y₄)							
48	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
51	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม งานวิจัย	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ					ค่า IOC	ผล ตรวจ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การจัดการแหล่งเรียนรู้							
วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง (Y ₅)							
52	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
53	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
54	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
55	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ (Y ₆)							
56	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
57	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
59	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y ₇)							
60	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
61	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
62	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
63	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
64	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ที่ อว 8612.2/ 359

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 เมษายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี 1 (บ้านเก่าวิทยา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นางสาวณัฐนิช นัคกลิ่น รหัสนักศึกษา 61252313 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9" ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อสถานศึกษาขอทดลองเครื่องมือวิจัย

จำนวน 15 โรงเรียน

1.โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์	อำเภอเมือง	จังหวัดกาญจนบุรี
2.โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้ากาญจนบุรี	อำเภอเมือง	จังหวัดกาญจนบุรี
3.โรงเรียนบ่อพลอยรัชดาภิเษก	อำเภอบ่อพลอย	จังหวัดกาญจนบุรี
4.โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง	อำเภอท่าม่วง	จังหวัดกาญจนบุรี
5.โรงเรียนบางแพปฐมวิทยา	อำเภอบางแพ	จังหวัดราชบุรี
6.โรงเรียนเนกขัมภ์วิทยา	อำเภอดำเนินสะดวก	จังหวัดราชบุรี
7.โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนการราชบุรี	อำเภอดำเนินสะดวก	จังหวัดราชบุรี
8.โรงเรียนสายธรรมจันทร์	อำเภอดำเนินสะดวก	จังหวัดราชบุรี
9.โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง	อำเภอบ้านโป่ง	จังหวัดราชบุรี
10.โรงเรียนช่องพรานวิทยา	อำเภอโพธาราม	จังหวัดราชบุรี
11.โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย	อำเภอเมือง	จังหวัดนครปฐม
12.โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย	อำเภอพุทธมณฑล	จังหวัดนครปฐม
13.โรงเรียนศาลาติ๊กวิทยา	อำเภอกำแพงแสน	จังหวัดนครปฐม
14.โรงเรียนภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย	อำเภอสสามพราน	จังหวัดนครปฐม
15.โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย	อำเภอเมือง	จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย
ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1	276.27	1004.495	.758	.986
x2	276.60	1008.686	.696	.986
x3	276.47	1013.552	.529	.986
x4	276.40	1004.257	.754	.986
x5	276.47	1006.981	.695	.986
x6	276.40	1019.829	.460	.987
x7	276.53	1013.410	.547	.986
x8	276.40	995.543	.835	.986
x9	276.47	995.267	.849	.986
x10	276.33	1001.810	.816	.986
x11	276.40	995.257	.841	.986
x12	276.27	998.352	.914	.986
x13	276.33	999.381	.877	.986
x14	276.33	1001.238	.830	.986
x15	276.60	999.257	.700	.986
x16	276.47	994.981	.855	.986
x17	276.47	999.267	.761	.986
x18	276.53	982.838	.915	.986
x19	276.40	992.257	.907	.986
x20	276.33	994.095	.867	.986
x21	276.40	1001.257	.711	.986
x22	276.27	1013.495	.531	.986
x23	276.67	1006.667	.656	.986
x24	276.53	999.552	.769	.986
x25	276.47	997.695	.796	.986
x26	276.47	997.410	.802	.986
x27	276.53	1009.981	.538	.986
x28	276.67	1007.810	.629	.986
x29	276.40	996.114	.823	.986
x30	276.60	1005.114	.665	.986
x31	276.53	1001.695	.721	.986
x32	276.67	1005.095	.693	.986

x33	276.67	1001.238	.785	.986
x34	276.60	1010.400	.650	.986
x35	276.40	1002.543	.797	.986
y1	276.80	1001.600	.653	.986
y2	276.67	1020.524	.403	.987
y3	276.60	998.114	.824	.986
y4	276.67	997.667	.756	.986
y5	276.33	1004.952	.737	.986
y6	276.60	1003.971	.691	.986
y7	276.27	1005.495	.732	.986
y8	276.47	1000.267	.739	.986
y9	276.53	1002.695	.699	.986
y10	276.53	1017.267	.448	.987
y11	276.67	998.381	.664	.986
y12	276.40	1000.686	.844	.986
y13	276.60	1005.400	.658	.986
y14	276.53	1017.695	.437	.987
y15	276.40	1006.686	.694	.986
y16	276.40	1010.114	.608	.986
y17	276.47	997.838	.792	.986
y18	276.40	998.257	.905	.986
y19	276.53	1002.410	.831	.986
y20	276.53	1003.838	.794	.986
y21	276.40	999.829	.866	.986
y22	276.47	1005.124	.634	.986
y23	276.47	1002.267	.696	.986
y24	276.27	1004.495	.758	.986
y25	276.53	1007.124	.709	.986
y26	276.47	1006.124	.716	.986
y27	276.47	1001.552	.832	.986
y28	276.53	1001.124	.734	.986
y29	276.27	1018.210	.519	.986

Reliability Statistics

N of Case = 30 N of Items = 64

Cronbach's Alpha = .986

ที่ อว 8606 (วศ) / พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

27 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ด้วย นางสาวณัฐนิช นัคกลิ่น รหัสประจำตัว 61252313 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " ทักษะการบริหาร
กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 " มีความประสงค์จะ
ขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากซู้)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

รายชื่อกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 โรงเรียน

ที่	ชื่อโรงเรียน	ขนาด โรงเรียน	จังหวัด
1	โรงเรียนสวนหลวง	ขนาดใหญ่พิเศษ	จังหวัดสุพรรณบุรี
2	โรงเรียนอู่ทอง	ขนาดใหญ่พิเศษ	จังหวัดสุพรรณบุรี
3	โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน	ขนาดใหญ่พิเศษ	จังหวัดนครปฐม
4	โรงเรียนราชินีบูรณะ	ขนาดใหญ่พิเศษ	จังหวัดนครปฐม
5	โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา	ขนาดใหญ่พิเศษ	จังหวัดนครปฐม
6	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	ขนาดใหญ่พิเศษ	จังหวัดนครปฐม
7	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	ขนาดใหญ่	จังหวัดสุพรรณบุรี
8	โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม	ขนาดใหญ่	จังหวัดสุพรรณบุรี
9	โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย	ขนาดใหญ่	จังหวัดสุพรรณบุรี
10	โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยสุพรรณบุรี	ขนาดใหญ่	จังหวัดสุพรรณบุรี
11	โรงเรียนบางปลาม้า “สูงสูमारผดุงวิทย์”	ขนาดใหญ่	จังหวัดสุพรรณบุรี
12	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3	ขนาดใหญ่	จังหวัดสุพรรณบุรี
13	โรงเรียนวัดห้วยจรเข้ม้าวิทยา	ขนาดใหญ่	จังหวัดนครปฐม
14	โรงเรียนคชทองวิทยา	ขนาดใหญ่	จังหวัดนครปฐม
15	โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา	ขนาดใหญ่	จังหวัดนครปฐม
16	โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา	ขนาดใหญ่	จังหวัดนครปฐม
17	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์	ขนาดใหญ่	จังหวัดนครปฐม
18	โรงเรียนสระกระโจมโสภณพิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
19	โรงเรียนดอนคาวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
20	โรงเรียนด่านช้างวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
21	โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
22	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
23	โรงเรียนศรีประจันต์ “เมธีประมุข”	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
24	โรงเรียนตลิ่งชันวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
25	โรงเรียนสระยาไสยวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
26	โรงเรียนอู่ทองศึกษาลัย	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
27	โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
28	โรงเรียนสวนแตงวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
29	โรงเรียนบางลี่วิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดสุพรรณบุรี
30	โรงเรียนภัทรญาณวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดนครปฐม

ที่	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จังหวัด
31	โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม	ขนาดกลาง	จังหวัดนครปฐม
32	โรงเรียนบางเลนวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดนครปฐม
33	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงิน อนุสรณ์	ขนาดกลาง	จังหวัดนครปฐม
34	โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม	ขนาดกลาง	จังหวัดนครปฐม
35	โรงเรียนสามพรานวิทยา	ขนาดกลาง	จังหวัดนครปฐม
36	โรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
37	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
38	โรงเรียนพระราชจัตติวิทยา 2	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
39	โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
40	โรงเรียนบางแม่หม้ายรัฐราษฎร์รังสฤษดิ์	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
41	โรงเรียนบ่อกรูวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
42	โรงเรียนวังหารราษฎร์สามัคคี	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
43	โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
44	โรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
45	โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
46	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6	ขนาดเล็ก	จังหวัดสุพรรณบุรี
47	โรงเรียนพลอยจาดูจินดา	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
48	โรงเรียนแหลมบัววิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
49	โรงเรียนปรีดาราวิทยาคม	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
50	โรงเรียนสถาพรวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
51	โรงเรียนเพิ่มวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
52	โรงเรียนบัวปากท่าวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
53	โรงเรียนบางหลวงวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
54	โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
55	โรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษดิ์	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม
56	โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย นครปฐม	ขนาดเล็ก	จังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก ฉ
เครื่องมือของการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อทราบเรื่อง “ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9”
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
 - ตอนที่ 3 การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. ผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้อำนวยการโรงเรียนและครู
4. คำตอบของท่านนั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถามตามสภาพความเป็นจริง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวณัฐนิช นัดกลิน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

ข้อ	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	[] 1
2.	อายุ (เศษเดือนเกิน 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี) ☐ ไม่เกิน 25 ปี ☐ 26 – 34 ปี ☐ 35 – 44 ปี ☐ 45 ปี ขึ้นไป	[] 2
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	[] 3
4.	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ ครู	[] 4
5.	ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน (เศษเดือนเกิน 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี) ☐ ไม่เกิน 10 ปี ☐ 11 – 19 ปี ☐ 20 – 29 ปี ☐ 30 ปีขึ้นไป	[] 5

ตอนที่ 2 ทักษะการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

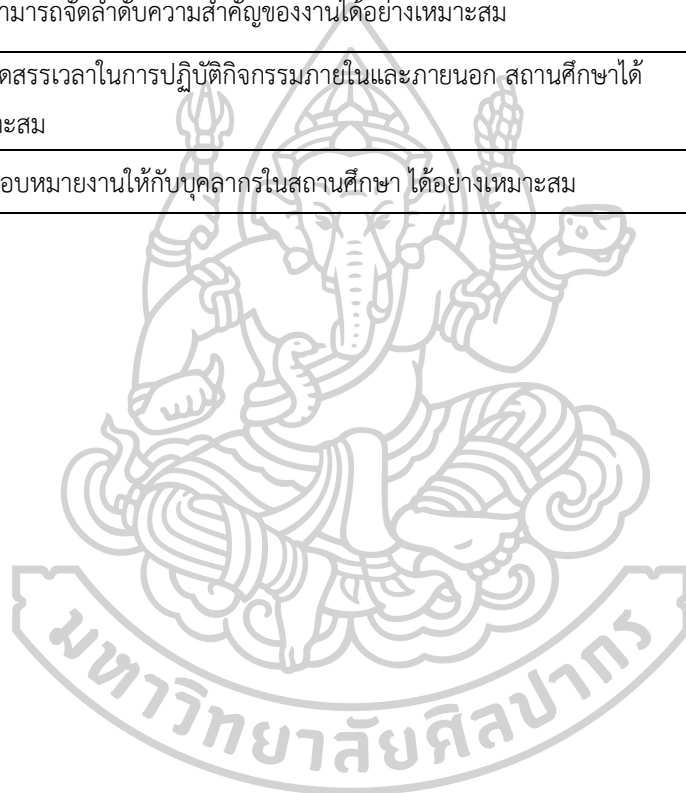
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับทักษะการบริหารในสถานศึกษาตามความจริงเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง ทักษะการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ทักษะการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง ทักษะการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ทักษะการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง ทักษะการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ทักษะด้านเทคนิค (X₁)							
1	ผู้บริหารทราบในลักษณะงาน แต่ละประเภทของสถานศึกษา						[] 6
2	ผู้บริหารทราบถึงเทคนิควิธีการต่างๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ						[] 7
3	ผู้บริหารสามารถเลือกเทคนิควิธีการในการบริหารมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม						[] 8
4	ผู้บริหารสามารถแนะนำและนิเทศการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้						[] 9
5	ผู้บริหารสามารถเป็นที่เล็งในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาได้						[] 10
ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X₂)							
6	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตรกับบุคลากรในสถานศึกษา						[] 11
7	ผู้บริหารมีทักษะในการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ						[] 12
8	ผู้บริหารใช้เวลาส่วนหนึ่งในแต่ละวันเพื่อการ ปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษา						[] 13
9	ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา						[] 14
10	ผู้บริหารมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของ บุคลากรในสถานศึกษา						[] 15
11	ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน						[] 16

ข้อ	ทักษะการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ทักษะด้านมโนภาพ (X₃)							
12	ผู้บริหารมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงานของสถานศึกษา						[] 17
13	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษา ภายในและภายนอก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างชัดเจน						[] 18
14	ผู้บริหารสามารถสังเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม						[] 19
15	ผู้บริหารมีแนวคิดและกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา						[] 20
16	ผู้บริหารมีวิธีตัดสินใจอย่างหลากหลาย เพื่อสนองความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา						[] 21
ทักษะด้านการวินิจฉัย (X₄)							
17	ผู้บริหารศึกษาสภาพแวดล้อม พันธกิจและวัฒนธรรมของสถานศึกษา						[] 22
18	ผู้บริหารวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้ อย่างมีเหตุมีผล						[] 23
19	ผู้บริหารสามารถคิดวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน						[] 24
20	ผู้บริหารสามารถใช้ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการค้นหาแนวทางสถานศึกษาให้ดีขึ้น						[] 25
ทักษะด้านการสื่อสาร (X₅)							
21	ผู้บริหารสามารถสื่อสารความคิดและข้อมูลของตน ให้บุคลากรในสถานศึกษารับรู้และเข้าใจได้						[] 26
22	ผู้บริหารสามารถเข้าใจและรับทราบความคิดของบุคลากรในสถานศึกษา						[] 27
23	ผู้บริหารส่งผ่านความคิดให้บุคลากรทราบถึงสิ่งที่เป็นที่คาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษา						[] 28
24	ผู้บริหารสามารถสื่อสารสิ่งที่จะเกิดขึ้นและความเป็นไปของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน						[] 29
25	การสื่อสารของผู้บริหารก่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ						[] 30
26	ผู้บริหารตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา						[] 31
27	ผู้บริหารสามารถจำกัดขอบเขตของปัญหาได้อย่างถูกต้อง						[] 32
28	ผู้บริหารสามารถเลือกโอกาสในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม						[] 33
29	ผู้บริหารเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น						[] 34

ข้อ	ทักษะการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
30	ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา						[] 35
31	ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันท่วงที เพื่อเกิดความผิดพลาดจากการตัดสินใจนั้น						[] 36
ทักษะด้านการบริหารเวลา (X₇)							
32	ผู้บริหารสามารถจัดลำดับงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ						[] 37
33	ผู้บริหารสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม						[] 38
34	ผู้บริหารจัดสรรเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมภายในและภายนอก สถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม						[] 39
35	ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม						[] 40

ตอนที่ 3 การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 9

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความจริงเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
สำรวจความต้องการ (Y₁)							
1	โรงเรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูล คลังแหล่งเรียนรู้ วิถีชุมชน ด้านกายภาพและชีวภาพ						[] 41
2	โรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลอาชีพในท้องถิ่น						[] 42
3	โรงเรียนและท้องถิ่นร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง การประกอบอาชีพในท้องถิ่น						[] 43
4	โรงเรียนมีการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน						[] 44
จัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการระดับชั้น (Y₂)							
5	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชาที่นำไปบูรณาการ						[] 45
6	โรงเรียนจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามรายวิชา						[] 46
7	โรงเรียนมีการจัดทำตารางเรียนปกติ						[] 47
8	โรงเรียนจัดทำตารางเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ						[] 48

ข้อ	การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ (Y₃)							
9	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะการสังเกตและการแสดงออก						[] 49
10	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ						[] 50
11	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสืบค้นความรู้สากล โดยใช้ บรรณานุกรม						[] 51
12	โรงเรียนมีการจัดทำใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based)						[] 52
จัดกิจกรรมความเชี่ยวชาญ (Y₄)							
13	โรงเรียนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตั้งประเด็นสนใจตาม ใบความรู้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Project Based)						[] 53
14	โรงเรียนกระตุ้นให้นักเรียนสืบค้นความรู้สากลสำหรับ สร้างกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาวัตกรรมการ						[] 54
15	โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาวัตกรรมการอย่างเต็มศักยภาพ						[] 55
16	โรงเรียนจัดให้มีการนำเสนอการพัฒนาวัตกรรมการอย่างสร้างสรรค์						[] 56
วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง (Y₅)							
17	โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุม ด้านความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ ตามระดับชั้นพฤติกรรมที่ระบุในตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา						[] 57
18	โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลสอดคล้องกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ในแต่ละใบกิจกรรม						[] 58
19	โรงเรียนได้มีการแปลผลพฤติกรรมที่แสดงออกและคุณลักษณะตามหลักสูตร						[] 59
20	โรงเรียนมีการแปลผลจากการวัดผลเป็นคะแนน						[] 60
21	โรงเรียนได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ						[] 61
พัฒนาสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพ (Y₆)							
22	โรงเรียนได้จัดทำความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัด การเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ที่ส่งเสริมวิชาชีพ						[] 62

ข้อ	การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
23	โรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกและถอดประสบการณ์วิชาชีพ						[] 63
24	โรงเรียนได้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล						[] 64
เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ (Y₇)							
25	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดทำคลังทะเบียนแหล่งอาชีพ คลังทะเบียนแหล่งเรียนรู้						[] 65
26	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำโปรแกรมการเรียนและหน่วยเรียนรู้นวัตกรรมของแต่ละระดับชั้น						[] 66
27	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำใบกิจกรรมและการสืบค้นความรู้แบบ Offline และ แบบ Online						[] 67
28	โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำเครื่องมือวัดผล ประเมินผลและจัดทำ Career Path นักเรียนรายบุคคล						[] 68
29	โรงเรียนปลูกฝังจริยธรรมการใช้ ICT ให้กับครูและนักเรียน						[] 69

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาส

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวณัฐนิช นัดกลิ่น
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2548 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมฐานบิน กำแพงแสน ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2554 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมฐานบิน กำแพงแสน ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2559 สำเร็จการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ตำบลนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	3/213 ม.6 ต.กระต๊อบ อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม

